

Onsdagen den 11 februari

Kl. 09.00–15.55

Välkomsthälsning

Anf. 1 ANDRE VICE TALMANNEN:

Innan vi inleder debatten vill jag välkomna representanterna från den diplomatiska kåren till den utrikespolitiska debatten.

§ 1 Utrikespolitisk debatt

Utrikespolitisk debatt

Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Ärade ledamöter! Excellenser! Mina damer och herrar! Vi lever i en ödesgemenskap, och vi gör det i en mer osäker tid.

När kammaren debatterade utrikespolitik för ett år sedan inleddes den ryska aggression mot Ukraina som utgör den största utmaningen mot europeisk fred och säkerhet sedan kalla krigets slut. Under 2014 fördjupades inbördeskriget i Syrien, och Isil påbörjade sin barbariska offensiv. Statsövergrepp i öst och statsmanbrott i syd får återverkningar också för Sverige. Det leder till spänningar i vårt närområde, flyktingströmmar och en växande del av vår egen befolkning som bär på smärtsamma minnen av krig och konflikt. Klimatfrågan utgör också ett globalt säkerhetshot.

Men en ökad osäkerhet får inte skymma globala framsteg. Extrem fattigdom och spädbarnsdödlighet minskar. Tekniken gör nya landvinningar. Vårt ömsesidiga beroende ökar. Ödesgemenskapen ger svensk utrikespolitik två huvuduppgifter. Vi ska dra nytta av fördelarna, som är så betydande, och vi ska bemästra riskerna. Vår utrikespolitik är därför inriktad på bred internationell samverkan och samarbete – med våra grannar, med Europeiska unionen och som en mer aktiv medlem i Förenta nationerna.

Sveriges röst i världen blir starkare tillsammans med EU:s övriga medlemsländer. Vi välkomnar att EU kunnat stå enat i sin respons på utvecklingen i Ryssland och Ukraina. Sverige kommer fortsatt att verka för en politik som är lika tydlig i sina krav på respekt för internationell rätt som i sitt stöd för varje lands rätt att självt bestämma över sin framtid.

Vi stöder de ansträngningar som i denna stund görs för att finna en politisk väg mot avspänning. Och kanske viktigast av allt: Vi måste hjälpa Ukraina att lyckas, på samma sätt som vi ska bidra till fortsatt utveckling av EU:s östliga partnerskap som en hävstång för de länder som valt den

europiska vägen, där blod på slagfältet ersätts med tålmod vid förhandlingsbordet.

I den andan driver Sverige på för ett öppet EU med engagemang för Turkiets medlemsprocess, för en normalisering av relationen mellan Serbien och Kosovo och för fortsatta reformer i Bosnien och Hercegovina med sikte på framtida EU-medlemskap. Sverige stöder de FN-ledda förhandlingarna om Cyperns återförening.

EU behöver ett bredare internationellt engagemang, en samlad global strategi och en förstärkt krishanteringsförmåga. Sverige ska nu leda EU:s marina operation Atalanta, och en svenskledd nordisk snabbinsatsstyrka står under första halvåret beredd att ställas till EU:s förfogande. Vi samarbetar inom EU, och EU ska samarbeta med andra. Ett starkt och samlat EU-agerande ligger i vårt intresse. I en mer osäker tid är en nära transatlantisk samverkan mellan EU och USA av särskild betydelse.

Herr talman! Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast. Hot mot freden och vår säkerhet avvärjs bäst i gemenskap och samverkan med andra länder. Sverige är inte med i någon militär allians. Det går inte att se militära konflikter i vårt närområde som skulle påverka endast ett land. Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat EU-medlemsland eller nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Vårt land ska därför kunna både ge och ta emot stöd såväl civilt som militärt.

Samtidigt som situationen i närområdet gör det nödvändigt att förstärka Sveriges försvarsförmåga vidareutvecklar vi våra militära samarbeten. Vi gör det med Finland, med våra andra nordiska grannländer, med de baltiska länderna och med Nato. I det senare fallet tar vi nu, tillsammans med bland andra Finland, nya steg inom ramen för ett uppgraderat partnerskap. Sverige ska fortsätta det aktiva engagemanget och deltagandet i internationella insatser inom ramen för FN, EU, Nato och OSSE.

FN:s roll för fred och säkerhet är helt central på global nivå. Därför behöver den stärkas, och därför återupprättas nu FN:s plats i svensk utrikespolitik. Vi vill och kan ta ansvar för gemensamma lösningar genom FN. Sveriges kandidatur till FN:s säkerhetsråd 2017–2018 är ett konkret uttryck för regeringens vilja att påverka världspolitikens skeenden.

Det svenska styrkebidraget till FN:s operation i Mali blir vårt första stora bidrag till en FN-ledd insats sedan 2006. Vi deltar även i en rad andra insatser, många under FN:s ledning, i bland annat Sydsudan, Liberia, Afghanistan, Demokratiska republiken Kongo och Mellanöstern. Regeringen anser att Sverige ska delta i fler FN-ledda insatser.

Tillsammans med övriga länder som är medlemmar i FN, EU, OSSE och Europarådet försvarar vi de mänskliga rättigheterna, som gäller varje individ. Vi gör det varhelst dessa rättigheter attackeras och oavsett om det drabbar människor på en tidningsredaktion eller i en mataffär i Paris, på en marknad i Nigeria eller på en sommarvacker norsk ö.

Folkrätten kräver respekt för FN-stadgan och dess principer om territoriell integritet samt för våldsförbudet. Folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och andra grova internationella brott ska bekämpas och bestraffas. Folkrättsdelegationens arbete ska förstärkas och även fokusera på nedrustningsfrågorna.

Värnandet av de mänskliga rättigheterna är en hörnsten i svensk utrikespolitik. En strategi för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer tas nu fram. De ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna är avgörande för människans arbetsvillkor och välfärd. Men i dagens globala ekonomi kränks ofta de mänskliga rättigheterna i arbetslivet. Sverige kommer att bekämpa olika former av tvångsarbete och barnarbete, liksom försvara människors rätt att bilda och tillhöra fackföreningar, förhandla och vidta konfliktåtgärder.

Att värna de mänskliga rättigheterna innebär även ett ansvar för att bekämpa rasism och religiös förföljelse. Samtidigt måste yttrande- och pressfriheten försvaras. Vi kan inte stillatigande se på när det fria ordet hotas eller när journalister fångas, kidnappas och dödas. Försvaret för de mänskliga rättigheterna innefattar kampen mot att stater tar sig rätten att avrätta, tortera eller i strid med internationella normer fångsla människor.

Sverige är sedan decennier tillbaka tongivande vad gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Vi vill öka förståelsen för dessa rättigheter och verka för att de inkluderas i den nya globala utvecklingsdagordningen. Förtryck av personer på grund av sexuell läggning ska motverkas.

Förra året var 100 miljoner människor i behov av humanitärt stöd, och fler än 50 miljoner tvingades fly sina hem. Det är den allvarligaste situationen sedan andra världskriget. Världssamfundet måste agera genom att förbättra flyktingars situation och stoppa de konflikter som tvingar dem att fly. Sverige är en av de största givarna till FN:s flyktingorgan UNHCR och kommer under 2015 att bidra med 640 miljoner kronor i icke öronmärkt kärnstöd.

UD har i dag en stark krisorganisation som fortsätter att utvecklas. Skyddet för och stödet till svenskar som befinner sig utomlands är prioriterat. Det kan gälla ett borttappat pass, ett svårt sjukdomsfall eller ett frihetsberövande.

I en sammankopplad värld hänger politikområden intimt ihop och säkerhetsbegreppet breddas.

I FN:s regi kan vi ta en rad viktiga steg, och 2015 är ett nyckelår för det globala arbetet. För att nå fred och utveckling krävs insatser för demokrati, hållbar utveckling, jämställdhet och varsamhet med naturresurserna. I en tid när de livsuppehållande ekosystemen utarmas och ett förändrat klimat utgör ett hot mot vår framtid är det av avgörande betydelse att nya framsteg görs.

Vid årets klimatmöte i Paris är Sveriges mål att nå ett globalt, rättvist och rättsligt bindande klimatavtal som håller jordens genomsnittliga temperaturökning under två grader.

Med en förstärkt klimatambition i Sverige och EU bidrar vi till minskade utsläpp och effekter av klimatförändringar i hela världen. Under 2015 ska Sverige bidra till att fördjupa analysen av klimatförändringarnas effekter på fred och säkerhet.

Vid sidan av ett nytt starkt klimatavtal prioriteras framtagandet av nya globala hållbara utvecklingsmål som ska gälla alla länder. Finansieringen av en hållbar utveckling är avgörande och kräver en samstämmig politik för utveckling. Sverige ska vara en brobyggare och ha en stark röst i den internationella utvecklingspolitiken. Regeringen står fast vid att 1 procent av bruttonationalinkomsten ska gå till bistånd.

En bredare syn på säkerhet medför att klyftor mellan fattiga och rika måste betraktas som en orsak till spänningar och konflikter. Att motverka fattigdom och ojämlikhet är också en säkerhetspolitisk uppgift.

Vi ska fortsätta att bekämpa den internationella terrorismen genom att söka verkningsfulla gemensamma verktyg – utan att göra avkall på de grundläggande demokratiska och rättsstatliga värden som vi ska försvara.

Bland de nya säkerhetshot som måste bekämpas märks cyberattacker, spionage, it-brottslighet och digitala propagandakrig. Akuta utbrott av epidemier som ebola är en annan påminnelse om hoten mot vår säkerhet. Det gäller också den ökande förekomsten av antibiotikaresistens som är farlig för hälsa och miljö. Regeringen vill effektivisera arbetet inom bland annat WHO för att möta utmaningarna mot vår hälsa. Därför har regeringen för avsikt att bjuda in experter, civilsamhälle och regeringsföreträdare till en särskild konferens.

Regeringen ska bjuda in till samtal över blockgränserna om de breda säkerhetsutmaningarna för Sverige och hur de kan mötas.

Herr talman! I en orolig tid är det avgörande att agera kraftfullt för nedrustning och icke-spridning av massförstörelsevapen. Sverige kommer att samverka med likasinnade länder för att uppmärksamma kärnvapens humanitära konsekvenser och för att avskaffa alla kärnvapen.

Vi ska verka för att stärka icke-spridningsavtalets genomförande, för att fördraget om fullständigt förbud mot kärnsprängningar träder i kraft samt för att FN:s vapenhandelsfördrag ATT görs universellt och genomförs.

Vi vill se fortsatta diskussioner om autonoma vapensystem.

Nordkoreas försök att utveckla kärnvapen är bekymmersamt. Regeringen vill bidra till nedrustning och en fredlig utveckling på Koreahalvön genom en kritisk engagemangspolitik.

Ett slutförande av förhandlingarna om Irans kärntekniska program kommer att ha stor betydelse för regionen och för målet om icke-spridning.

Herr talman! Spänningarna mellan Israel och Palestina oroar oss.

Sverige kommer att verka för ett intensifierat EU-engagemang för varaktig fred tillsammans med FN och andra parter i regionen samt i omvärlden.

Regeringen värnar en fortsatt bred och god relation till Israel, och vi visar vårt långsiktiga engagemang för Palestina genom en ny femårig biståndsstrategi med kraftigt ökad volym. Hopplöshetens radikaliserings måste motverkas. Unga israeler och palestinier måste förmås att tro på en bättre framtid. Från svensk sida har vi genom vårt erkännande av staten Palestina velat visa att tvåstatslösningen inte endast är en abstrakt vision. Det finns en politisk väg bort från hopplöshet och våld.

Situationen i Mellanöstern förblir oroande och på sina håll desperat. Hela världssamfundet måste sluta upp bakom de fredssträngningar i Syrien som leds av FN. Det som började som en folklig resning mot Assads förtryckarregim har utvecklats till en humanitär katastrof med återverkningar långt bortom Syriens gränser. Vi måste alla ge stöd till de moderata krafter runt om i regionen som söker samförstånd över geografiska, etniska eller religiösa gränser.

Sverige, liksom övriga EU, ingår i den breda koalitionen mot Isil. Vi är en av de största humanitära givarna. Regeringen undersöker

förutsättningarna för att skicka svensk militär personal till Irak som kan bidra till utbildning av trupper som strider mot Isil.

Övergrepp ska kallas vid sina rätta namn. Isils våld och terrorism är av det mest utbredda och avskyvärda slag. Sådana brott måste få konsekvenser. Ansvar måste utkrävas och de skyldiga straffas, oavsett om det handlar om folkmord, brott mot mänskligheten eller andra massövergrepp. Regeringen har tillsammans med de andra EU-länderna uppmanat säkerhetsrådet att hänskjuta situationen i Syrien till Internationella brottmålsdomstolen, ICC.

I stora delar av Afrika, Latinamerika och Asien sker en viktig utveckling.

Sverige behöver kontinuerligt se över och förnya samarbetet och dialogen med ett Afrika i snabb förändring. Till grund ligger ett historiskt förankrat engagemang som spänner över hela den afrikanska kontinenten. Konflikter pågår alltjämt, internationella krishanteringsinsatser är fortsatt nödvändiga och reglerna för konfliktmineraler behöver skärpas. Men vi ska också bejaka en hållbar ekonomisk tillväxt och ett ökat regionalt ansvarstagande, inte minst från Afrikanska unionen.

I Latinamerika ser Sverige fram emot att fördjupa politiska kontakter och ekonomiska relationer, inte minst genom vårt breda strategiska partnerskap med Brasilien. EU:s frihandelsavtal ger möjligheter att utveckla Sveriges ekonomiska utbyte med en rad länder, med avstamp i ett långvarigt svenskt stöd för frihet och demokratiutveckling.

Närmandet mellan USA och Kuba är historiskt och inger hopp. I regeringens engagemang för demokrati, mänskliga rättigheter och reformer i Kuba är en återupprättad bilateral dialog en viktig komponent.

De senaste decenniernas ekonomiska, politiska och demografiska utveckling i Asien saknar motstycke. Sverige ska ta till vara de nya möjligheter som därmed öppnas. Vi vill bidra till en hållbar samhällsutveckling på demokratisk grund och med respekt för de mänskliga rättigheterna.

Regeringen eftersträvar ett närmare samarbete med Kina på det ekonomiska och politiska området, där en uppriktig dialog om mänskliga rättigheter är en självklarhet.

Sverige stärker det civila engagemanget i Afghanistan som bland annat inriktas på kvinnors och flickors situation. Säkerhetsläget är fortsatt en utmaning. Sverige deltar sedan årsskiftet i den Natoleda militära utbildnings- och rådgivningsinsatsen Resolute Support Mission, och vi är engagerade i EU:s polisinsats.

Herr talman! Sverige ska främja en fri och rättvis världshandel. WTO som organisation ska stärkas. Stor vikt fästs vid Doharundan och vid förhandlingar om miljövaror och tjänster.

Särskilt prioriterat är att slutföra förhandlingarna mellan EU och USA om ett handels- och investeringsavtal, TTIP.

Regeringen kommer att arbeta för progressiva internationella handelsavtal och för att riva handelshinder. Sverige ska inom EU driva på för en fri och rättvis handelspolitik och en fördjupad inre marknad. Arbetet för att ingå frihandelsavtal mellan EU och andra ekonomiskt betydelsefulla aktörer ska prioriteras. I OECD ska vi agera för att minska protektionistiska tendenser, bland annat från G20-länderna.

Främjandet av export, import och investeringar i Sverige är integrerat i utrikespolitiken och därmed ett ansvar för hela regeringen. En exportstrategi utarbetas för att små och medelstora företag ska ta sig in på en internationell marknad och för att fler svenska företag ska ta sig in på marknader med hög tillväxtpotential.

Herr talman! Nu formas en feministisk utrikespolitik vars mål är att motverka diskriminering av kvinnor, förbättra kvinnors villkor samt bidra till fred och utveckling. Kvinnors delaktighet i beslutsfattande ska stärkas såväl i länder med fred som i länder i konflikt eller där återuppbyggnadsarbete pågår. På så vis stärks hållbarheten i våra samhällen.

Konkreta steg för kvinnors plats och rättigheter tas även genom ökat samarbete med civilsamhället samt med våra partner i EU och FN. Med våra nordiska EU-vänner har vi föreslagit att det utses en särskild EU-representant för jämställdhet och genomförandet av resolution 1325, som i år fyller 15 år. Vi kommer också att fortsätta arbetet med att motverka straffrihet för könsbaserat våld, vilket behövs både i fredstid och i samband med väpnade konflikter.

FN:s medlemsländer bör driva på arbetet för kvinnors och flickors mänskliga rättigheter, rätten till ekonomisk egenmakt och rätten att bestämma över sin egen kropp. Detta är särskilt viktigt i tider när världssamfundet ska bekräfta de åtaganden om kvinnors villkor som gjordes i Peking 1995. Det handlar om villkor som ska förbättras – inte undergrävas.

En feministisk utrikespolitik ska genomsyra hela utrikesförvaltningens arbete och syfta till att stärka kvinnors rättigheter, öka kvinnors tillgång till resurser och öka kvinnors representation.

Herr talman! De värden som vägleder svensk utrikespolitik framstår alltjämt som ett sällsynt modernt sätt att organisera en samhällsgemenskap:

- samarbete med våra grannar, som garanterar freden och skapar gemensam säkerhet
- solidaritet som inte känner några gränser, i syfte att öka jämlikheten och utrota fattigdomen
- jämställdhet och en feministisk utrikespolitik, eftersom mänskliga rättigheter också är kvinnors rättigheter
- en hållbar utveckling, mot bakgrund av att fjolåret var jordens varmaste sedan temperaturerna började mätas 1880.

Så formas en utrikes- och säkerhetspolitik som ska föras ut till ett bredare samtal i vårt land och som vägleds av nödvändigheten av gemensam säkerhet och insikten om att vi delar en ödesgemenskap. Andras öden är också våra.

Det är regeringens fasta vilja att Sverige, i en orolig tid, ska ta globalt ansvar genom att vara en stark röst i världen.

(Applåder)

Anf. 3 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Säkerheten i vårt närområde har drastiskt försämrats under det senaste året. I detta läge ska Sverige verka för ett starkt EU. EU bidrar till vår säkerhet och är Sveriges främsta verktyg för att vår utrikespolitik ska få effekt. Läget är akut och kräver ett resolut agerande från EU:s sida. Här måste Sverige fortsätta att spela en central roll.

Alliansregeringens utrikespolitiska linje innebar en tydlig satsning på närområdet, på EU och på Europa. Alliansregeringen hade en samlad bild över vad vi ville med EU-samarbetet. Vi hade en tydlig agenda, och vi genomförde ett mycket framgångsrikt ordförandeskap. Vi stärkte våra positioner i EU och ökade vårt inflytande. Detta var resultatet av ett gemensamt aktivt och ansvarsfullt agerande och en mycket tydlig agenda.

Det regeringen har visat sedan den tillträdde tycker jag dock visar på en risk för att vi har en mer ofokuserad utrikespolitik. Det är en utrikespolitik som spänner över ett så vitt fält att vi riskerar att försvaga Sveriges inflytande inom EU och därmed också i förlängningen EU:s gemensamma röst.

I en tid av upptrappade konflikter och ökad oro får vi inte tappa fokus på närområdet, på EU eller på Ryssland. Utrikesministern har tidigare sagt: Vi kan inte bara ägna oss åt EU när vi har hela världen som arbetsfält. Detta bekräftar min oro.

Därför vill jag ändå fråga utrikesministern: Hur ser regeringen på utvecklingen av EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik? Och hur kommer ni att säkerställa att Sverige behåller sitt starka inflytande inom EU?

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Enström oroar sig över att regeringen betonar FN och att det går ut över vårt EU-engagemang. Då talar du till en person som var EU-kommissionär i över tio år och som nu precis har läst upp en utrikesdeklaration där vi alldeles tydligt markerar att vi hör ihop med EU och ska agera inom EU.

I likhet med min företrädare Anna Lindh tror jag att politiska nivåer samspelar. I Syrien stöder vi FN-sändebudet Mistura. Vi arbetar med FN:s flyktingorgan. Vi behöver ta emot fler flyktingar; det är ett exempel på en fråga där EU:s och FN:s intressen sammanfaller. Vi talar om detta när EU:s utrikesministrar träffas. Det är möten som också har bekräftat behovet av gemensamt agerande gentemot den ryska aggressionen.

FN och EU hör ihop. Vad som händer i världen påverkar Sverige och svenska kommuner. Jag hoppas att de personer som vill se ett starkt EU inte heller glömmer den globala och lokala politiska nivån. Vi kan förstås återkomma till det, men det jag har hört i EU-nämnden och även på andra håll är att vi har en stor samsyn. Det är ytterst sällan jag har hört några invändningar mot vår EU-politik eller några förslag som avviker. Kan vi kanske få något konkret exempel på vad som avses, i så fall?

Anf. 5 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Det är nu tydligt att en plats i säkerhetsrådet är det övergripande målet för regeringen. Vi stöder naturligtvis kandidaturen. Men när man har en sådan tydlig prioritering finns det en risk att detta påverkar den andra delen av inte minst utrikesförvaltningens verksamhet.

Sverige är ett litet land. Vi har en stark utrikesförvaltning, men den är inte oändlig. Resurserna är inte oändliga.

Det är därför jag är oroad över hur man gör när man nu ska prioritera. Kan utrikesministern säga någonting om hur detta kommer att påverka inte bara utrikespolitiken utan också Sveriges möjlighet att få genomslag överallt? Jag oroar mig fortfarande för risken att EU tonas ned på bekostnad av en tydlig FN-prioritering. Självklart behöver vi kunna agera på hela arenan, både i EU och i FN. Men frågan om risken för att EU nedprioriteras har jag inte fått något tydligt svar på.

Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Skillnaden mellan den förra regeringen och denna regering är att ni nöjde er med att uttrycka några vackra ord om ambitionen att kandidera till FN:s säkerhetsråd. Ambitionen fanns också på er dagordning, men ni gjorde ingenting med den. Vi agerar nu samfällt och kraftfullt. Vi har begränsade resurser, så det är klart att vi är försiktiga med hur många timmar vi kan avsätta till detta arbete. Men på inget sätt står det i motsats till det arbete som vi utför dagligen, veckovis och månadsvis i EU-sammanhang. Det är det som dominerar våra arbetsuppgifter, inte minst nu när vi har en kris i vårt närområde.

Vi måste göra både och, för det gagnar vår sak. Det är viktigt vad som sker i EU, för vi behöver kontakterna med alla de länder som också påverkar situationen i vårt eget land.

Anf. 7 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Vi har ett mycket allvarligt säkerhetspolitiskt problem i Sverige, utrikesminister Margot Wallström. Människor reser för att delta i terrorverksamhet med Isis för att sedan kunna komma tillbaka till Sverige.

Det är bra att utrikesministern i utrikesdeklarationen tog upp att den som deltar i Isis fruktansvärda illdåd också ska få straff. Ett deltagande där ska få konsekvenser. Men det räcker inte att hänvisa till Internationella brottmålsdomstolen. Jag håller med om att brott ska dömas där. Men nu har vi ett problem med människor som reser från Sverige ned för att delta i detta och kommer tillbaka till Sverige. Det måste på något sätt få någon typ av konsekvenser också i Sverige.

Jag undrar: Vad ska utrikesministern konkret göra för att vidta åtgärder? Här går inrikespolitiken och utrikespolitiken ihop, precis som utrikesministern sa. Utrikesministern har också ett ansvar här. Vi har också ett ansvar för hindra att människor reser ned och ytterligare förvärrar konflikten i Irak och Syrien. Där har också Sverige ett ansvar.

Jag vill fråga: Vad anser utrikesministern om regeringens utsedda nationella samordnares uttalande om att IS-avhoppare ska kunna få någon typ av skattefinansierad stöd och hjälp till ett arbete? Ska verkligen deltagande i terrorism belönas på det här sättet?

Jag får inte ihop regeringens tveeggade och otydliga politik på området. Vad tror utrikesminister Margot Wallström att det ger för signaler till de människor som drabbas av Isis våldsgärningar om det bara går att hoppa av och sedan få någon typ av skattefinansierad stöd i Sverige?

Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Vi måste agera på flera plan, parallellt och på flera olika spår. Vi försöker angripa orsakerna till Isils framfart och bekämpa dem där det är mest verkningsfullt. Vi jobbar på både det humanitära och det politiska spåret för att se till att långsiktigt lösa konflikten och det som är grundorsaken till Isils härföringar.

Vi arbetar framför allt via EU. Det här är uppe på vartenda sammanträde i utrikesministerkretsen och även när statsministrarna ses för att se hur vi kan förbättra gränskontroller och hur vi kan införa lagstiftning som svarar mot FN:s vädjan om att göra det förbjudet att strida för terroristorganisationer.

Som du vet, Julia Kronlid, förbereds nu en sådan lagstiftning också i Sverige. Det är det säkraste sättet att kunna lagföra dem när de kommer tillbaka.

Sedan måste vi också jobba med förebyggande insatser, för att förhindra att unga män och kvinnor från Sverige reser för att strida med Isil. Där har vi en nationell samordnare. Vi är också lite av en förebild i EU-kretsen. Kontakter med det civila samhället och med religiösa grupper behövs. Det behövs ett arbete som går lite djupare än att bara titta på hur man förstärker gränskontroller. Man behöver titta på behovet av att undvika att de rekryteras till Isil. Vi måste alltså arbeta på alla de spåren samtidigt.

Efter vad jag har sett av Mona Sahlins arbete är jag övertygad om att hon gör ett mycket seriöst och viktigt arbete. Hon är också inbjuden till Washington för att dela med sig av sina erfarenheter nu när det är ett toppmöte där om att bekämpa våldsamt extremism.

Anf. 9 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Jag vill tacka utrikesminister Margot Wallström.

Att arbeta förebyggande är en helt annan sak, men det var inte det som Mona Sahlin sa. Hon sa att man kan hoppa av Isis och sedan få någon typ av skattefinansierat stöd. Det uttalandet borde utrikesministern förklara och ta tydligare avstånd från och vara tydlig med att terror aldrig ska belönas. Jag vill gärna att det ska läggas fram på bordet.

Om utrikesministern står för det som nu framförs, att deltagande i terrorverksamhet inte ska belönas utan snarare straffas, förutsätter jag att utrikesminister Margot Wallström som i förrgår satt öga mot öga med Fatahs ledare Mahmud Abbas då ställde ultimatum om att inga fler löneutbetalningar ska ske till dem som utför terrordåd i Israel mot judar. Annars är utrikesministern inte konsekvent i sin politik.

Jag hoppas att utrikesministern ställde sådana krav till Abbas. Det är inte trovärdigt att säga att terrorism ska leda till konsekvenser om man samtidigt betalar bistånd till en myndighet som belönar terrorism.

Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag upprepar att vi måste arbeta på alla tre spåren. För det första måste vi arbeta på det politiska spåret för att lösa konflikter som faktiskt ger upphov till jättestora flyktingströmmar. För det andra måste vi arbeta med det humanitära stödet som vi ger till inte minst situationen i Syrien och Irak. Och för det tredje måste vi lagstiftningsvägen, på alla preventiva och andra vägar också hantera situationen i vårt eget land när det gäller att förhindra dem som ska åka och strida.

Jag tycker att Julia Kronlid ska ta debatten direkt med Mona Sahlin. Jag kan inte återge exakt vad Mona Sahlin har sagt, men jag dömer efter vad hon gör och det viktiga arbete som hon utför, till exempel att öppna en hjälplinje för dem som är oroade för att deras barn, släktingar eller vänner ska åka för att strida med Isil.

Vi ska fortsätta agera på alla de spåren och i alla våra politiska och bilaterala kontakter med länder understryka att vi inte vill ha våldsam extremism.

(Applåder)

Anf. 11 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Jag vill tacka utrikesministern för redovisningen av regeringens utrikespolitik.

Regeringen beskriver att vi lever i en ödesgemenskap, och ett oroligt närområde omtalas. Utrikesministern och regeringen säger sedan i sin deklaration att Sveriges säkerhetspolitik ligger fast.

Vi som satt i den här kammaren den 3 oktober kunde höra: ”Den svenska militära alliansfriheten tjänar alltjämt vårt land väl. Den skapar en god grund för ett aktivt ansvarstagande för såväl vår egen som andras säkerhet. Sverige ska inte söka medlemskap i Nato. En modern svensk säkerhetspolitik byggs i stället på ett ökat samarbete inom Norden, Östersjöområdet, EU och FN.”

Det var då. I dag heter det kort och gott att Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast. Hot mot freden och vår säkerhet avvärjs bäst i gemenskap och samverkan med andra länder. Sverige är inte med i någon militär allians.

Det har skett en förändring. Det tror jag att alla kan uppfatta.

Det blir naturligtvis spännande att följa resan från den 3 oktober till i dag, februari 2015, med en regering som vill hävda att säkerhetspolitiken ligger fast.

Regeringen säger sig vilja bjuda in till blocköverskridande samtal om de breda säkerhetsutmaningarna för Sverige. Det låter väl trevligt. Kanske väntar breda samtal och studiecirkel också i vårt land. Det låter också trevligt.

Herr talman! Frågan till utrikesministern och regeringen måste vara: Varför inte bjuda in till samtal om de säkerhetspolitiska luckor som vi har och som också påverkar vår omvärld, baltiska stater med flera, innan man fattar beslut om militära insatser?

Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag börjar undra om det är en del minnesförluster. Vi stod här för bara två veckor sedan och diskuterade säkerhetspolitiken. Jag kunde inte ha varit tydligare; ingenting har förändrats på två veckor, Kerstin Lundgren och ärade ledamöter. I den utrikespolitiska deklarationen, som på 20 minuter ska innefatta allt från FN-förhållandet till situationen i olika delar av världen, markerar vi och tar också ett större grepp. Ingenting har förändrats sedan två veckor tillbaka, Kerstin Lundgren, om det ens var två veckor. Det var i alla fall helt nyligen.

Vad vi tycker var då alldeles tydligt. I en orolig tid är det viktigt att regeringen inte svajar när det gäller säkerhetspolitiken eller utrikespolitiken. Ni vet var vi står. Ända sedan regeringsdeklarationen har vi varit konsekventa i vår syn på det här.

Det som vi behöver göra och som vi nu bjuder in till i utrikesdeklarationen är ett samtal om det bredare perspektivet. Hittills har vi egentligen bara hört ett enda förslag från oppositionen. Det är något som de inte

lyckades med under åtta år i regeringsställning. Det är att göra en utredning om Nato.

I övrigt ser utmaningarna mycket mer komplexa ut och behöver diskuteras gemensamt, allt från klimatfrågan till pandemier runt om i världen. Det är det som vi menar att vi behöver prata om gemensamt. Natopolitiken och vår inställning till den ligger fast. Det markerade jag för bara en stund sedan när jag läste upp utrikesdeklarationen.
(Applåder)

Anf. 13 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Det låter betryggande att regeringen inte ändrar sig på två veckor. Men på fem månader låter det olika, från att regeringen läste upp sin regeringsdeklaration till utrikesdeklarationen. Det är inte bra. Men det säger något om regeringens förhållningssätt.

Jag har svårt att förstå varför man vill bjuda in till breda samtal om pandemier men att vi inte blir inbjudna till samtal för att diskutera det viktiga uppdraget att säkra vår säkerhetspolitik så att vi i den delen når en överenskommelse för framtiden.

Herr talman! Jag kan inte undgå att också fråga om den feministiska utrikespolitiken som tar sig olika uttryck. Jag är nyfiken på att höra på vilket sätt. Vilka kvinnliga ledare i Afrika mötte statsministern på sitt besök i Afrikanska unionen? Jag har försökt utreda, men jag har bara hittat manliga så här långt.
(Applåder)

Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Som vanligt handlar ingenting om sakfrågan. Det handlar om hur mycket vi säger eller vilka meningar vi använder. Det finns ingenting i sakpolitiken som vi kan diskutera när det gäller det säkerhetspolitiska.

Vi bjuder in till samtal. Vi gömmer inte Natofrågan i en utredning. Vi säger i stället: Låt oss diskutera det öppet, föra ut det till debatt och diskussion bland hela svenska folket som ett av de element som behövs för att kunna resonera om säkerhetspolitiken, både brett och snävt. Vi behöver diskutera hur vi samarbetar med andra och hur vi ser framtiden utvecklas. Men vi ska inte gömma det i en utredning som jobbar bakom lyckta dörrar, utan vi kan väl föra ut det till svenska folket, till diskussion. Det har vi alls ingenting emot. Det är vårt svar på frågan om att vi behöver mer kunskaper.

Anf. 15 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Margot Wallström meddelade redan i sin allra första intervju att hon avsåg att föra en feministisk utrikespolitik. Det var oerhört välkommet. Det finns ett enormt behov i dag i världen av en tydlig svensk feministisk röst.

Det var befriande att få höra att utrikesministern visade upp ett så tydligt engagemang för kvinnors rättigheter, inte minst efter åtta år med Carl Bildt då kvinnors rättigheter förpassades till bisatser och delegerades till biståndsministrar.

Men nu har det gått fyra månader med Margot Wallström som utrikesminister, och vi börjar vänta på att retoriken om en feministisk utrikespolitik också ska omsättas i konkret handling och konkreta initiativ.

Jag lyssnade nu på deklARATIONEN, och det egentligen enda skarpa konkreta förslaget från regeringen var en särskild EU-representant för jämställdhet och genomförandet av resolution 1325. Gott så, men en feministisk utrikespolitik måste ju betyda något mer.

Det finns i synnerhet ett område där det har varit ganska svårt att se den feministiska utrikespolitiken. Det handlar om den nya regeringens relationer till Saudiarabien. Handelsminister Mikael Damberg hade varit handelsminister i knappt tre månader innan han åkte till diktator kung Abdullahs minnesceremoni. Regeringen har valt att lyfta fram Saudiarabien som en av sina mest prioriterade exportmarknader i sin nya exportstrategi.

Stefan Löfven har meddelat att regeringen avser att omförhandla och förlänga det militära samarbetsavtalet med Saudiarabien – alltså ett militärt samarbetsavtal med ett av de länder på jordklotet som tydligast och mest systematiskt kränker kvinnors rättigheter, inte bara i sitt eget land. Man understöder också Islamiska statens terror i Mellanöstern. Vi kan se hur Saudiarabien konsekvent inom bland annat FN-systemet motverkar nästan allt det som Margot Wallström sa i sin deklARATION.

Så frågan är: På vilket sätt bidrar ett militärt samarbetsavtal med Saudiarabien till en feministisk utrikespolitik?

Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Så bra att jag får chans att förklara att en feministisk utrikespolitik för det första handlar om en analys av hur verkligheten ser ut. För det andra handlar det om en metod för att se till att kvinnors och flickors rättigheter bevakas i alla olika politikområden när vi fördelar resurser, när vi ser på representation och när vi ser på frågor om till exempel lagstiftning och rättigheter. För det tredje kan det också handla om specifika områden och förslag. Dit hör att vi just nu inom hela utrikesförvaltningen gör en sådan inventering.

Jag var nyligen i Moçambique där 50 procent av alla flickor under 18 år blir bortgifta. Det kan röra sig om Ukraina där vi nu försöker undersöka om vi kan hjälpa till med experter som kan bistå regeringen i Ukraina. Man kanske också upptäcker krigsbrott som begås mot just kvinnor, och då behövs det speciella insatser för det.

Det är självklart att politiken i Saudiarabien är långt ifrån en feministisk politik. Framför allt kränks ju kvinnors rättigheter. De får inte ens köra bil. Man piskar bloggare, och man har en kungafamilj med absolut makt. Då är det klart att vi inte kan använda något annat ord än diktatur, och det stämmer väldigt dåligt med det som är våra avsikter med export av i det här fallet krigsmateriel. Därför har vi, som ni vet, en utredning som ska komma med sitt betänkande under våren. Vi har dessutom sagt att vi ska se över samförståndsavtalet med Saudiarabien, och det arbetet pågår just nu i Regeringskansliet.

Anf. 17 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Jag har en djup respekt för Margot Wallströms både erfarenhet och engagemang när det gäller kvinnors rättigheter. Jag

misstänker att Margot Wallström inte är den i regeringen som hårdast driver på för en förlängning av det militära samarbetsavtalet med Saudiarabien. Men faktum kvarstår att Margot Wallström här företräder en regering som säger att man ska titta på möjligheterna att omförhandla och fortsätta med ett militärt samarbetsavtal. För mig är det svårt att få ihop hur man i en feministisk regering ens kan överväga att förlänga ett militärt samarbetsavtal med Saudiarabien.

Vad är det för feministisk analys som ligger bakom en förlängning av avtalet? Vad är det för feministisk metod som ligger bakom detta? Man kan tänka att det är bättre med lite feminism i några länder än ingen feminism alls. Men problemet för Margot Wallström blir med vilken trovärdighet hon ska prata om kvinnors rättigheter och feminism runt om i världen, om Sverige fortsätter att samarbeta militärt med diktaturen Saudiarabien.

Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Nu har du redan förutsett vad resultatet ska bli, Hans Linde. Jag tycker att uttalandena har varit väldigt tydliga både från statsministern och från alla oss som har deltagit i den här debatten om vad vi tycker om Saudiarabien och hur dåligt det här stämmer med våra avsikter med krigsmaterielexport och annat. Det är därför som vi ser över avtalet. Vi gör det just nu, men Hans Linde har redan beskrivit vad han tror kommer ut av det.

Låt nu regeringen få hantera den här frågan, så återkommer vi inom kort med ett exakt besked utifrån vår avsikt att se till att vi stärker de demokratiska faktorerna också när det gäller vår handel inklusive handeln med krigsmateriel.

Anf. 19 MARIA WEIMER (FP) replik:

Herr talman! Utrikesministern efterfrågar sakpolitik. Här kommer ett exempel på det.

I utrikesdeklarationen hör vi vackra ord om att dina öden är mina öden, och att andras öden är våra. Men hur är det med Raif Badawis öde, den oppositionella bloggaren som kritiserat Saudiarabiens ledning på internet och som nu är dömd till tusen piskrapp? Är Raif Badawis öde också regeringens öde? I så fall bör samarbetsavtalet med Saudiarabien avslutas och vapenexporten upphöra, och det bör inte omförhandlas, som vi har hört om här i kammaren.

Om Raif Badawis är regeringens öde borde också statsminister Stefan Löfven lära sig att Saudiarabien är en diktatur. Mängder av oppositionella fångslas och trakasseras. Ett kritiskt ord mot kungafamiljen kan ge decennier bakom lås och bom.

Utrikesministern talar om en feministisk utrikespolitik, men hon går inte från ord till handling. De saudiska kvinnornas öde är i det här sammanhanget inte viktigt. Som kvinna i Saudiarabien måste man under hela sitt liv lyda under en man. Hon kan inte ens röra sig fritt på gator och torg. Det ingår inte i regeringens feministiska utrikespolitik. Om det gjorde det skulle man avsluta samarbetsavtalet med Saudiarabien.

Om man menar allvar med att andras öden är våra öden kan vi inte sätta vapen i händerna på dem som piskar sina medborgare. Då kan vi inte heller

prata om omförhandling, utan vi måste sluta att exportera vapen till bödlarna.

Anf. 20 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Nu är vi där igen. Nu vill oppositionen att vi ska genomföra en politik som de inte förmådde att genomföra. Varför avbröts inte det här samarbetet under den borgerliga regeringen?

Anf. 21 MARIA WEIMER (FP) replik:

Herr talman! Folkpartiet har ett mycket starkt engagemang mot vapenexport till diktaturer. Vi var det första partiet som KU-anmälde samarbetsavtalet när vi satt i opposition 2005, och vi har engagerat oss starkt för att det ska avslutas.

Vi har ett stort engagemang för dessa frågor, och det är ett engagemang som vi delar med väldigt många socialdemokrater. Det var med så många socialdemokrater att det räckte för en majoritet på partiets kongress för att införa ett demokratikriterium vid svensk vapenexport.

Men regeringen vill inte lyssna ens på partiets egna medlemmar. I högtidstalen hör vi om hur andras öden är våra öden. Men i verkligheten fortsätter vi att sälja pansarvärnsrobotar till en av världens mest hårdföra förtryckare.

Om utrikesministern menar allvar med sina vackra ord om mänskliga rättigheter finns det bara en sak att göra, och det är inte att omförhandla utan att sluta exportera vapen till Saudiarabien.

Anf. 22 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag hörde inget svar på frågan. Varför gjorde ni inte detta när ni satt i regeringsställning? Ni hade åtta år på er.

Anf. 23 SOFIA DAMM (KD) replik:

Herr talman! I utrikesdeklarationen slår utrikesministern fast att FN:s plats i svensk utrikespolitik ska återupprättas. Det betonas att Sverige äntligen åter ska finnas med i FN-operationer. Mali blir det första stora bidraget. Det låter nästan som om vi inte alls funnits närvarande och deltagit i internationella insatser under de senaste åtta åren. Men det är ju inte sant.

Värt att nämna vore också insatsen i Afghanistan. Sverige deltog med nästan 900 svenska soldater, och sex personer fick dessvärre sätta livet till. Det var en insats uppbackad av nio FN-resolutioner och avslutades förra året.

I en intervju med statsminister Stefan Löfven i Svenska Dagbladet om FN och den förestående Maliinsatsen bekräftar statsministern att uppdraget, Maliinsatsen, är viktigt för Sveriges chans till platsen i säkerhetsrådet men menar att det handlar om mer än så. I artikeln säger statsministern: Det är viktigt inte bara ur säkerhetsrådsperspektivet utan också för att vi står upp för FN.

Min konkreta fråga till utrikesministern är därför: Vad är Sveriges regering beredd att göra för att få en plats i FN:s säkerhetsråd 2017–2018?

Anf. 24 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Tack så mycket för den frågan! Jag tycker att Sofia Damm har rätt i det hon säger. Det borde vi ha gjort om vi hade haft mer plats och kunnat nämna allt. Afghanistaninsatsen ska absolut uppmärksammas. Just nu har vi i uppdrag att göra en översyn för att få en utvärdering av insatsen. Jag tycker att du har en mycket viktig poäng i det du säger, Sofia Damm, och jag kan bara hålla med.

Det är riktigt att det har gjorts FN-insatser tidigare, och i vissa fall fortsätter vi med en FN-insats. Men det handlar om mer än så. Det handlar om ett aktivt intresse och en vilja att delta i FN-samarbetet. Det kräver förstås en arbetsinsats, alltifrån att man tar kontakter med olika länder, eller grupper av länder, för att få veta vilka deras intressen är till hur de ser på sin egen roll i FN-sammanhang. Det är svårt att beskriva det i timmar eller ens i pengar, utan det handlar mer om en arbetsmetod och en insats som vi måste göra.

Hur vi bidragit till specifika FN-frågor och sakfrågor är alldeles tydligt. Vi började med att till exempel ge nya direktiv till våra representanter i nedrustningsfrågan. Där valde faktiskt den tidigare regeringen att sätta sig på åskådarplats i stället för att aktivt delta i nedrustningsarbetet. Det är ett exempel på hur vi också skiftar sakpolitik och engagemang.

Anf. 25 SOFIA DAMM (KD) replik:

Herr talman! Jag vill betona att det på många sätt är positivt att Sverige kandiderar till säkerhetsrådet 2017–2018, men Kristdemokraterna vill här vara tydliga. Regeringen måste verka för en sund kandidatur. Målet, den högt eftertraktade platsen i säkerhetsrådet, får inte på något sätt hämma Sveriges aktiva, tydliga hållning i frågor som rör mänskliga rättigheter och brott mot internationell rätt.

Jag noterar att utrikesministern exempelvis lyfter fram behovet av dialog med Kina och Kuba, men var är kritiken mot massarresteringar och begränsningar i yttrandefriheten och religionsfriheten? Var är kritiken mot FN? Var är Sveriges förslag till en reformering?

I jakten på röster får Sveriges röst inte bli svagare i de här frågorna.

Anf. 26 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Det är helt riktigt. Det är ett väldigt viktigt påpekande att vi också är en kritisk vän av FN. Vi kommer att tillåta oss att när det är nödvändigt kritisera FN för dess tillkortakommanden. Det gör vi i debatten, och det har vi även sagt offentligt. Vårt motto är global commitment and an independent voice, alltså att vi fortsatt ska vara en mycket stark och tydlig röst också när det gäller kritik mot FN-systemet.

Men vi vet vad det kan betyda. Vi har på sistone sett att en enda röst i säkerhetsrådet kan tippa utgången åt det ena eller andra hållet. Det betyder mycket för till exempel FN-insatser, för situationen i världen och för våra möjligheter att agera på global nivå. Därför är en plats i FN:s säkerhetsråd eftertraktansvärd för Sverige. Det är i så fall 20 år sedan vi senast hade en plats där. Många länder reagerar och säger att det är dags eftersom vi bidrar på så många olika sätt. Då behöver vi också skaffa oss inflytande.

Anf. 27 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr talman! 2014 var ett mörkt år i världen, och 2015 har så här långt börjat mycket dystert. Det senaste året har de säkerhetspolitiska utmaningarna blivit allt allvarligare. Inte sedan det kalla kriget har vi sett sådana fundamentala skillnader när det gäller ideologi, intressen, värderingar och syn på världen.

Ukraina valde EU:s demokratiska modell framför Putins auktoritära och korrupta system. Ryssland svarade med att annektera Krim och starta ett separatistuppror som de sedan har understött med trupper och materiel. Den ryske presidenten visade att han inte respekterar den europeiska ordning som gällt sedan andra världskriget och som stadgar att gränser inte får ändras med våld.

I dag ska Merkel, Hollande, Putin och Porosjenko mötas i Minsk för att försöka hitta en lösning på konflikten. Förutsättningarna att lyckas är små. Samtidigt blir läget allt allvarligare. Över 5 000 människor har dött i konflikten och över 1 miljon är på flykt.

Vi har ett långvarigt krig i Syrien. Vi ser Isis ofattbara häjringar, ett Mellanöstern som fyra år efter den arabiska våren är i gungning, rebellgrupper på frammarsch i Mali, och i Kamerun och Nigeria har Boko Haram mördat och kidnappat tusentals människor. De brutala terroristattacker i Paris var en fruktansvärd påminnelse om det hot som terrorismen utgör. Vi ser allvarliga humanitära kriser till följd av konflikterna. Antalet flyktingar i världen överstiger för första gången sedan andra världskriget 50 miljoner.

Herr talman! Kommunismens kollaps och kalla krigets slut skapade ett nytt Europa där det gamla öst–väst ersattes med en gemensam vision om en enad kontinent byggd på liberala värderingar, mänskliga rättigheter och demokrati. Till viss del har den visionen blivit sann, men vi hade hoppats att hela Europa inklusive Ryssland skulle välja en demokratisk, liberal modell.

Det vi nu ser är ideologier av hat och extremism som hotar säkerheten i Europa, och nationalistiska krafter ökar i styrka. I en tid när internationellt samarbete är viktigare än någonsin tycks tyvärr tron på multilaterala lösningar minska.

Det är en dyster bild jag målar upp. Men det finns områden där utvecklingen går i rätt riktning. Låt oss hoppas att 2015 blir en milstolpe för utvecklingsagendan och klimatet. Hållbar utveckling och tillväxt är en förutsättning för stabila och demokratiska samhällen.

Mänskliga rättigheter, demokrati, yttrandefrihet, internationell rätt och en fungerande rättsstat är värderingar som vi fortsatt måste kämpa för. De är inte bara europeiska värderingar. De är universella. För att göra det måste vi investera i vår egen säkerhet, stärka vår försvarsförmåga, stärka det internationella samarbetet och EU:s röst i världen.

Nya moderaternas politik handlar om frihet och individens rättigheter såväl i de små som i de stora sammanhangen. Det är i de länder där medborgerliga och politiska rättigheter respekteras som marknadsekonomin har kunnat utvecklas och skapat tillväxt och välstånd. Vårt fokus måste ligga på att främja respekten för de rättigheterna för att på så sätt skapa förutsättningar för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Herr talman! Kränkningar av kvinnors rättigheter är ett av de största hindren för demokrati och utveckling. Först när kvinnor i samma omfattning som män får tillgång till utbildning, förvärvsarbete, äganderätt och skydd mot övergrepp kan ett lands utveckling ta verklig fart. Vi måste därför fortsatt lägga stor kraft på detta område.

Situationen för hbtq-personer är i många av världens länder mycket svår. Även om läget långsamt blir bättre på vissa håll finns fortfarande mycket kvar att göra, och där ska Sverige vara pådrivande.

Att få genomslag för de värden man tror på kräver internationellt arbete, vilket bygger på att man har kompetens och tar ansvar. Det arbetade alliansregeringen målinriktat för, och det ledde till att Sveriges röst och inflytande i EU och andra internationella sammanhang stärktes. Vi lyckades därför att vi hade en gemensam idé om och strategi för vad vi ville åstadkomma.

Sverige ska tillhöra kärnan i Europasamarbetet. EU är ett verktyg för att hantera många av våra framtidsutmaningar. Därför är ett starkare samarbete inom EU med ökat fokus på ekonomisk konkurrenskraft, en gemensam röst inom utrikespolitiken samt ett djupare transatlantiskt samarbete det viktigaste för oss.

Trots att vi har många effektiva instrument är samarbetet inte tillräckligt starkt. Vi vill därför att Sverige fortsatt ska verka för en förstärkt gemensam utrikespolitik.

Herr talman! I en tid när USA i allt högre grad vänder sig mot Asien är det viktigt att EU och USA fördjupar sitt samarbete. Transatlantic Trade and Investment Partnership, TTIP, kommer att kunna skapa världens största regionala frihandelsområde. Vi vill se att ett sådant ambitiöst avtal mellan EU och USA är klart senast under detta år.

Herr talman! Nato är en central organisation för Europas säkerhet. Nato har förändrats i takt med att de säkerhetspolitiska utmaningarna i omvärlden har ändrats, och i dag har man ett utvecklat samarbete även med icke-Natoländer, där Sverige har blivit ett aktivt partnerland.

Alliansregeringen tog viktiga steg för att ytterligare utveckla och fördjupa våra internationella samarbeten. Vi har stärkt vår transatlantiska länk, och vi har utvecklat samarbetet med Nato. Vår säkerhetspolitik – såväl att kunna ge som att ta emot hjälp i händelse av krig i vårt närområde – är i praktiken beroende av Nato.

Med tanke på utvecklingen i vårt närområde vill Nya moderaterna se över de konkreta förutsättningarna för ett svenskt Natomedlemskap. Vi har svårt att se argumenten mot. Vad är det som är så farligt med att ta reda på de konkreta förutsättningarna?

Herr talman! FN har unika förutsättningar att samla världens länder kring hållbara lösningar på många av vår tids globala utmaningar. Den normbildning som utvecklats inom FN är grundläggande för det internationella systemet.

Men det finns tydliga brister i uppbyggnaden av FN. Som stor givare och med lång tradition av ett omfattande engagemang har Sverige en viktig roll att spela i reformeringen av FN-systemet.

Vi vill se ett starkare FN som värnar principen om skyldigheten att skydda. FN är också världens samlade utvecklingspolitiska organ. FN behöver ett fortsatt starkt mandat för att driva fattigdomsbekämpningen även efter 2015.

Sveriges kandidatur till FN:s säkerhetsråd stöder vi, men det får inte ske på bekostnad av EU. Det är också den frågan som vi ställer till regeringen. Det kan inte vara så att vi ska driva en kampanj till vilket pris som helst.

Sammantaget, herr talman, är det i dagens svåra säkerhetspolitiska läge mer samarbete som krävs, inte mindre.

(Applåder)

Anf. 28 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Det är numera världsvida känt vad Isis mål är och vilka brutala metoder de använder sig av. När det gäller dem som åker och deltar i detta krig och dessa illdåd går det inte att skylla på att man inte visste.

Offren i denna konflikt är de oskyldiga människorna och de små barnen som brutalt mördas, anser jag, och inte de som mördar. Jag önskar att vi kunde vara överens om det.

Moderaternas nya partiledare uttryckte det så här: Att värvas som krigare för att utöva dödligt våld är också att bli offer. Min fråga till Karin Enström är: Är det verkligen så Moderaterna ser på dem som korsfäster och begraver barn levande, att de är offer? I mina ögon är det de oskyldiga barnen som är offer.

Vad är Moderaternas konkreta förslag för att hindra att människor som reser för att delta i terrorism ska ses som offer? Tycker ni då också att ett skattefinansierat stödprogram för IS-avhoppare är en bra åtgärd? Eller ser ni att individen har ett ansvar för sina handlingar och att terrorbrott måste ge allvarliga konsekvenser?

Jag är också väldigt nyfiken på hur Karin Enström och Moderaterna ser på Folkpartiets uppfattning att regeringens politik inte är tillräcklig i detta avseende. Eller är Karin Enström nöjd med regeringens politik för att vidta åtgärder mot terrorresor?

Jan Björklund i Folkpartiet är inte nöjd med regeringens politik och anser att om man är dömd för deltagande i terrorism ska det kunna leda till utvisning. Är det någonting som Karin Enström kan hålla med om är viktigt för att värna säkerheten i Sverige, eller är ni helt enkelt oense inom Alliansen?

Anf. 29 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Den internationella terrorismen, dess grogrund, dess orsaker och de lösningar som vi kan hitta för att motverka detta är mycket komplexa. Det finns inte ett svar på frågan hur vi ska kunna få slut på de fruktansvärda härjningarna. Om det så rör sig om Islamiska staten, Boko Haram eller al-Shabab är detta en ohyggligt stor utmaning, också mot de värden som jag talade om i mitt anförande. Det är att på det grövsta sätt kränka både mänskliga rättigheter och allt det som vi står för. Det är inte någonting som gynnar någon som helst utveckling, utan det är en fundamentalistisk tillbakagång.

Vad kan vi då göra? Ja, ett av svaren är att vi måste ha mer internationellt samarbete för att få en minskning av detta problem. Det handlar om att samarbeta inom ramen för FN och EU och ett konkret polissamarbete mellan så många länder som möjligt. Det handlar om att se till att få stopp på detta våld. Det kan också handla om militära insatser.

Det handlar naturligtvis också om vilka regler vi ska ha i Sverige. Där måste man vara väldigt noggrann. Att jaga terrorister och misstänkta terrorister och samtidigt ha integritet, och inte oproportionerligt kränka människors integritet, är en balansgång som alla regeringar och stater nu står inför. Vi är alla överens om att det här ska bekämpas med alla medel, men samtidigt måste vi se till att vi inte kränker människors integritet.

Här pågår nu utredningar, och vi måste gemensamt både i Sverige och inte minst inom ramen för EU se vad som är verkningfulla åtgärder, både för att komma till rätta med grogrunden och för att se vilka åtgärder som kan vidtas nu med lagstiftning.

Anf. 30 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Att komma till rätta med grogrunden, som jag har sagt innan, är en annan sak. Det ska vi också arbeta med parallellt. Men vi måste vidta akuta åtgärder i denna situation när människor reser för att delta i terrorism och kommer tillbaka till Sverige och utgör ett säkerhetsshot.

Jag har hört om olika typer av utredningar till leda, och jag tycker att det inte behöver utredas så mycket mer. Detta ska ge konsekvenser, och det måste skyndsamt kunna arbetas fram hur vi ska hantera det.

Jag vet inte om jag ger så mycket för att vi ska värna integriteten för människor som har deltagit i terrorverksamhet och mördat oskyldiga barn. Det är klart att vi inte ska straffa oskyldiga – vi ska naturligtvis se till att det finns en rättssäkerhet. Men osäkerheten kring att värna integriteten för terrorister ska inte hindra att vi kommer till skott och tar fram konkreta förslag.

Det enda konkreta jag har hört om är en utredning, och jag vill nog ha mer förslag än så från Karin Enström.

Anf. 31 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Julia Kronlid försöker måla upp något slags motsättning när det gäller att Moderaterna skulle tycka att detta är ett beteende som är okej. Det är naturligtvis någonting som vi absolut inte kan acceptera.

Men för mig innebär det inte, som för Sverigedemokraterna och Julia Kronlid, att vi ska ha mindre samarbete, stänga våra gränser och på något sätt önska bort problemet genom att inte samarbeta med andra länder. Jag tror precis tvärtom: Det gäller att fördjupa samarbetet, att vara oerhört aktiv i EU och FN-systemet för att få bukt med den internationella terrorismen och den grova organiserade brottsligheten, som ofta är det som finansierar terrorismen.

Vi ska ha rättssäkra system. Det finns inte någonstans någon som säger att det skulle vara tillåtet att genomföra den här typen av handlingar. Självklart ska vi ha både lagföring och straff som är rimliga. Jag tycker att Julia Kronlid här är inne på någonting som handlar mycket om inrikespolitik.

Anf. 32 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Som Karin Enström mycket riktigt skildrar här ökar tyvärr spänningarna i världen igen. Men är det inte just i ett sådant historiskt skede viktigt att det finns alliansfria stater, som kan ha en

trovärdighet i att medla i konflikter? Det finns inte ett överskott av alliansfria stater i vår värld – Schweiz, Sverige, Finland och några till.

Det är ju inte bara vi miljöpartister och socialdemokrater i regeringen som står för detta utan också en av Sveriges allra mest internationellt erkända och ansedda politiker. Jag tänker på den förre folkpartistiske utrikesministern Hans Blix – än i dag medlem i Folkpartiet, nota bene – som lyfter fram just alliansfriheten som ett viktigt instrument för att få ned spänningarna i världen. Det är viktigt, framhåller Hans Blix, att Sverige och Finland står fast vid alliansfriheten. Ett Natomedlemskap skulle öka spänningarna i vår del av världen, menar denne seniorpolitiker. Jag skulle gärna vilja höra en kommentar om detta från Karin Enström.

Anf. 33 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Frågan om alliansfria stater respektive stater som tillhör allianser kan ses på ett teoretiskt plan. Man kan ha olika spelteorier om vad som gynnar respektive inte gynnar vår säkerhet.

Jag tycker att vi i Sverige ska utgå från vår plats i världen och vad som gynnar våra intressen och vår säkerhet. Jag har svårt att se varför vi inte skulle gynnas av att samarbeta med likasinnade länder som har samma syn på värdet av mänskliga rättigheter och demokrati och att sprida just de här universella värdena. Det är en värdegemenskap som manifesteras inte minst inom ramen för EU. EU är en utrikespolitisk aktör, men inte med så starka säkerhetspolitiska muskler.

Jag tror att det är en gammaldags syn, en felsyn, att säga att man inte kan göra skillnad eller vara en självständig röst i världen om man tillhör en allians. Jag tycker att vi kan se vårt grannland Norge som ett gott exempel på detta. Där har man under många år, oavsett om det har varit socialdemokratiska eller borgerliga regeringar, drivit en självständig utrikespolitik trots att man är medlem i Nato.

Man måste först och främst utgå från vad som gynnar svenska intressen. Jag tror att vi skulle gynnas av att titta noggrant på ett medlemskap. Jag tycker inte att ni i Miljöpartiet behöver vara rädda för att utreda hur de konkreta förutsättningarna för ett Natomedlemskap ser ut. Skulle Sveriges röst eller inflytande i världen minska? Vad är det vi gör nu som vi inte skulle kunna göra utifall att vi tillhörde en allians?

Miljöpartiet, som brukar vara öppet för utveckling, borde också vara öppet för att se fördelarna i stället för att med en ryggmärksreaktion instinktivt och reflexmässigt säga nej till att titta på fördelar och nackdelar.

Anf. 34 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Vi är absolut öppna mot världen. Men det handlar ändå om en USA-ledd kärnvapenallians; det kommer vi inte ifrån. Nato har aldrig under sina snart 70 år haft annat än en amerikansk överbefälhavare. Det handlar inte om någon antiamerikanism, utan det är bara ett konstaterande. Så ser Natoalliansen ut, och så uppfattas den i stora delar av världen.

Om vi nu går in i den här USA-ledda kärnvapenalliansen blir vi en måltavla för krafter i omvärlden. Vi blir också med stor sannolikhet en måltavla för terroristattacker i Sverige på ett helt annat sätt än om vi förblir i alliansfrihet. Vi kommer kanske också att i praktiken tvingas härbärga

kärnvapen på vårt territorium. Ser inte Karin Enström dessa ganska konkreta problem?

Anf. 35 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Miljöpartiet måste bestämma sig. Om Miljöpartiet menar allvar med att Sverige ska stå utanför även EU-samarbetet, eftersom det även inom EU finns kärnvapenstater, hur ska då Sverige klara sig på egen hand? Är Miljöpartiet berett att fördubbla försvarsanslagen eller att hitta någon förstärkt allians med Finland som skulle vara ett alternativ?

Sverige är inte opartiskt. Vi är inte neutrala – vi tar ställning mot förtryck, mot terror, mot det som riskerar att motverka demokrati och mänskliga rättigheter. Därför har vi kommit fram till att vi samarbetar. Vi samarbetar inom ramen för den politiska alliansen EU.

Vi kan också se fördelarna med att ta ett ytterligare steg. Det vore naturligt med tanke på att vi nu också har ett mycket försämrat omvärldsläge. Att i det läget titta tillbaka tycker jag är dumt. Jag tycker att Miljöpartiet bör titta framåt.

Anf. 36 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Det var Göran Persson och hans regering som 2005 ingick samförståndsavtalet med Saudiarabien – med diktaturen Saudiarabien. Men att vi i dag står med ett samförståndsavtal mellan Sverige och Saudiarabien beror ju på den borgerliga regeringen, att Moderaterna, Folkpartiet, Centerpartiet och Kristdemokraterna tillsammans beslutade sig för att förlänga detta avtal 2010.

Vi kan väl konstatera att avtalet fått en rad konsekvenser. På grund av samförståndsavtalet har Sverige exporterat system för radarövervakning, signalspaning och stridsledning till Saudiarabien.

På grund av avtalet kan vi också se att Sveriges trovärdighet när det gäller demokrati och mänskliga rättigheter har skadats, inte bara Saudiarabien utan i Mellanöstern i stort. Jag har inte träffat en demokratiaktivist från Mellanöstern eller Nordafrika de senaste åren som inte har ifrågasatt och lyft fram Sveriges vapenexport och militära samarbete med diktaturen Saudiarabien.

Vi kan också se att samarbetsavtalet med Saudiarabien har fått direkta inrikespolitiska konsekvenser. Det har blivit fantastiskt svårt för svenska statsråd att kalla Saudiarabien vid dess rätta namn, att kalla detta land för en diktatur. För några veckor sedan hörde vi Stefan Löfven svaja här i talarstolen. Men det har också Karin Enström gjort. I egenskap av försvarsminister vägrade Karin Enström, trots upprepade frågor, att kalla Saudiarabien för en diktatur.

Nu står Karin Enström här i en annan roll. Hon är inte statsråd längre. Nu befinner hon sig i opposition. Hon är inte försvarsminister; hon är utrikespolitisk talesperson för Moderaterna. Jag vill därför fråga Karin Enström: Vill Moderaterna fortfarande inte kalla Saudiarabien för en diktatur, eller har ni bytt åsikt om diktaturen i Riyadh nu när ni har kommit i opposition?

Anf. 37 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Hans Linde har kanske inte riktigt lyssnat de senaste åren. Jag har tydligt sagt att Saudiarabien är en diktatur. Därom råder inget tvivel.

Vi kan väl gå tillbaka i tiden. Det var 2005 som den socialdemokratiska regeringen under ledning av försvarsminister Leni Björklund ingick det här avtalet. Det förlängdes automatiskt. Om man inte gör någonting löper avtalet på och förlängs vart femte år.

Nu vet vi att i oktober löper avtalet ut ännu en gång. Då har det gått fem år till. Ska man göra någonting åt det ska man göra det sex månader i förväg.

Man måste skilja på detta avtal och de lagar och regler som vi har för krigsmaterielexport. De är nu under utredning. Vi här i riksdagen var genom ett betänkande från utrikesutskottet överens om att det borde tillsättas en utredning för att se hur man kan skärpa lagstiftningen när det gäller export till icke-demokratier. Det var vi överens om. Den utredningen kommer inom några månader att lämna sitt betänkande.

Det Hans Linde nu frågar om är avtalet. Det är nu regeringen, som består av Socialdemokraterna och Miljöpartiet, som måste ta ställning till detta. Vänsterpartiet agerar i de flesta fall gärna stödparti, men det tycks inte vara så i det här fallet.

Skilj alltså på lagar och regler, den utredning som pågår och det avtal som nu diskuteras. Men Hans Linde behöver inte vara orolig – redan som försvarsminister svarade jag ja på frågan om Saudiarabien är en diktatur.

Anf. 38 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Jag har roat mig med att gå tillbaka till 2012 och lyssna på en rad intervjuer med Karin Enström där hon gång på gång fick frågan om Saudiarabien är en diktatur. Hon vägrade att svara ja på den frågan. Jag noterar nu att när Moderaterna sitter i regering vill man inte kalla Saudiarabien för diktatur, men när man kommer i opposition kan man kalla Saudiarabien för diktatur. För Moderaternas demokratiska trovärdighets skull kan man kanske önska att de stannar länge i opposition framöver.

Men nu har Karin Enström slagit fast att Saudiarabien är en diktatur. På den punkten är vi överens. Vi verkar också vara överens om att Sverige ska prioritera kvinnors rättigheter i svensk utrikespolitik, hbtq-personers rättigheter, frågor om mänskliga rättigheter och demokrati. För Vänsterpartiet blir slutsatsen av detta att vi nu borde avbryta det militära samarbetsavtalet med Saudiarabien. Men vad blir Moderaternas slutsats? Vill ni att regeringen i maj avslutar det militära samarbetsavtalet med Saudiarabien?

Anf. 39 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Om Hans Linde hade följt uttalandena – om vi nu ska ha en debatt om det; jag tycker att det finns viktigare saker att diskutera – och exakt vad som har sagts hade han vetat. Men jag kan lugna Hans Linde med att jag som minister har sagt detta.

Jag tycker att det är bra att Sveriges regler för exportkontroll och för export av krigsmateriel ses över. Vi var överens om att det skulle ses över. Det skulle bli svårare – det *ska* bli svårare – att exportera till icke-

demokratier. Där var vi överens, och vi väntar nu på utfallet av den utredningen.

Jag tycker också att det är bra att Hans Linde har lyssnat på mitt anförande och hört hur viktigt det är att vi gemensamt arbetar för kvinnors rättigheter. Jag tror inte att Hans Linde behöver vara orolig på den punkten över att Moderaterna eller Alliansen skulle vara otydliga när det gäller frågan om kvinnors rättigheter.

Anf. 40 JULIA KRONLID (SD):

Herr talman! Vår omvärld står i brand. Konflikter, övergrepp och en brutalitet utan dess like pågår i land efter land. I torsdags förra veckan spreds en ny rapport från FN:s barnrättskommitté om IS illdåd i Irak. Det handlar om massavrättningar, om halshuggningar och om barn som korsfästs och begravts levande. Det är så fruktansvärt att man helst inte vill tro att det är sant. De som framför allt drabbas är barn från minoritetsgrupper, ofta kristna och yazidier, men även sunni- och shiamuslimska barn har drabbats, skriver FN:s barnrättskommitté.

Vi har flera gånger framfört att Sverige ska vara drivande i FN för att det ska upprättas en skyddszon för minoriteter i Irak. Men det senaste beskedet vi fick från regeringen var att detta verkar lite för komplicerat och att regeringens långsiktiga förhoppning i stället är en samlingsregering i Irak som respekterar minoriteter. Det låter jättefint men är en ganska utopisk önskan när minoriteter håller på att utrotas. Sveriges regering glömmer gärna hur det såg ut innan IS drog fram i Irak. Redan då pågick övergrepp mot kristna. En etnisk utrensning var redan påbörjad. Därför står vi fast vid vårt stöd för en skyddszon och i förlängningen ett område på Nineveslätten där kristna och andra minoriteter kan få en fredad zon med självstyre.

Att man dessutom vet att det bland dem som avrättas och korsfäster barn finns människor som rest från Sverige och som sedan kan komma tillbaka till Sverige och utföra liknande dåd gör mig och många med mig oroade över säkerheten i Sverige. Terrordådet i Paris var förutom ett fruktansvärt mord på flera personer också en direkt attack mot yttrandefriheten och demokratin i Europa. Det borde vara en väckarklocka för att ta hotet från terrorism även i Europa på allvar. Vi har också ett ansvar att inte bidra till att ytterligare förvärra konflikten i Irak och Syrien genom de terrorresor som sker.

Herr talman! I normala fall skulle man kunna tro att vi alla skulle vara överens om att illdåd av den magnitud som sker i Irak ska ge konsekvenser i proportion till dåden. Men, nej, regeringens nationella samordnare mot våldsbejakande extremism har i stället uttryckt att åtgärder för IS-avhoppare ska vara någon typ av skattefinansierat stödprogram. Detta är inget annat än ett hån mot alla dem som drabbas. Det är ett hån mot alla kurder, armenier, assyrier, yazidier och andra grupper som drabbats av IS brutalitet.

Herr talman! Vi har vid många tillfällen kritiserat Palestinska myndigheten, som belönar terrorism. Ett absolut krav från Margot Wallström, som i förrgår träffade den palestinske ledaren Abbas, borde vara att utbetalningar till terrorister som har mördat judar eller annan typ av stöd till terrorism från den här myndigheten eller rörelsen Fatah ska upphöra. Annars ska inte en enda ytterligare svensk krona gå till denna

myndighet. Detta verkar dock varken den föregående regeringen eller den nuvarande regeringen vilja bejaka. Vår utrikesminister verkar snarare på olika sätt vilja uppmuntra både Palestinska myndigheten och rörelsen Fatah och Hamas. Det är i alla fall de signaler som regeringens politik skickar ut. Jag börjar bli orolig. Jag börjar undra om det finns en röd tråd i den rödgröna regeringens politik som handlar om att belöna terrorism som är riktad mot judar och kristna.

Att arbeta förebyggande är en sak. Vi i Sverigedemokraterna har länge talat om de risker som finns med segregering utanförskapsområden. Vi välkomnar en ny resolution från Europarådet med anledning av terrorattacken i Paris som uppmanar länder i Europa att bekämpa diskriminering, våld och segregation, eftersom detta kan utgöra en grogrund för religiös fanatism, däribland radikal islamism, som senare kan leda till terrordåd.

Om Socialdemokraterna har börjat inse konsekvenserna av den ansvarslösa politik de förespråkade under lång tid är det något vi välkomnar, men det räcker inte med förebyggande arbete. Det behövs kraftfullare akuta åtgärder för att hindra att människor reser för att strida för IS och kraftfullare konsekvenser för dem som gör så. Vi menar att om man gör ett aktivt val att åka och delta i terroristverksamhet, såsom IS, och delta i det folk mord som pågår har man förverkat rätten till uppehållstillstånd i Sverige. Och den med dubbla medborgarskap har själv valt att förverka sitt svenska medborgarskap.

Vi vill även att regeringen utreder hur ett indragande av medborgarskap kan se ut även om det gör någon statslös. Terrorresor måste kriminaliseras med kännbara straff som påföljd. Det är dags att regeringen och utrikesministern visar att de menar allvar med kriminalisering.

Herr talman! Dessa katastrofer har också lett till stora flyktingströmmar. Jordanien, Libanon och irakiska Kurdistan har tagit ett stort ansvar i att ta emot flyktingar. Det är av stor vikt att Sverige bidrar generöst med humanitärt bistånd för att hjälpa så många flyktingar som möjligt. Vi hjälper inte flest och de mest utsatta med dagens ansvarslösa invandringspolitik. Utrikesminister Margot Wallström stoltserar med ett löfte om 640 miljoner till UNHCR för 2015, men denna summa är närmast pinsam i ljuset av att regeringen lägger 8,4 miljarder av biståndet på flyktingmottagning i Sverige.

Vi i Sverigedemokraterna har i stället föreslagit totalt 12,7 miljarder på fyra år för internationell flyktinghjälp. Det är resurser som hade kunnat göra nytta på riktigt. De hade kunnat förhindra att spädbarn frusit ihjäl under vintern i flyktingläger. De hade kunnat bidra till att fler barn hade gått i skolan och att fler barn hade kunnat äta sig mätta.

Herr talman! En annan allvarlig konflikt i vårt närområde som också måste tas upp är naturligtvis situationen i Ukraina och Rysslands aggressioner.

Jag ska bespara er lite tid i kommande replikskiften och säga: Nej, kära ni, jag är inte någon anhängare av Putins mycket aggressiva utrikespolitik, som utgör ett säkerhetshot för Sverige och vårt närområde. Då har vi rätt ut det. Tvärtom har Sverigedemokraterna varit det enda partiet i riksdagen som tagit Rysslands upprustning på allvar och talat om vikten av ett invasionsförsvar värt namnet.

Jag är medveten om att kolleger i EU-parlamentet har röstat nej till vissa resolutioner som har rört Ukraina och Ryssland, men det har sin bakgrund i vår kritik mot EU:s överstatliga inriktning och att vi anser att höga krav bör vara uppfyllda innan associeringsavtal kan komma i fråga.

Utifrån vår principiella utgångspunkt, som handlar om att värna alla staters suveränitet, självbestämmande och territoriella integritet, är vi naturligtvis ännu mer kritiska till Rysslands stormaktsfasoner, som bryter mot internationella lagar. Någon annan hållning vore väl fullständigt ologisk och inkonsekvent. I riksdagen har vi vid upprepade tillfällen haft en enig svensk linje där vi varit tydliga i kritiken mot Ryssland. I utrikesutskottet har vi nyligen haft en enig inställning för propositionen om sanktioner mot Ryssland. Jag har nyligen deltagit i min första session i Europarådets parlamentariska församling. Där röstade en enig svensk delegation för en resolution med sanktioner mot ryska delegationen. Och där riktades tydlig kritik och uppmaningar till Ryssland.

I stället för osmaklig smutskastning vad gäller vem som stöder Putin eller inte tycker jag att det är viktigt att framhålla i ett utrikes- och säkerhetspolitiskt perspektiv att det i Sveriges riksdag finns en enig linje vad gäller kritiken mot Rysslands agerande.

Anf. 41 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Det spännande är naturligtvis när Sverigedemokraterna försöker sitta på två stolar, även här. Man säger sig inte vara Putins röst i den här kammaren, men i grunden är det faktiskt det man är. För vad är det för någonting som Sverigedemokraterna är ute efter? De är ute efter att minska EU:s möjligheter och EU:s roll, att lämna EU och bryta upp EU. Vad är det Putin försöker göra, om inte just bryta sönder, bryta upp, splittra, och på det sättet öka det ryska inflytandet över Europa?

De krafter som Sverigedemokraterna förenar sig med ute i Europa är de krafter som understöds av Putins agerande. Det är beklagansvärt att Sverigedemokraterna försöker skyla över vad som är ett faktum, nämligen att Sverigedemokraterna är Putins bästa vän i denna kammare.

Anf. 42 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Nu tycker jag att vi ska hålla oss till rim och reson i kammaren. Sverigedemokraterna är definitivt inte Putins bästa vän. Det är fullkomligt ologiskt att påstå att Sverigedemokraterna, som är det parti som mest vill värna Sveriges säkerhet, suveränitet och integritet, skulle vara vän med en av Sveriges historiska ärkefiender, Ryssland. Det är fullständigt ologiskt. Kom inte och anklaga mig för att ha band till sådana som förespråkar Putin.

Jag skulle kunna sjunka till den nivån att jag anklagar Hans Linde för att vara vän av Putin därför att Vänsterpartiets kolleger i EU-parlamentet och vinnarna av det grekiska valet Syriza har motsatt sig sanktioner mot Ryssland och därför att Jonas Sjöstedt säger att han backar upp Syriza. Men jag väljer att inte göra det.

Jag försöker att se lite längre. Även om man sitter i samma grupp som ett annat parti i EU-parlamentet eller i något annat sammanhang som har uttryckt klumpiga saker behöver man inte vara överens om allt. Jag försöker i stället att se till Väns terns agerande i Sverige. Där finns en enig linje i Sveriges riksdag med kritik mot Rysslands agerande.

Det är märkligt att utöva en press när det gäller att om man inte förespråkar EU:s överstatlighet och en federalistisk utveckling där självbestämmandet tas bort från medlemsstaterna, där beslutspunkter läggs fram som EU inte borde besluta över, då är man en vän av Putin. Det är åsiktsdiktatur. Man får inte kritisera EU:s överstatlighet, för då är man en vän av Putin.

Vad är det för demokrati, Kerstin Lundgren? Råder det verkligen en åsiktsdiktatur i Sverige så att det inte ska vara möjligt att kritisera EU:s överstatliga inriktning eftersom man då anklagas för att vara vän av Putin? Vad är det demokratiska i det, Kerstin Lundgren?
(Applåder)

Anf. 43 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Nu läste väl möjligen Julia Kronlid en replik hon hade tänkt hålla mot Vänsterpartiet. Det må väl så vara. Jag är inte vänsterpartist, om någon trodde det. Jag företräder Centerpartiet.

Det som är tydligt är den gemensamma allians som byggs i Europa i dag omkring extrem nationalism. Vilka är det som företräder den extrema nationalismen i Sverige? Jo, herr talman, just Sverigedemokraterna.

Det är inte för inte som jag med flera kommer ihåg en SDU-företrädare som hellre såg Putin komma till Sverige än Obama. Man behöver inte gå så långt för att hitta dem som krokarm med just Putin. Försök inte dölja det. Ni har en gemensam agenda.

Anf. 44 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Nu har jag precis stått här och sagt vad vår linje vad gäller Ryssland är. Kerstin Lundgren och jag har varit på samma session i Europarådet. Jag röstade till och med för ett ändringsförslag av Kerstin Lundgren för att uttala skarpare kritik mot Ryssland. Det kan vara bra för Kerstin Lundgren att komma ihåg.

Att jag tar upp Hans Linde och Vänsterpartiet visar på att jag ser hellre till det stora än anklagar Hans Linde för ett uttalande som ett vänsterparti i ett annat land har gjort. I stället ser jag på vad partiet faktiskt står för.

Det är tråkigt att Kerstin Lundgren lägger större tyngd vid SDU:s ordförande än vår utrikespolitiska talesperson i riksdagen. Har Kerstin Lundgren kanske svårt för kvinnliga talespersoner? Jag vet inte riktigt varför Kerstin Lundgren ifrågasätter mitt mandat som utrikespolitisk talesperson och vad jag har framfört som vår utrikespolitiska linje.
(Applåder)

Anf. 45 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Julia Kronlid har nu pratat om Islamiska statens terror i varje anförande. Från Vänsterpartiets sida är det svårt att hitta ord för att beskriva den grymhet vi ser i Mellanöstern från Islamiska statens sida.

Men vi måste också förstå att Islamiska staten inte har uppstått i ett vakuum. Den har inte kommit från ingenstans. Anledningen till att organisationen har kunnat växa fram så snabbt är att den har stöd utifrån. En förutsättning för att Islamiska staten kan fortsätta sin terror är att det fortfarande finns aktörer som är beredda att understödja deras blodiga kamp, att det finns aktörer som är beredda att köpa deras olja och därigenom finansiera deras övergrepp i Irak och i Syrien.

För oss i Vänsterpartiet är det uppenbart att om Islamiska staten ska pressas tillbaka måste vi också slå mot dem som i kulisserna i dag understöder denna terrororganisation. I kulisserna finns tveklöst Saudiarabien och saudiska krafter. Saudiarabien har tveklöst varit en av de frågor som vi har diskuterat och debatterat i kammaren, men det har vi också gjort flera gånger tidigare. Jag vill därför påminna Julia Kronlid om att under varje år som Sverigedemokraterna har funnits i Sveriges riksdag har det också lagts fram konkreta skarpa förslag på riksdagens bord om att Sverige ska bryta det militära samarbetsavtalet med Saudiarabien. Sverigedemokraterna har varje gång röstat nej till det och röstat ja till ett fortsatt avtal.

Vartenda år som Sverigedemokraterna har suttit i Sveriges riksdag har det lagts fram förslag om att införa ett demokratikriterium i svensk vapenexport, det vill säga stoppa vapenexporten till Saudiarabien. Det har Sverigedemokraterna konsekvent röstat nej till.

Varför vill Sverigedemokraterna att Sverige ska ha ett militärt samarbetsavtal med Saudiarabien? Varför vill ni att vårt land ska beväpna ett land som Saudiarabien, som vi vet har understött Islamiska statens terror?

Anf. 46 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Som Karin Enström tidigare mycket föredömligt påpekade var det inte under Alliansens tid i regeringen som avtalet ingicks, utan det var den socialdemokratiska regeringen som ingick avtalet. Sverigedemokraterna satt inte ens i riksdagen vid det tillfället. Om jag hade fått bestämma hade vi över huvud taget inte ingått ett avtal med en diktatur som står för allvarliga brott mot mänskliga rättigheter, brutala metoder mot kvinnor och så vidare.

Men nu har Sverige ingått ett avtal, och vi står nu i ett avtal där vi är skyldiga att fullfölja vissa följdleveranser. Det är alltså inte utan komplicerade konsekvenser att gå ur avtalet. Om Hans Linde frågar mig anser jag absolut att det vore bättre om vi kunde hitta en väg ut ur avtalet långsiktigt. Det är naturligtvis bra om vi kan se över vad som kan göras när avtalet ska förnyas nästa gång i oktober.

Vad gäller vapenexport tycker jag att det är viktigt att se både om det är en diktatur och vilken typ av vapen som exporteras. Det som har exporterats till Saudiarabien har varit någon typ av radarsystem, men i debatten vill man gärna framhålla, speciellt Hans Linde, att Sverige exporterar skjutvapen som sedan kan exporteras vidare till IS för att mörda människor. Så är inte fallet, och så ska naturligtvis inte heller vara fallet.

Nu är utredningen på gång, och vi får se vad skärpningen kan leda till. Det får visa sig.

Det är inte bara Saudiarabien som Sverige måste ställa krav på för att få stopp på konflikten utan också Turkiet. Vi måste ställa tydliga krav på Turkiet vad gäller att sätta stopp vid gränsen.

Sverigedemokraterna har varit tydliga med att det finns stora risker med att ta in Turkiet i EU. Då kommer gränserna att luckras upp ytterligare, och vi anser att Turkiet inte tar det ansvar landet bör ta. Vad är Hans Lindes åsikt om Turkiets ansvar i konflikten?

Anf. 47 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Jag undrar om någon som lyssnar på debatten blev klokare av de svaren.

Faktum kvarstår, Julia Kronlid, att vi har lagt fram konkreta förslag på riksdagens bord vid flera tillfällen, som du har varit med och behandlat i utrikesutskottet, där vi har krävt att man ska bryta det militära samarbetsavtalet med Saudiarabien.

Det kanske skulle ha varit lite bökigt. Ja, stämningen på mingel- och cocktailpartyn i Riyadh skulle kanske ha blivit dålig, men självklart skulle Sverige kunna bryta avtalet. Sverigedemokraterna har konsekvent valt att rösta ned varje förslag om att bryta det militära samarbetsavtalet med Saudiarabien. Ni har valt att bidra till att avtalet fortfarande finns på plats.

På samma sätt har ni aktivt motarbetat varje form av demokratikriterium, varje form av försök i kammaren att få till ett stopp för vapenexport till Saudiarabien. Frågan kvarstår: Med vilken trovärdighet kan Julia Kronlid stå här och kritisera Islamiska staten samtidigt som Sverigedemokraterna har medverkat till att Sverige har fortsatt med vapenexport till Saudiarabien och fortsatt att ha ett militärt samarbetsavtal?

Anf. 48 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Låt mig åter upplysa om att det inte sker någon vapenexport till Saudiarabien som kan bidra till att människor mördas av IS. Det är inte den typen av vapen som exporteras till Saudiarabien.

Jag är kritisk till att avtalet över huvud taget slöts. Jag var inte heller med och beslutade om det från allra första början, utan det var Socialdemokraterna som ingick detta avtal.

Vi måste också kunna se andra orsaker till IS framfart i Irak. Jag ser inte alls vad Hans Linde vill göra politiskt för att förhindra att människor reser ned och deltar i IS terroråd och kommer tillbaka. Står Hans Linde bakom Mona Sahlins åtgärd med skattefinansierade stödprogram för dem som kommer hem? Vad har Hans Linde gjort för att förhindra en radikaliserings av islam i Sveriges förorter? Han har stått för den ansvarslösa politik som regeringar har fört under många år.

Anf. 49 VALTER MUTT (MP):

Herr talman! Aldrig i historien har så många människor på så kort tid fått så dramatiskt förbättrade livsvillkor som under de senaste årtiondena. Hundratals miljoner människor har fått tillgång till sjukvård och utbildning.

Nu gäller det att framtidssäkra dessa framsteg genom att se till så att fortsatt utveckling inte, som i alltför hög grad hittills, förorsakar ekologiska underskott. Fortsätter vi att skövla planetens skogar och överfiska våra hav och i allt snabbare takt tömma ändliga mineraltillgångar riskerar de senaste decenniernas välfärdssprång att förbytas i konflikter om sinande naturtillgångar.

Det är hög tid för mänskligheten att börja leva av naturens ränta och inte dess kapital, alltså att begränsa uttaget av naturresurser till storleken på återväxten. Vad gäller mineraler och andra ändliga tillgångar måste en cirkulär ekonomi fasas in som inte bygger på uttömning utan på återanvändning.

Herr talman! Dessa grundläggande insikter kommer förhoppningsvis att prägla årets viktiga FN-processer för att ta fram såväl ett nytt klimatavtal som nya globala hållbarhetsmål. FN:s klimattoppmöte i Paris i december har med rätta karakteriserats som historiens viktigaste toppmöte. Förhoppningsvis signeras då ett rättvist och bindande klimatavtal som verksamt bidrar till att hålla den globala uppvärmningen så långt under två grader som möjligt.

Ett ambitiöst avtal kommer att leda till att massor av arbetstillfällen inom vindkraft och solenergi skapas. Dessa båda branscher växer redan i dag snabbare än några andra delar av det globala näringslivet. Minskade koldioxidutsläpp kommer vidare att dramatiskt förbättra hälsoläget i storstäderna i Asiens tillväxtekonomier.

Ytterst handlar det om global rättvisa då det huvudsakligen är vi i den rika världen som historiskt försakat den globala uppvärmningen medan det främst är människorna i syd som drabbas.

För att få med alla länder på ett globalt klimatavtal är det därför avgörande att rika i-länder går före när det gäller åtaganden och generöst bidrar till att finansiera FN:s gröna fond för klimatomställning.

Ett viktigt steg bort från dagens fossildrivna ekonomi vore att fasa ut de hundratals miljarder dollar som världens länder årligen satsar på fossilsubventioner och i stället investera dessa ofantliga summor i förnybar energi.

Sol, vind, vågor och andra förnybara energibärare har också den uppenbara fördelen av att vara avsevärt mer jämnt spridda över planeten än fossilsyndigheter. Dessa decentraliserade energislag skulle kunna minska lokalsamhällens beroende av de globala energikoncerner som ofta driver på korrupktion och konflikter.

Pilotprojekt visar hur solugnar och solelsdrivna vattenpumpar i utvecklingsländer kan stärka kvinnors ställning. I stället för att tvingas ägna flera timmar dagligen åt att samla bränsle och bära vatten får de plötsligt tid över till studier och företagande.

Herr talman! Ökad handel mellan länder kan vara en hävstång för utveckling och fred. Men det är djupt olyckligt om skydd för miljön, löntagares rättigheter och människors hälsa börjar bekämpas som handelshinder av mäktiga särintressen och om multinationella storkoncerner ges rätt att i skiljedomstolar överpröva demokratiskt fattade beslut. Den högsta styrande principen i en demokrati är en person en röst, inte en euro en röst, en dollar en röst eller en krona en röst.

Slutligen några ord om den speciella handel som utgörs av vapenhandel. Miljöpartiet har en av sina djupaste rottrådar i fredsrörelsen. Vi har alltid verkat för att avveckla vår vapenexport till diktaturer, som är repressiva inåt och ofta aggressiva utåt. I konsekvens härmed anser vi att det militära samarbetsavtalet med Saudiarabien, som är en världens hårdaste diktaturer, inte bör förlängas när det löper ut i maj.

Herr talman! I övrigt hänvisar jag till utrikesdeklarationen och till det anförande som Pernilla Stålhammar, Miljöpartiets biståndspolitiska talesperson, kommer att hålla senare i dag.

(Applåder)

Anf. 50 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Det var intressant att lyssna till Valter Mutt, även om det bara var fyra minuter. Det visar att det är en sak att vara ett ensamt parti och en annan att ingå i en regering. Plötsligt måste man kanske kompromissa i ganska många frågor.

Det är om just dessa kompromisser jag skulle vilja höra mer. Hur går det, Valter Mutt? Miljöpartiet och Socialdemokraterna har alltid haft olika syn på EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Socialdemokraterna har varit betydligt mer positiva medan Miljöpartiet hela tiden har stretat emot, inte minst när det handlar om den gemensamma säkerhetspolitiken.

Vad är egentligen Miljöpartiets syn på EU:s gemensamma utrikespolitik? Hur ska den utvecklas? Hur kan Sverige bidra till att stärka EU som utrikespolitisk aktör?

Valter Mutt tog upp handel och frihandel, som ur mitt perspektiv är mycket viktigt och en av grundpelarna i den inre marknaden i EU-samarbetet och för att EU ska kunna skapa frihandelsområden som är större.

I en interpellationsdebatt häromveckan ställde jag en fråga till näringsministern om regeringens syn på TTIP, alltså frihandelsavtalet mellan EU och USA. Statsrådet Damberg har tillsammans med statsministern en mycket positiv syn på frihandel och utökade möjligheter till avtal.

Vi har hört att regeringens ambitioner är höga, men jag vet att Miljöpartiet har varit kritiskt. Hur går detta ihop? Hur förs samtalen? Finns det en gemensam linje bakom regeringens syn på TTIP?

För mig är avtalet helt avgörande för att EU och USA ska kunna behålla sin konkurrenskraft. Det skulle skapa många jobb, bra tillväxt och god konkurrenskraft.

Hur ligger det egentligen till, Valter Mutt?

Anf. 51 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Det var många frågor. Miljöpartiet har aldrig haft något emot handel. Det finns många historiska exempel på hur ömsesidig handel är en fredsfaktor. Från vår egen världsdelen har vi den europeiska kol- och stålunionen, och vi ser i dag hur spänningarna mellan Taiwan och Kina har minskat drastiskt på grund av att handeln ökar.

Som jag sa i mitt anförande tycker vi dock att det är viktigt att miljöhänsyn och demokratiskt fattade beslut respekteras. Att storkoncerner ska kunna lagföra stater för att de inför förbud mot tobaksreklam, vilket faktiskt har skett, tycker vi är helt groteskt. Även vårt eget kära Vattenfall har lagfört den tyska regeringen för att den satsar på kärnkraftsavveckling. Vi menar att denna typ av förfarande är orimligt.

Vi tror inte heller att det stärker ett framåtsyftande grönt näringsliv att man ger dem som har en stark ställning på dagens marknad överprövningsmöjligheten att faktiskt sätta demokratiskt fattade beslut ur spel.

Vi kan inte säga något definitivt innan TTIP-avtalet är färdigförhandlat. Jag kan därför inte besvara frågan hur vi ställer oss till avtalet. Men att vi är skeptiska till den skiljedomsmekanism som heter ISDS är ingen hemlighet.

Frågan bereds liksom många andra frågor i Regeringskansliet, och vi har ett förtroendefullt och bra samarbete med våra partner i socialdemokratien.

Anf. 52 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Vad är Miljöpartiets syn på vad ett sådant här frihandels- och investeringsavtal skulle kunna innebära? Är det något som Miljöpartiet ser positivt på? Håller Miljöpartiet med om de stora fördelar vi skulle kunna få genom att skapa världens största regionala frihandelsområde?

Om vi ska vara riktigt ärliga har Miljöpartiet varit mycket kritiskt mot avtalet och drivit en väldigt handelsrestriktiv linje i Europaparlamentet. Nu säger Valter Mutt att vi får se hur avtalet ser ut när vi börjar komma fram till nästa förhandlingsrunda. Den förra genomfördes i förra veckan.

Jag hör en stor tveksamhet, och då blir jag orolig. För Nya moderaterna och för mig är det otroligt viktigt att komma fram här. Jag vill inte ha Miljöpartiet som en bromskloss för att de är så restriktiva att de inte ser fördelarna utan bara hindren.

Anf. 53 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Det är inte så att vi inte ser fördelar med frihandel. Vi har aldrig varit något handelsfientligt parti på det viset.

Men ser Karin Enström verkligen inte problem? Vi har ju en världshandel i dag där 60 procent av handeln inte längre sker mellan företag utan inom olika divisioner av de kolosser som dominerar världsekonomin.

Jag tycker att en verklig marknad, om man läser från Adam Smith och framåt, har många olika aktörer som konkurrerar. Att ha en världshandel som i så hög grad bestäms av några hundra väldiga företag är ett problem, inte minst från liberala utgångspunkter där det gäller att splittra makten och möjliggöra nyföretagande.

Vi ser detta inte minst i de enorma fossilsubventioner som låser fast hela världens energiekonomi i föråldrade strukturer. Jag hör aldrig någon problematisering av detta från svenska Moderaternas sida. Det pågår en sådan debatt i andra konservativa partier.

Anf. 54 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Valter Mutt har tidigare här i riksdagen skrivit motioner och faktiskt mycket välformulerat kritiserat den föregående regeringens höga avräkningar i biståndet vad gäller den andel som går till flyktingmottagning i Sverige. Nu står Valter Mutt och försvarar en regering som står för ännu högre avräkningar än tidigare: hela 8,4 miljarder.

Om vi har något slags gemensam vilja att hjälpa flyktingar undrar jag hur det kommer sig att regeringens och utrikesministerns enda besked i dag, som Valter Mutt stöder, är 640 miljoner till UNHCR. Jag vet att det även satsas vissa andra resurser, men de som nu satsas räcker inte för att hjälpa så många flyktingar som möjligt.

Små spädbarn har frusit ihjäl i vinter i flyktingläger i brist på resurser samtidigt som flyktingar vi har tagit emot i Sverige klagat över att de får åka buss till Östersund. Jag ser inte att det finns någon rättvisa i detta.

Självkliart ska vi kunna hjälpa båda vägar, men någonstans måste vi se var prioriteringen ska ligga i mängden resurser. Är det verkligen rättvist att hjälpa några få för 8,4 miljarder och att ge 640 miljoner till alla de miljontals flyktingar som har oerhörda behov i krisens närområde?

UNHCR, Unicef och andra organisationer skriker efter resurser för att kunna hjälpa fler flyktingar. Varför kan Miljöpartiet inte driva på för att det humanitära biståndet måste ökas kraftigt om vi ska kunna hjälpa fler? Varför kan de inte kritisera de höga avräkningar? Varför har de nu plötsligt vänt kappan och stöder ännu högre avräkningar, när Valter Mutts och hans kolleger tidigare har stått här i riksdagen och kraftigt kritiserat de höga avräkningarna?

Anf. 55 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Julia Kronlid ställer i vanlig ordning olika behövande grupper mot varandra. Jag kan inte erinra mig att Sverigedemokraterna har varit några entusiastiska förkämpar för enprocentsmålet.

Man kan inte säga att man på plats kan hjälpa de människor som flyr från IS och andra för sina liv. Så ser dessa platser inte ut. Det handlar om människor som flyr för sina liv, och jag vill inte ställa dem mot andra grupper. Det tycker jag är osmakligt. Vi har råd.

Det är riktigt att vi som alla nya regeringar fick anta en budget utan att kunna arbeta fram den så genomgående som man har möjlighet att göra vid nästa höstbudget. Vi hoppas naturligtvis att flyktingsituationen och den akuta flyktingkrisen dämpas genom Staffan de Misturas nya fredsinitiativ i Syrien med lokala vapenvilor och så vidare.

Men jag tycker som sagt att det är ganska olustigt att man spelar ut olika behövande grupper mot varandra.

Anf. 56 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Det var lite otydligt. Menar Valter Mutts att Miljöpartiet försöker påverka så att det inte blir lika höga avräkningar i nästa budget? Det ser jag i så fall fram emot, för det vore välkommet.

Vi ska naturligtvis inte ställa grupper mot grupper. Men vi måste någonstans se hur vi mest effektivt kan använda de resurser vi har, för vi har inte obegränsat med resurser. Jag anser inte att det är mest effektivt och humant att avräkna 8,4 miljarder av biståndet för flyktingmottagning i Sverige som hjälper några få samtidigt som det enda besked vi kan få i dag från utrikesministern är 640 miljoner till UNHCR, som ska hjälpa många miljoner fler flyktingar än vad vi kan hjälpa i Sverige.

Situationen i närområdet är naturligtvis inte bra, men därför ska vi ha mer resurser för att kunna göra den bättre. Oavsett vad vi har för politik här i Sverige kommer de flesta fortfarande att befinna sig i närområdet.

Anf. 57 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Vår ambition är naturligtvis att de höga avräkningarna ska komma ned över tid. Det är inte någon som tycker att situationen är bra.

Anf. 58 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Jag har tre frågor till Miljöpartiet och Valter Mutts.

Den första handlar om handel. Ökad handel är ett tydligt tema i regeringens utrikespolitiska deklaration. Det som varit uppe tidigare om WTO och TTIP är naturligtvis bra.

Jag skulle gärna vilja höra om det är Miljöpartiet som har drivit på att handeln inte ska vara EU-fokuserad. Det är det enda jag kan se som har en tydlig miljöprofil i det här sammanhanget.

När jag tog del av den svenska exportsatsning som ska göras på diktaturer förvånades jag lite över hur Miljöpartiet har resonerat. Jag skulle vilja höra mer om den synen. Det var den första frågan.

Den andra frågan rör Arktis. Arktis är en del av vårt närområde. Det är ett viktigt område för vår miljö och för framtida generationer. Jag skulle vilja höra varför Arktis helt har försvunnit ur regeringens utrikespolitiska diskussion, åtminstone ur deklarationen. Inte heller Miljöpartiet har lyft upp Arktis i det sammanhanget.

Min tredje fråga handlar om kärnvapen och kärnvapenedrustning. Det är positivt att satsa på en framgång i den NPT-översyn som ska äga rum i år. Det är viktigt att vi tar fler steg mot en värld utan kärnvapen.

Men jag blir lite fundersam, herr talman, när jag läser den utrikespolitiska deklarationen. Jag skulle gärna vilja höra Miljöpartiets kommentar. Regeringen skriver om Nordkoreas försök att utveckla kärnvapen. Det beskrivs som bekymmersamt. Herr talman! Hur tänker regeringen där?

Anf. 59 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! När det gäller att handla med diktaturer beror det på vad man handlar med. Att handla med vapen är bekymmersamt, men det kan vara mycket bra att handla med diktaturer. Man kan nå en förändring den vägen.

Jag är övertygad om att om USA hade brutit sin handelsbojkott för länge sedan hade Castroregimen förpassats till historien. Jag tror att det finns andra diktaturer där just handel ökar kontaktytorna och försvarar för repressiva regimer att sitta kvar. De vill gärna isolera sig mot omvärlden. Det mest skrämmande exemplet i dagens värld är Nordkorea, som är ett hermetiskt slutet land.

Vad gäller Arktis: Det är riktigt att allt inte går in i en utrikesdeklaration. Men det innebär inte att vi inte jobbar med de frågorna. Vi anser att de är viktiga. Under alliansregeringens dagar hade Sverige ordförandeskapet i Arktiska rådet utan att egentligen åstadkomma speciellt mycket. Vi tycker att de här frågorna är mycket centrala. Här har vi ju en stor del av världens kvarvarande fossila resurser. Det finns all anledning att återkomma till dem.

Det är bra att Kerstin Lundgren lyfter de här frågorna, och jag ser fram emot ett samarbete kring dem.

Sedan var det en fråga om kärnvapen som jag inte uppfattade och som jag får be Kerstin Lundgren att återkomma till.

Anf. 60 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Det är spännande och bra att Miljöpartiet nu har tagit ställning för att handel är ett viktigt redskap för utveckling, att handel driver utveckling och att handel med diktaturer uppenbarligen är Miljöpartiets metod att påverka och förändra i demokratisk riktning.

När det gäller Arktis, herr talman, vill jag fråga: Står Miljöpartiet och regeringen för tanken på ett moratorium eller skydd av zoner i Arktis? Det är jag nyfiken på ett besked om.

Sist till den fråga som glömdes bort: Är det bara ”bekymmersamt” att Nordkorea utvecklar kärnvapen? Är det regeringens hållning när det gäller den kraftfulla politiken för nedrustning?

Anf. 61 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Jag tycker att Kerstin Lundgren märker ord. Det är oerhört bekymmersamt – eller välj andra ord, så kommer vi säkert att enas på den punkten. Det är uppenbart att ingen här på något sätt försvarar vare sig den nordkoreanska regimen kärnvapenprogram eller någon annan del av den regimen.

Vad gäller Arktis ber jag att få återkomma till vad regeringen kommer att driva. Vi bedömer att det är en viktig fråga. Men jag sitter inte själv i regeringen, så jag har inte exakt koll på dagordningen. Men jag utgår från att vi kommer att kunna presentera detta ganska snart.

Anf. 62 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Jag och Valter Mutt har suttit tillsammans i snart fem år både i utrikesutskottet och på Göteborgsbänken här i riksdagen, och vi har många gånger gemensamt drivit frågor som rör vapenexport och frågor mot militär upprustning i världen.

Jag vet mycket väl var Miljöpartiet står i de frågorna. Vi har jobbat tillsammans och många gånger varit eniga. Frågan är: Vad gör ni nu, när ni sitter på makten, när ni sitter i en regering? Kommer ni att omsätta er retorik och era politiska åsikter i konkret handling, eller kommer ni att göra som Folkpartiet gjorde 2010, bullra i medierna för att sedan gå in på regeringssammanträdet och rösta ja?

Tyvär måste vi konstatera att det har varit ett varierande utslag för Miljöpartiet i förhandlingarna om den gemensamma utrikespolitiken. I valrörelsen ville ni erkänna Västsahara. Det har vi inte riktigt sett än. I åtta år kritiserade ni avräkningar i biståndet för flyktingmottagande. Men när vi fick en grön biståndsminister slog hon alla tidigare rekord i avräkningar. Och det regeringsplan som du, Valter Mutt, ville skicka till Moskva för att hämta Edward Snowden har vi inte heller sett.

Frågan är då: Ska vi nu lägga samförståndsavtalet med Saudiarabien till den listan?

Jag har lyssnat oerhört noggrant på Romson, Löfven och Wallström. De pratar om översyn, utredning och delar av avtalet som man mycket väl kan stå för. Men jag hör ingen regeringsföreträdare som säger ”avbryta” eller ”avsluta”.

Därför skulle jag vilja ställa en ganska enkel fråga till Valter Mutt som kan besvaras med ett ja eller ett nej: Kan Miljöpartiet sitta i en regering som förlänger det militära samarbetsavtalet med Saudiarabien?

Anf. 63 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Jag står inte talarstolen och för regeringsförhandlingar. I alla koalitionsministärer runt om i parlamentariska demokratier redovisar partierna sina ingångar, och sedan kommer man fram till en gemensam regeringsposition som blir regeringens linje. Så är det i det svenska

parlamentet, i det tyska och det brittiska parlamentet och i andra europeiska parlament där vi i dag har koalitionsregeringar. Det är inget märkligt i sig.

Jag har här i dag tydligt deklarerat var Miljöpartiet står. Nu bereds frågan i Regeringskansliet. Som utrikesministern sa tidigare tycker jag att Hans Linde ska utgå från att det blir en förlängning av avtalet med Saudiarabien.

Anf. 64 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Jag ska vara ärlig. Om Miljöpartiet nu i maj bidrar till att stoppa samförståndsavtalet mellan Sverige och Saudiarabien kommer ni att få allt beröm och all kredd från Vänsterpartiet. Men om man lyssnar på vad Löfven och Wallström säger är det inte mycket som i dag tyder på att avtalet verkligen kommer att avbrytas.

Jag förstår att man – som ett parti som i dag är med och styr i en lång rad kommuner, landsting och regioner runt om i Sverige – ibland självklart måste kompromissa när man sitter med och styr. Man kan inte få igenom hela sin politik.

Men jag tror också att varje politiskt parti som går in i en förhandling har röda linjer, sådant som man inte kan kompromissa med. Det har Miljöpartiet visat. Ni har inte velat kompromissa när det gäller restaurangmomsen till exempel. Ni har inte velat kompromissa när det gäller undantagen i LAS. Kan ni inte vara lika hårdnackade, lika ultimativa när det gäller avtalet med Saudiarabien, Valter Mutt?

Anf. 65 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Jag har presenterat var vi står i den här frågan. Men jag skriver inte in ultimatum som sedan lätt bäddar för svekdebatter. Den typen av fällor är inget som jag ägnar mig åt. Jag redovisar var vi står, och jag är försiktigt optimistisk om att vi får en bra beredning av detta och att det landar positivt.

Det är alltid så – så var det när ditt broderparti eller systerparti i Frankrike under åren 1998–2002 satt i den franska regeringen – att man får gå med på kompromisser, precis som den gröna delen av den dåvarande franska regeringen. Så är det.

Så länge man inte har 51 procent av rösterna får man gå med på kompromisser. Det är inget som i sig är märkligt, utan det är normal parlamentarisk ordning.

Anf. 66 KERSTIN LUNDGREN (C):

Herr talman! I Sverige och Europa har vi de senaste 25 åren närt en dröm om vår gemensamma framtid, fjärran från krigets fasor. Vi vet att freden inte kan tas för given. Vi har sett det på Balkan och i Georgien. Men vi har samtidigt idogt sökt lösningar, sökt gemensamma grunder för att formulera regler för vårt samarbete.

Många upplevde att vårt Europa successivt funnit formler för fredlig samexistens, att öst och väst verkligen mötts och att demokratisk utveckling, grundad på mänskliga rättigheter och ett oberoende rättssystem, var gemensamma strävanden. Vägen framåt stod öppen för alla, med respekt för att våra länder nått olika långt.

Vid förra årets utrikespolitiska debatt var drömmen om frihet, fred och försoning stark. I dag får vi söka blåsa liv i den. Majdan var då bilden av genuin, folklig protest från människor vars drömmar om en framtid knuten till EU helt plötsligt skrinlagts. Det som sedan följt på det folkliga upproret i Kiev har i grunden förändrat förutsättningarna inte bara för Ukraina utan för hela Europa. Att blunda för det eller göra det till en ukrainsk fråga vore ett misstag.

Utifrån den nya insikten måste EU samla sig till en ny utrikes- och säkerhetspolitisk strategi för närområdet. Vår nära granne Ryssland har under president Putin tydligt visat att de lagt om sin kurs, inte bara när det gäller demokrati och mänskliga rättigheter utan även när det gäller grundläggande formler för fredlig samexistens grannar emellan. Med militära och andra medel vill Putin rita om Europas karta – ett beteende vi trodde hörde historien till. Geopolitiken och bilder från historieböckerna om intressesfärer har på nytt dammats av, detta i direkt strid med alla de överenskommelser från Helsingfors och Budapest till Paris som Ryssland själva valt att signera. Det är överenskommelser som har lagt den förtroendeskapande grunden för utvecklingen i hela Europa.

Vi kan beklaga men måste inse att president Putins Ryssland valt att kasta årtionden av förtroendeskapande samarbete över bord. Det måste få konsekvenser bortom sanktionerna. Vi kommer även i morgon att tala och arbeta med Ryssland. Men det måste då ske utifrån andra parametrar. Det finns ingen tvekan om att det förtroende som har raserats kommer att ta tid att återskapa om president Putin till slut skulle börja leta efter en reset-knapp.

Utgången av dagens möte i Minsk får inte bli ett nytt Jalta, även om Putin skulle drömma om det. Europas stater ska själva välja sin väg fritt från stormakers påtryckningar. Självklart ska även Ryssland fritt välja sin väg, men med full respekt för andra länders lika rätt.

Att vi kritiserar politiska förslag som inskränker hbtq-personers rätt och inskränker mötes- och yttrandefriheten innebär inte ett hot mot Ryssland. Inom sina gränser väljer det ryska folket ytterst sin väg. Men ingen accepterar att Ryssland med militära eller andra medel hotar sina grannar och i strid med folkrätten annekterar en del av en självständig stat eller blandar sig i och destabiliserar Ukraina, eller för den delen Georgien, Moldavien eller andra stater. Detta är fullkomligt oacceptabelt och underminerar inte bara det förtroende som byggts upp. Det raserar för framtiden och riskerar på nytt att skapa murar mellan länder i Europa. Freden är inte för alltid given, men vi och EU hotar ingen.

Centerpartiet står upp för internationell rätt och ska så göra såväl i Europa som globalt.

EU:s medlemsstater sätts nu på prov. Förmår vi samla ihop oss och agera proaktivt och samlat? Vi vet alla att den ryska politiska ledningen söker splittra EU via olika metoder. Vi ser här hemma hur politiska krafter vill minska det svenska engagemanget i EU till förmån för bilaterala turer. Det spelar Putin i händerna och riskerar att leda till ett försvagat och handlingsförlamat EU, ett EU där de lägsta ambitionerna får bli den minsta gemensamma nämnaren att enas bakom. Det skulle allvarligt riskera EU:s och därmed Sveriges möjlighet att påverka, och det skulle reducera EU från global aktör till åskådare.

Herr talman! Den svenska rösten måste vara stadig och tydlig för ett EU som förmår agera som politisk ledare och inte bara som åskådare, en ledare för frihet, fred och försoning och för mänskliga rättigheter på vår kontinent och globalt.

Sveriges utrikespolitik är inte neutral till vad som händer i vår närmiljö. Vi har uttalat och förväntar oss av andra ett solidariskt ansvarstagande vid katastrofer, kriser och konflikter – inte bara i fredstid.

Det Ryssland vi nu ser växa fram agerar på ett sätt som påverkar våra grannars och därmed vår säkerhet. Det kräver en djupare säkerhetspolitisk diskussion, och då även om våra militära samarbeten. Centerpartiet vill se en utredning av ett Natomedlemskap och reda ut vad det skulle innebära positivt och negativt. Det ger inte svaret på alla frågor, men vi har ett ansvar att skapa tilltro till vår politik här hemma, hos våra grannar och bortom. Det kräver att vi söker fylla ut våra säkerhetspolitiska luckor.

Herr talman! Även om utvecklingen i närområdet kräver stort engagemang måste vi självklart se de globala utmaningar vi står inför. För Centerpartiet är det centralt att Sverige arbetar offensivt och proaktivt för att bidra till att vi kan nå en global klimatöverenskommelse i Paris i år. Det är ett avtal som måste kopplas till en gemensam utvecklingsagenda post 2015 och en agenda för hållbar utveckling ekonomiskt, socialt och ekologiskt, en agenda som både samlar oss till handling och ger de ekonomiska förutsättningarna för att kunna göra det inkluderande.

Herr talman! Centerpartiet välkomnar självklart president Abbas till Sverige, nu liksom tidigare. Den utveckling vi ser i Mellanöstern och Nordafrika är djupt allvarlig. Krigets förödande konsekvenser från Syrien till Irak, nu med barbarerna i Isil, med Libyen som krutdurk och många hårt ansträngda stater, kräver intensivt samarbete med olika aktörer för att vända utvecklingen. Regionen behöver lösningar, behöver respekt för mänskliga rättigheter och väl fungerande institutioner, behöver fred och demokratisk utveckling. Tyvärr ser vi få ljus i tunneln.

Herr talman! Regeringens utrikespolitiska agerande börjar alltmer likna en kampanj för en plats i säkerhetsrådet. Det blixtbelystes genom statsministerns resa till Afrikanska unionens toppmöte. Det var ett viktigt möte, men det var trist att det verkade vara mer en fråga om kampanj än en genuin vilja att bygga djupare relationer med Afrikas länder. Det blir alltmer uppenbart att säkerhetsrådet blivit den lins som regeringen betraktar världen med och söker agera efter.

Centerpartiet är positivt till att vi söker en plats i säkerhetsrådet, men det får inte vara överordnat vår röst för demokrati och mänskliga rättigheter, mot korrupktion och förtryck och för kvinnors rättigheter. En plats i säkerhetsrådet är inte värd det.

(Applåder)

Anf. 67 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag tackar Kerstin Lundgren för detta. Vi är överens om mycket, och kanske är det lite orättvist att jag väljer att ta replik på just dig. Men du skrev ju under en artikel häromdagen, och jag har i efterföljande kommentarer sett att det är som om fascinationen för Olof Palme har återuppstått i svensk utrikespolitik. Världen har förändrats, men mycket av hans internationalism ska vi bära med oss. För vad är egentligen motsatsen till det?

Regeringen vill återuppväcka en svensk FN-tradition och ta ansvar för krig och globala skeenden. Vad är motsatsen? Är det att vår solidaritet och ork skulle räcka bara till det viktiga EU-samarbetet?

Vi vill återuppta relationer med länder där vi sedan Palmes tid har ett gott anseende. Vad är motsatsen? Ska vi ignorera dynamiken i Asien, Afrika och Latinamerika?

Vi vill driva en feministisk utrikespolitik. Vad är motsatsen? Är det att den ska bestå i att män tillfälligt förlåter andra män i enrum samtidigt som miljoner kvinnor utsätts för våld varje år?

Vi vill visa solidaritet med människor som flyr för sina liv. Vad är motsatsen? Är det att vara moderat kommunpolitiker och bromsa flyktingmottagandet?

Vad är motsatsen till den politik som vi står för? Det är kanske en politik där de starka får ta för sig och de svaga får ta skeden i vacker hand. Det var precis den politiken som ledde till att man förlorade valet i höstas. (Applåder)

Anf. 68 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Jag lyssnar med förvåning på utrikesministern, som uppenbarligen har läst vår artikel om det förlorade EU-fokus som vi uppfattar har präglat regeringens politik. Det kan möjligen ha påverkats av de många olika besked som har getts i olika sammanhang från regeringen när det gäller vårt agerande i EU. Det kan ha påverkats av att vi inte har någon EU-minister – en tydlig prioritering. Det finns ingen integrationsminister, ingen EU-minister och ingen handelsminister i den regering som vi nu har.

Vi kan, som sagt, se att regeringen har nedprioriterat EU-frågorna och har samma fokus på dem. Måhända beror det på att vi inte där driver kampanj för en plats i säkerhetsrådet.

Herr talman! Jag ställde en fråga tidigare, och jag är fortfarande nyfiken. När statsministern och ni andra åkte till Afrikanska unionens toppmöte, vilket var bra, vilka träffade ni då? Vilka stod på agendan? Jag har försökt få reda på det. Ni har mött al-Sisi, Mugabe och så vidare. Men vad var egentligen uppdraget? Jo, det var en plats i säkerhetsrådet. Med den linsen för regeringens agerande förstår jag att EU inte står högst på listan.

Anf. 69 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Detta är en så gammalmodig syn på hur politiken hänger ihop. Det är väl alldeles självklart att en aktiv politik i EU och i FN inte utesluter varandra. Vi måste göra både och. Vi måste se till att vi har en stark röst, och vi har ett intresse av att vara aktiva runt om i världen för fred, mot nya hot och för handelsutbyte. Det är vi också.

Vi ser inte att det finns en sådan motsättning. Ni skapar en mycket märklig bild av att man ska välja antingen eller. Vi måste göra både och.

Jag anser att vi tydligt har förklarat hur vi ska föra också vår EU-politik. Vi är ständigt i kontakt med EU-nämnden förstås, och väldigt sällan hör vi några sakliga förslag eller alternativ till vår EU-politik. Vi är ju oftast väldigt överens i de här frågorna.

Tre kvinnor träffade han – de kvinnor som fanns där. Tyvärr är det väldigt få av Afrikanska unionens företrädare som är kvinnor.

Anf. 70 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Resultatet var uppenbarligen 3 kvinnor under 18 träffar.

(Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S): Tyvärr finns det inte fler afrikanska ledare som är kvinnor.)

Det säger en del i detta sammanhang.

Herr talman! Lite förvånad blir jag när jag läser regeringens utrikespolitiska deklARATION. Man talar om att återupprätta eller återuppta, men jag har inte sett några nya förslag.

Mali-insatsen beredd under den tidigare regeringen och fullföljs nu av den nya regeringen. Det är bra; där är vi överens. Alla de insatser som regeringen har räknat upp har faktiskt alliansregeringen tagit initiativ till. Det som den nuvarande regeringen gör är att ägna sig åt att försöka måla någon form av rosa bild av att man återupptar och återupprättar. Men granska innehållet och se att det finns inget nytt i påsen!

Herr talman! Det är röstköp som regeringen uppenbarligen sätter i fokus.

(Applåder)

Anf. 71 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja ställa en kort och koncis fråga. Vilka nackdelar ser Kerstin Lundgren med ett svenskt Natomedlemskap?

Anf. 72 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Jag tackar för frågan. Det är en av de saker som vi måste reda ut. Jag läser den skrift som jag hörde att det refererades till tidigare och där en folkpartistisk före detta ledande person har skrivit om Nato.

Herr talman! Det är en gammal bild som man målar upp. Jag tror att det är viktigt att vi uppdaterar bilden. Kärnvapenfrågan är en fråga som är knepig. Men vi har kärnvapen i Europa, i EU, och vi lever under en kärnvapendoktrin, oavsett om vi vill det eller inte. Det här är en fråga som vi naturligtvis måste reda ut.

Jag tycker, herr talman, att det finns alla skäl för oss att samla ihop oss och titta på den nya värld som vi nu lever i och fundera på hur samarbetet ser ut, vad det är för Nato vi pratar om och titta på för- och nackdelar. Låt oss göra det tillsammans, så kan vi sedan diskutera det vi har sett.

Anf. 73 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Nästa korta fråga: Tror Kerstin Lundgren att ett land som är alliansfritt har större utsikter att medla i internationella konflikter än ett land som är med i en militär allians?

Anf. 74 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Förutsättningarna för att medla, om det är ambitionen, handlar naturligtvis om hur man bygger upp sin egen politik. Det handlar inte om huruvida man är medlem i en militärallians, Nato.

Vi kan ta Norge som ett exempel som tidigare har nämnts. Norge har spelat en aktiv roll när det gäller Mellanöstern, Norge har spelat en aktiv

roll när det gäller olika konventioner för nedrustning och har gjort det som medlem i en militärallians.

Detta är inte avgörande för vilken politisk möjlighet man har. Det beror på hur man bygger sin egen kapacitet och vad man egentligen vill göra. Det är upp till regeringar att bestämma vilken profil man vill ha i det sammanhanget, om man vill medla, om man vill delta för att bygga en hållbar värld mer proaktivt än reaktivt. Från vår sida är det inget bekymmer med Natofrågan.

Anf. 75 HANS LINDE (V):

Herr talman! I dag kommer 32 000 människor att tvingas på flykt. Det motsvarar mer än befolkningen i Trelleborg, den stad där jag gick i gymnasiet. Just nu befinner sig sammanlagt 51 miljoner människor på jorden på flykt. I östra Ukraina har nästan en miljon människor tvingats lämna sina hem. I Syrien och Irak ser vi den värsta humanitära katastrofen i vår tid. I Afghanistan innebar 2014 ännu ett nytt dystert rekord i antalet civila dödsoffer. Och långt borta från mediernas strålkastarljus fortsätter våldet att ta liv och slå sönder människors liv i Centralafrikanska Republiken, i Somalia och i Burmas djungler.

Vi lever i en orolig tid, en tid som ställer höga krav på ett Sverige som vill vara en röst för fred, frihet och demokrati. Men för alltför många svenska politiker verkar lösningen på dessa enorma utmaningar vara en utredning om Natomedlemskap eller krav på att vi ska sätta tak för vår solidaritet.

För Vänsterpartiet är svaret ett annat. I en tid av våld, förtryck och folkrättsbrott ökar kraven på Sverige att föra en politik för fred, nedrustning och konfliktförebyggande insatser. När andra bygger murar och kräver upprustning behöver vi visa att det går att bygga fred och att göra det med fredliga medel.

Ska vi vända utvecklingen måste respekten för de mänskliga rättigheterna och folkrätten återupprättas. Dagens våld är på många sätt sprunget ur en kultur av global straffrihet. Efter fyra år av blodigt inbördeskrig sitter Bashar al-Asad tryggt i sitt palats, politiska ljusår från någon krigsförbrytartribunal. Kinas ledning vet att de kan slå ned kraven på reformer i Hong Kong utan att man i EU eller USA kommer att lyfta ett finger. I Sydsudan fortsätter våldet därför att världssamfundet är fullt upptaget av helt andra konflikter.

Samtidigt ser vi i vår del av världen tydliga dubbla måttstockar när det gäller mänskliga rättigheter, demokrati och folkrätt. Hur många europeiska politiker utropar egentligen ”Je suis Charlie” när Turkiet fångslar ännu en journalist? Hur många världsledare går armkrok längs gatorna för att hedra minnet av de 1 374 transpersoner som har mördats sedan 2008? Och vem höjer kraven på att Marockos folkrättsbrott ska besvaras med sanktioner?

Världen är i dag i akut behov av länder som konsekvent kan stå upp för folkrätten och mänskliga rättigheter, oavsett var, av vem eller med vilka motiv de kränks. Sverige skulle kunna vara ett sådant land, men vi måste i ärlighetens namn säga att vi har en bit kvar.

Sverige har med rätta och med Vänsterpartiets stöd krävt och drivit på för sanktioner mot Ryssland som ett svar på tydliga ryska folkrättsbrott. Vi hade önskat se samma engagemang och samma krav när andra länder

på liknande sätt bryter mot folkrätten. Men samtidigt som Israel fortsätter med sina folkrättsbrott på de ockuperade områdena skickar regeringen en statssekreterare på innovationsstudieresa. Och vad har Egypten, Thailand och Förenade Arabemiraten gemensamt förutom politiska fångar, diktatur och förtryck? Jo, att alla tre länderna finns med som särskilt prioriterade i regeringens nya exportstrategi. Är detta en utrikespolitik för ”frihet, fred och mänskliga rättigheter”?

Men, herr talman, ingenstans blir Sveriges dubbla måttstockar så tydliga som när det gäller relationerna till Saudiarabien.

Den 23 januari begravdes en av vår tids värsta diktatorer, kung Abdullah. På plats fanns Mikael Damberg. Varför skickar regeringen sin handelsminister till en diktators kondoleansceremoni? Hur bidrog detta till en feministisk utrikespolitik?

Den 7 februari lanserade regeringen sin nya exportstrategi. Bland de 26 länder som särskilt skulle prioriteras återfanns igen Saudiarabien. Regeringen sa att handeln skulle ”promota mänskliga rättigheter”. Så brukar retoriken låta från företag som vill motivera mer ljusskygga affärer. Men sedan när blev detta Socialdemokraternas och Miljöpartiets argumentation? Och hur ska handelsdelegationer till Riyadh förhindra att ytterligare bloggare piskas?

Under de senaste åren har vi dessutom sett hur den saudiska diktaturen varit en av de största köparna av svenska vapen. Men nu finns det en majoritet i riksdagen och den pågående utredningen om vapenexporten för att införa ett förbud mot vapenexport till icke-demokratier. Frågan är: Kommer den rödgröna regeringen att ta denna chans att stoppa vapenexporten till Saudiarabien?

Samtidigt som Stefan Löfven står i denna kammare och svajar på svaret om Saudiarabien är en diktatur eller inte ser vi att Tyskland fryser sin vapenexport till Saudiarabien. Är det inte lite genant att tyska kristdemokrater är tydligare än en svensk feministisk regering?

Herr talman! Den 15 maj löper det militära samförståndsavtalet mellan Saudiarabien och Sverige ut. Att Göran Persson ingick det här avtalet var illa. Att de fyra borgerliga partierna förlängde det militära samarbetet var än värre. Men att vi i dag har en så kallad feministisk regering i Sverige som faktiskt överväger att i någon form förlänga detta avtal måste jag säga är obegripligt.

Under det gångna decenniet har det militära samarbetsavtalet mellan Sverige och Saudiarabien möjliggjort för Sverige att exportera system för radarövervakning, signalspaning och stridsledning. Samtidigt har kränkningarna av de mänskliga rättigheterna i Saudiarabien blivit fler och värre. Regimen har aktivt bidragit till den islamiska statens framväxt och har vid flera tillfällen militärt intervenerat i sina grannländer för att slå ned krav på demokrati.

Den svenska ambassaden i Riyadh skriver så här på sin hemsida: ”Varumärket Sverige är starkt i Saudiarabien.” Jag tror att det är mycket tveksamt om speciellt många saudiska kvinnor eller saudiska demokratiaktivister skulle skriva under på det.

En svensk utrikespolitik för jämställdhet, fred och demokrati måste bestå av någonting mer än retorik och presskonferenser med filmstjärnor. Ska regeringen med trovärdighet kunna föra en feministisk utrikespolitik i någon del av världen är det nu hög tid att man lägger om sin politik mot

Saudiarabien, sätter stopp för vapenexporten och avslutar det militära samarbetsavtalet.

Herr talman! Vårt land är ett litet land i norra Europas utkanter. Men det är min övertygelse att vårt land kan göra skillnad. Det har vi visat gång på gång genom vår historia. Vi visade det genom solidariteten med Latinamerika under juntornas mörka decennier. Vi visade det när vi stod upp mot apartheid och kolonialism i södra Afrika. Vi visade det under USA:s krig i Vietnam.

Det saknas inte möjligheter för Sverige att vara det landet. Det har faktiskt regeringen själv visat genom sitt erkännande av Palestina. Men jag hoppas att detta inte bara blir en parentes, ett ensamt exempel på ett Sverige som modigt vågar gå vidare. Jag hoppas att regeringen fortsätter att våga omsätta retoriken om demokrati, jämlikhet och solidaritet i praktisk politik och handling.

Anf. 76 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Hans Linde från Vänsterpartiet talar om den humanitära katastrof som pågår och det stora antalet flyktingar som behövt fly undan bland annat Isis brutalitet och våld och även andra stora katastrofer runt om i världen. Över 50 miljoner människor är på flykt ute i världen. Vad har då Hans Linde gjort för att hjälpa denna stora mängd flyktingar som är i stort behov av hjälp, förutom att stå för den ansvarslösa invandringspolitik som har pågått länge i Sverige? Vad har Hans Linde gjort för att det ska bli ökade resurser till de mest utsatta flyktingarna på plats i krisens närområde? Det råder akuta behov. Spädbarn fryser ihjäl. Barn kan inte gå i skolan och får inte äta sig mätta. Vad har Hans Linde gjort för att försöka förbättra biståndspolitiken? Jag har inte sett ett enda förslag i Vänsterpartiets budget om att öka insatserna för internationell flyktinghjälp.

Vi har hört vad Hans Linde tycker om Saudiarabien. Han verkar tycka att hela ansvaret ligger på Saudiarabien och att allt är deras fel. Men det kanske finns lite mer saker att ta tag i än avtalet med Saudiarabien. Vad har Hans Linde till exempel tänkt göra för att förhindra att människor reser från Sverige för att delta i kriget i Syrien och Irak? Tänker Hans Linde kanske ställa upp på vissa andra uttalanden om att de som hoppar av IS ska få skattefinansierad stöd när de kommer hem? Eller tänker Hans Linde bidra till att detta ska ge konsekvenser i Sverige? Vad har Hans Linde för konkreta förslag för att förhindra att människor reser och mördar barn i Irak?

Anf. 77 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Vad jag personligen gjort konkret har varit att jag tillsammans med Vänsterpartiets riksdagsgrupp dragit igång en insamling. Vi har själva gett pengar till att stötta de flyktingar som flyr undan den islamiska statens våld. Vi har haft en riksdagsledamot som jag är stolt över och som åkte ned efter jul- och nyårshelgerna till gränsområdet mellan Turkiet och Syrien för att på plats dela ut humanitär hjälp. Jag betvivlar att Julia Kronlid gjorde detsamma under sin jul- och nyårshelg.

För oss är det självklart att det är oacceptabelt att vi har svenska medborgare och svenskar som slåss för islamiska staten i detta läge. För detta behöver vi göra flera saker. Det viktigaste är såklart att börja hemma,

jobba förebyggande och förhindra att människor reser. Då behöver vi ett bättre samarbete mellan myndigheter, religiösa samfund och föreningar. Vi behöver sätta press på Turkiet att stänga sin gräns. Turkiet är i dag ett transitland för de kombattanter som reser från EU till Syrien och Irak.

Men sedan är det också självklart att de som kommer hem till Sverige och har begått brott ska kunna ställas inför rätta och dömas för dessa. Vi har i dag i Sverige en glasklar lagstiftning som förbjuder terrorbrott och krigsförbrytelser. För mig är det alldeles uppenbart att islamiska staten bryter mot dessa lagar. Det är självklart för oss att nu stå upp för att Åklagarmyndigheten i Sverige ska ha resurser och kompetens att kunna lagföra dem som återvänder till Sverige.

Julia Kronlid pratar annars gärna om UNHCR. Jag hoppas att Julia Kronlid lyssnade på UNHCR när de var här i riksdagen tidigare i vinter. De gav ett väldigt tydligt besked. Det var många som frågade om man kan göra som Sverigedemokraterna säger och hjälpa alla på plats. UNHCR svarade: Hur ska vi förmå Turkiet, Jordanien och Libanon att öppna sina gränser om Sverige väljer att stänga sina?

Anf. 78 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Jag tror faktiskt inte att jag var i Sverige just vid det tillfälle då UNHCR talade här i riksdagen, men under Almedalsveckan lyssnade jag ganska mycket på UNHCR:s seminarium om kvotflyktingar. De var ganska bekymrade över att kvotflyktingssystemet utnyttjas så lite. UNHCR har kapacitet att hjälpa fler människor via kvotflyktingssystemet, men det utnyttjas inte till fullo. Sverige har faktiskt inte ens tagit emot den kvot som vårt land hade kunnat ta emot. Detta har vi kritiserat. Det är många länder i Europa som enligt mig tar emot en alldeles för liten kvot. Naturligtvis håller jag med UNHCR om att vi måste kunna hjälpa på två vägar. UNHCR gör ett väldigt bra arbete för att hjälpa människor att få vidarebosättning via kvotflyktingssystemet. Men det är en väldigt liten del av den invandringspolitik som Hans Linde förespråkar.

Jag skulle också vilja fråga Hans Linde, som vill stå upp för jämlikhet och jämställdhet, vad han har att säga om den oroande radikaleringen av islamismen, som kränker kvinnors rättigheter i Sverige.

Anf. 79 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Att lyssna på Julia Kronlid är lite som att lyssna på en varg som försöker övertyga oss om att hen är vegetarian. Du står här och talar om din humanism och hur mycket du står upp för flyktingar, Julia Kronlid. Men sedan kan vi titta på er konkreta politik. Ni vill inte ta emot några kvotflyktingar. Ni vill stänga Sveriges gränser för flyktingar från Syrien. Ni vill inte ha mer bistånd. Ni är det parti som går längst med att skära ned på svenskt bistånd. Ni vill minska biståndet i år med 10 miljarder kronor. Tror du inte att det hade drabbat människor i Turkiet, Libanon, Syrien eller Jordanien?

Julia Kronlid oroas över att det finns de i vårt land som i religionens namn försöker förtrycka kvinnor. Det är självklart för mig som feminist att stå upp mot varje exempel på att människor vill inskränka kvinnors rättigheter. Därför är jag också en så tydlig motståndare till Sverigedemokraterna. I denna kammare finns det inget parti som så konsekvent motsetter sig kvinnors rättigheter och vill inskränka kvinnors rätt till sin egen

kropp som just Sverigedemokraterna. Ni är det enskilt största hotet mot jämställdheten i det här landet.

(Applåder)

Anf. 80 SOFIA DAMM (KD) replik:

Herr talman! Sverige har erkänt Palestina som stat. Som en följd av detta besökte i går Abbas Stockholm. Jag vet att detta är någonting som Vänsterpartiet och Hans Linde ivrigt har påhejat regeringen att göra.

Väldigt ofta poängterar Hans Linde hur viktigt det är att vi som betonar att Israel har en rätt att försvara sig mot Hamas, som styr på Gaza och vill utplåna staten Israel, också står upp och kritiserar Israels politik, exempelvis gällande bosättningspolitiken, vilket vi också gör. Men det är väldigt ovanligt att man hör att Vänsterpartiet och Hans Linde står upp och ställer krav på Palestina och högljutt protesterar mot det man anser vara fel.

Herr talman! I Hans Lindes anförande nämner han hur fel det var av en politisk tjänsteman eller statssekreterare att åka till en konferens i Israel. Det blir lite ensidigt. Ett kravlöst erkännande får inte följas av ett kravlöst stöd. Vi hörde i går på presskonferensen hur det finansiella stödet till Palestina nu har höjts markant. Jag vill därför fråga Hans Linde vilken inriktning på biståndet som Hans Linde vill se och vilka krav som nu kommer att ställas om ni får påverka.

Anf. 81 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Att jag kritiserat en svensk statssekreterare på innovationsstudieresa till Israel är inte speciellt ensidigt. Det fanns inget motsvarande att kritisera på den palestinska sidan. När det gäller relationerna till Israel och Palestina väljer vi, trots att Israel är ockupationsmakt i det här fallet, att särbehandla Israel.

Sverige har under decennier erkänt staten Israel. Men det är först nu som vi tack och lov till slut som 135:e land har erkänt Palestina. Vi har oerhört förmånliga handelsavtal med staten Israel som gör det möjligt för Israel att exportera sina varor. Något motsvarande för det palestinska folket finns inte.

Uppenbarligen är detta ett exempel på att vi ibland har lite dubbla måttstockar när det gäller folkrätt och mänskliga rättigheter. Trots Israels folkrättsbrott och brott mot de mänskliga rättigheterna har Israel många gånger en särställning i Sveriges och EU:s utrikespolitik.

Vi vill vara tydliga. Jag talade i mitt anförande om vikten av att vara konsekvent när det gäller folkrätten. Det gäller såklart också palestinierna. Folkrätten omfattar också dem. Jag har själv suttit ned med företrädare för Hamas och varit glasklar om det oacceptabla i deras våld mot till exempel civila och hur man bryter mot folkrätten genom sin raketbeskjutning in i staten Israel. För oss är det självklart.

Vi samarbetar i Palestina i dag med den sekulära palestinska vänstern. Det är grupper som står upp både för demokrati och för sekulär lagstiftning i de palestinska områdena. De drabbas i dag oerhört hårt av Hamas övervåld men är också i tydlig opposition mot Mahmoud Abbas regering, som på många sätt har visat sig vara en korrupt regering som inte riktigt har kunnat leverera när det kommer till nödvändiga demokratiska reformer i det palestinska samhället.

Anf. 82 SOFIA DAMM (KD) replik:

Herr talman! Tack så mycket, Hans Linde. Jag sitter gärna ned vid tillfälle för att få reda på mer om ditt möte med Hamas.

Statsministern sade i går på presskonferensen att man vill ha demokrati och mänskliga rättigheter i Palestina. Ja, det vill vi alla. Orden förpliktar. I utrikesdeklarationen står, som Vänsterpartiet gång på gång betonar, att Sverige ska försvara människors rätt att bilda och tillhöra fackföreningar.

Men inte någonstans dessa dagar, och inte tidigare när vi har debatterat här i kammaren, hör jag Vänsterpartiet kritisera den palestinska myndigheten, som har fängslat ledningen för fackförbund som Abbas också har förklarat vara olagliga.

Jag skulle gärna vilja ha Hans Lindes kommentar om detta. Hur kan man följa upp de högtidliga utfästelserna om att vi ska försvara människors rätt att exempelvis bilda och tillhöra fackföreningar och stå upp för mänskliga rättigheter?

Anf. 83 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Vänsterpartiet har nog tydligare än något parti i den här kammaren lyft fram vikten av att vi står upp för fackliga rättigheter i svensk utrikespolitik. Tyvärr är listan så pass lång över fackliga aktivister runt om i världen som fängslas, mördas och förföljs att det inte går att ta ett riksdagsinitiativ varje gång det sker. Då tror jag att man på Utrikesdepartementet inte hade gjort så mycket annat än att besvara mina skriftliga frågor, och jag tror att jag redan sysselsätter dem ganska mycket.

Självklart står vi upp mot kränkningar av fackliga rättigheter även på de palestinska områdena. Men vi måste också komma ihåg att även om vi ska vara glasklara om att mänskliga rättigheter och folkrätt gäller också palestinier, måste vi se att grunden till konflikten är Israels ockupation av de ockuperade områdena på Västbanken och Gazaremsan och i östra Jerusalem. Utan att vi får ett fritt Palestina kommer vi inte att kunna lösa problemen. En förutsättning för fred och demokrati i både Israel och Palestina är att Israels ockupation hävs.

Anf. 84 MARIA WEIMER (FP):

Herr talman! Årets utrikespolitiska debatt i riksdagen är unik. Det är första gången på mycket länge som vi lyssnar till en utrikesdeklaration under tiden som det pågår ett krig i Europa.

För knappt ett år sedan rullade ryska stridsvagnar in på Krimns gator. En landgräns i Europa ritades om med våld. Vi står inför ett drastiskt försämrat säkerhetsläge. Den förändrade situationen manar till stort allvar och måste få långtgående konsekvenser för inriktningen på svensk och europeisk utrikespolitik.

Under samma period har vi sett hur den internationella terrorismen vuxit sig starkare och visat sitt fasanfulla ansikte i länder som Syrien och Irak i form av Islamiska staten men också mycket nära oss i Paris genom det fruktansvärda attentatet mot Charlie Hebdo.

Rysslands aggression och den ökande terrorismen utgör allvarliga hot mot vår säkerhet men också mot våra värderingar om demokrati och mänskliga fri- och rättigheter.

Särskilt utsatt är yttrandefriheten, den frihet som så många människor kämpat för genom århundradena och gett sina liv för att försvara. Den

amerikanska politikern och filosofen Benjamin Franklin sa att den som vill störta en fri nation måste börja med att begränsa friheten att yttra sig.

Det var precis det som hände i Paris när fundamentalister ville skrämra oss till tystnad, och det är det vi beskådar i Ryssland när Putins propagandamaskin förnekar kriget i Ukraina. Yttrandefriheten måste vara vår ledstjärna. Utan den begränsas vårt fria samhälle.

Herr talman! Jag vill uppehålla mig en stund i vårt östra närområde och Ukraina. Vi har beskådat hur konflikten i de östra delarna av landet förvärrats och hur Ryssland trots hårda sanktioner från EU fortsätter att stödja separatisterna. Bombningen av staden Mariupol var ytterligare ett tecken på att Putin inte skyr några medel för att destabilisera Ukraina. Folkpartiet anser att det är dags för Sverige att ta ett nytt steg i vår hjälp för Ukraina och bidra med militärt stöd till den ukrainska försvarsmakten, som förtvivlat kämpar mot en övermäktig fiende.

Herr talman! Ensam är inte stark. För att försvara våra värderingar behöver vi samarbeta med likasinnade. Världens demokratier behöver varandra.

Folkpartiet tror starkt på EU:s gemensamma utrikespolitik. I EU kan 28 länder tala med *en* röst. Det som är unikt med EU jämfört med FN eller OSSE är att vi delar samma värderingar. Tron på vikten av demokrati och mänskliga rättigheter utgör grundvalarna i det europeiska samarbetet och är det kitt som håller EU samman. Sverige ska vara en del av EU:s kärna.

Förenta nationerna är den enda organisation som på global nivå verkar för fred och säkerhet. Även om många FN-medlemmar inte delar våra värderingar behöver vi en världsomfattande arena för konfliktlösning och dialog. Därför är Sveriges kandidatur till FN:s säkerhetsråd viktig.

Herr talman! Svensk säkerhetspolitik har varit blind. Vi har agerat lite som i sagan om kejsarens nya kläder. Vi pratar om alliansfrihet och självständighet men utan att inse att kejsaren är naken. Sverige saknar förmågan att uthålligt försvara sina gränser. Folkpartiet har i många år förespråkade ökade försvarsanslag och ett svenskt Natomedlemskap. Numera ställer sig en majoritet av den svenska befolkningen bakom de kraven.

Regeringen måste sluta upp med sin strutspolitik. Det är dags att dra huvudet upp ur sanden och se sig omkring. Det duger inte att klamra sig fast vid en neutralitetspolitik som formulerades på 40-talet. Det är att vara både tondöv och verklighetsfrånvärd. Ett Natomedlemskap skulle stärka vår försvarsförmåga och därmed också Sveriges säkerhet.

Herr talman! Vår svenska och europeiska utrikespolitik ska användas för att stärka våra värderingar om demokrati och mänskliga rättigheter – inte för att försvaga dem.

Vad säger regeringen till den fängslade bloggaren Raif Badawi när han får 50 nya piskrapp varje fredag utanför moskén i Jeddah – att vi gärna bidrar till Saudiarabiens säkerhet genom att sälja några fler pansarrobotar?

Vad säger Margot Wallström till alla de kvinnor vars rättigheter förnekas i Saudiarabien – kvinnor som inte tillåts köra bil, som står under manligt förmyndarskap i hela sitt liv och som inte får röra sig fritt i det offentliga rummet? Hur rimmar det här med en feministisk utrikespolitik?

Folkpartiet vill avsluta det militära samarbetsavtalet med Saudiarabien. Vår signal till världens förtryckare måste vara glasklar: Inga vapen till diktaturer!

Herr talman! Få konflikter har upprört så mycket det senaste året som kriget i Syrien och Irak och Islamiska statens grymheter. Det råder inget tvivel om att Isis måste bekämpas med militära medel. Folkpartiet krävde som enda parti att Sverige skulle ge militärt stöd till kurdiska grupper som bekämpar Isis. Regeringen har nu utlovat ett sådant stöd, men vi har inte sett några konkreta beslut än. Civilbefolkningen i Syrien och Irak har inte tid att ge regeringen betänketid.

Hösten 2014 handlade om att befria Kobane, och staden måste nu byggas upp igen. Men det räcker inte att upprätthålla frontlinjerna mot Isis. 2015 kommer att handla om städerna Mosul och ar-Raqqa, som måste befrias.

Sverige bör bidra till kampen om Mosul med politiska, ekonomiska och militära medel. Det är först när Mosul befriats som civilbefolkningen, som assyrier, syrianer, araber, turkmener och yezidiekurder, kan återvända och kyrkklockorna i staden åter kan ringa som de gjort i över tusen år.

Herr talman! Organisationen Freedom House presenterade nyligen sin rapport om graden av frihet i världen. Av de undersökta 195 länderna klassas 51 länder som icke fria. Folkpartiet anser att Sverige måste öka sitt stöd till demokratiaktivister och rättighetskämpar i diktaturer. De kämpar för värderingar som vi själva tar för självklara. Vi måste våga mer.

Herr talman! Om några veckor ska EU återuppta förhandlingarna med Kuba om ett nytt samarbetsavtal. Efter den historiska öppningen mellan USA och Kuba finns en del höga förväntningar på en förändring. Men de förväntningarna delas inte längre av Iván Hernández Carrillo. Iván är fackligt aktiv på Kuba och kämpar för arbetstagarnas rättigheter. I fredags blev Iván arresterad. Han hotades och förödmjukades under ett dygn innan han släpptes fri igen. Kunde det inte räcka med att Iván redan har tillbringat åtta år som politisk fånge i Kubas fångelser och nästan strök med på kuppen?

Folkpartiet anser att Sverige bör driva på för att mänskliga rättigheter ska vara ett tydligt krav i förhandlingarna med Kuba om ett nytt EU-avtal. FN:s konvention om politiska rättigheter bör ratificeras och implementeras.

Kuba är bara ett av många exempel på auktoritära stater vars ledare vägrar att släppa ifrån sig makten. Vi ser mönstret även i Vitryssland, Nordkorea, Eritrea och Venezuela. Det har bland andra Dawit Isaak fått erfara.

Demokratin behöver förändringsaktörer som vågar kämpa för den. Yttrandefriheten behöver sina försvarare. Vi behöver människor som Raif Badawi, Iván Hernández Carrillo och Dawit Isaak. Utan dessa kämpar går friheten förlorad.

Anf. 85 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag lovar att hålla mig till replikreglerna.

Jag vill än en gång påpeka hur det ser ut med den feministiska utrikespolitiken och även svara på den fråga från Kerstin Lundgren som jag inte hann besvara förut. Jag tycker att det är oförskämt att påstå att det är röstfiske när statsministern åker till Afrikanska unionen och träffar företrädare för afrikanska länder. Jag hade fel: fem av de företrädare som deltog var kvinnliga stats- och regeringschefer. Det finns inte fler

(FÖRSTE VICE TALMANNEN: Utrikesministern! Repliken har begärts på Maria Weimers anförande.)

Ja, och därför ska jag fortsätta med att säga att det är viktigt att påpeka att vi inte är ensamma. Vi är långt ifrån ensamma. Vi har inlett ett samarbete med flera, inklusive Nato. Jag tycker att det är felaktigt att påstå detta. Snacka om att stoppa huvudet i sanden när man inte vill inse att vi dels fortsätter just med de samarbeten som redan är inledda, dels ständigt söker nya arenor för samarbetet! Vi är en fullödlig och aktiv medlem i EU-kretsen, och det står på intet sätt i konflikt med att vi också engagerar oss på den globala nivån. Det blir en märklig verklighetsbeskrivning som ni har, inklusive den debattartikel som ni har publicerat.

Anf. 86 MARIA WEIMER (FP) replik:

Herr talman! Jo, jag anser nog att regeringen stoppar huvudet i sanden. I ett läge där vi för första gången på mycket länge har krig i Europa, i ett läge där svenskt territorium kränks gång på gång, både i luftrummet och bara några hundra meter ifrån oss här i Stockholms skärgård, formulerar man i regeringsförklaringen en säkerhetspolitisk doktrin som är från 80-talet. Den tar inte alls hänsyn till den nya säkerhetspolitiska situationen, och den beskriver alliansfriheten som en aktuell doktrin för Sverige.

Bara några veckor efter detta får vi en presentation av en utredning av Tomas Bertelman där han på ett tydligt och intelligent sätt går igenom svenska säkerhetspolitiska samarbeten och tydligt pekar på att Natomedlemskap skulle kunna vara en intressant option för Sverige. Vad gör regeringen då? Man gör ingenting. Man stoppar utredningen i papperskorgen och vill inte ens tala om den.

Det är det som jag menar med att man stoppar huvudet i sanden. Man verkar inte vilja titta sig omkring och se den verklighet som vi har runt omkring oss. Om man gör det och om man tar utredningen på allvar skulle man också kunna gå med på en förutsättningslös parlamentarisk utredning om svenskt Natomedlemskap.

Anf. 87 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Problemet är att ni har ett enda svar på alla dessa säkerhetspolitiska utmaningar, och det är Nato. Och inte ens det; ni står inte för att ni vill ha ett medlemskap, utan ni talar om en utredning om Nato.

Det är ert svar, medan vi under tiden ser till att fördjupa samarbetet med Finland, ser till att arbeta med våra baltiska grannar och ser till att fortsätta att vara aktiva i EU-kretsen. Precis som vi gjorde häromveckan ser vi till att inleda samarbetet inom Enhanced Opportunities Programme med Nato. Vi arbetar aktivt i denna stund för att se till att hitta lösningar.

Svaret på alla säkerhetspolitiska utmaningar är inte Nato. Men vi samarbetar med Nato, och det kommer vi att fortsätta med. Vår utrikespolitik har genom årtionden anpassats och fortsätter att anpassas till den situation som vi har. Vi står starka, och vi svajar inte när det gäller säkerhetspolitiken.

(Applåder)

Anf. 88 MARIA WEIMER (FP) replik:

Herr talman! Från Folkpartiets sida råder det inget tvivel om att vi står upp för tydligheten och behovet av ett svenskt Natomedlemskap. Vad andra allianspartier säger får de själva stå för.

Samarbete med Finland och andra nordiska länder är bra, men det är ett fikonlov för att slippa Natodebatten. Man säger att detta samarbete ska gälla bara i fredstid och inte i krigstid. ÖB har i tydliga ordalag förklarat att Sverige kan försvaras i en vecka på en plats, och sedan måste hjälpen komma. Man undrar vilken hjälp som ska komma när Finland inte ens kan komma till vår hjälp därför att vårt samarbete bara sker i fredstid.

Jag ska göra en kommentar till den artikel som vi skrev. Poängen med den är att vi ser ett minskat intresse för EU-frågorna – inte att det är något problem med FN-engagemanget. Det finns ingen EU-minister i regeringen, och det är oklara ståndpunkter i EU-nämnden. På ett extrainsatt utrikesministermöte i förra veckan fanns ingen representant för regeringen, utan ambassadören företrädde Sverige. Vi ser att skrivningarna om EU handlar om Sveriges röst och inte längre om Europas gemensamma röst. Det oroar oss.

Anf. 89 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Jag kan hålla med Maria Weimer om en sak: Vi tycker också att regeringen stoppar huvudet i sanden. Men det gäller en annan fråga. Det är en fråga som jag har lyft fram flera gånger i debatten: vikten av att stoppa att människor reser för att delta i terrorkrig och utföra fruktansvärda dåd i Isis namn.

Vi välkomnar att Folkpartiets partiledare Jan Björklund har anammat vårt förslag om att det ska kunna utgöra grund för utvisning om man deltar i sådan här terrorverksamhet och begår så allvarliga brott.

Jag undrar när vi kan se ett sådant förslag på bordet här i riksdagen, så att vi kan få igenom ett sådant beslut. Eller är det här bara ett litet utspel i tidningen? Jag vill gärna höra Maria Weimers åsikt om partiledarens förslag.

Anf. 90 MARIA WEIMER (FP) replik:

Herr talman! Julia Kronlid väntar på ett förslag från Folkpartiet. Nu sitter vi tyvärr inte i regeringen, så någon proposition kan vi inte lägga fram.

När det gäller att bekämpa Isis och dem som deltar i terrororganisationer är Folkpartiets politik väldigt tydlig. Vi säger bland annat att de straff för grova terrorbrott som finns i dag och som är från fyra år till livstid ska användas. Den lagstiftningen ska vi använda. Vi säger också att de som inte är svenska medborgare ska kunna utvisas från Sverige om de deltar i sådan terrorverksamhet.

Vi säger dock även att vi måste arbeta förebyggande. De här människorna måste upptäckas i tid, innan de åker ned till sådana områden. Då måste man kriminalisera förberedelse för sådan verksamhet. Jag tror också att man ska fundera på strängare straff för rekrytering och utbildning. Vi måste alltså jobba förebyggande här i Sverige men också vara tydliga med vad som gäller för dem som åker ned och kämpar för Isis.

Folkpartiet har dessutom en politik för hur Isis ska bekämpas på plats. Vi var det enda parti som krävde att Sverige skulle skicka militärt stöd för att bekämpa Isis i Syrien och Irak. Vi tror att man måste bekämpa Isis med militära medel. Endast med militära medel kommer det att gå att befria Mosul och ar-Raqqa.

Här saknar Sverigedemokraterna en politik. De är nöjda med det humanitära stöd som man ger och vill inte göra något mer.

Anf. 91 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Det som jag vill veta är om Folkpartiet tänker komma med ett förslag i egenskap av opposition, i form av en motion, om att deltagande i terrorism ska kunna leda till utvisning. Det har Sverigedemokraterna gjort många gånger, och det har Folkpartiet röstat ned. Nu undrar jag om vi skulle kunna komma överens i frågan.

Jag tycker också att det är på sin plats att ni i Folkpartiet är medvetna om att vi nu har en regering som styr i minoritet. Oppositionen har alltså all möjlighet att driva igenom ett sådant förslag. Eller är decemberöverenskommelsen kanske överordnad att få igenom de förslag som partiledaren har kommit med?

När det gäller åtgärder på plats avvaktar vi hur regeringens förslag på utbildningsinsatser för kurder ska se ut. Vi väntar på konkreta förslag. Dem har vi inte sett ännu. Vi har också föreslagit en skyddszon för minoriteter och långsiktigt självstyre för kristna minoriteter i Irak. Jag är väldigt intresserad av att höra hur Folkpartiet ser på det.

Anf. 92 MARIA WEIMER (FP) replik:

Herr talman! Jag trodde att jag var tydlig med hur vi ser på åtgärder. Vi har en lång lista på åtgärder som vi vill vidta just för att motverka deltagande i Isis kamp.

När det gäller utvisning är vårt förslag att man ska kunna pröva utvisning för dem som inte är svenska medborgare, om man vet att personerna har deltagit i Isis terrorbrott.

Folkpartiet har länge varit förespråkare för att skydda de minoriteter som finns i regionen. Ett led i det är att Mosul måste befrias. Den kristna befolkningen har i stor utsträckning varit tvungen att fly från Mosul. Om vi tar ett krafttag och är beredda att ge militärt stöd till regionen kommer Mosul också att kunna befrias, och de kristna grupperna kan återvända.

Anf. 93 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Det ligger i sakens natur att vi en sådan här dag fokuserar på skillnaderna här i kammaren. Men samtidigt förtjänar det att påpekas att det också finns en betydande värdegemenskap mellan flertalet partier när det gäller att stå upp för mänskliga rättigheter och folkrätt. Folkrätt går före nävrätt. Det framkommer tydligt när vi diskuterar Rysslands agerande i Ukraina, som vi helt enigt fördömer.

Jag tänkte stanna en stund vid Rysslandspolitiken och vad man kan tänka sig lite mer långsiktigt. Hur kan man komplettera dagens sanktionspolitik med att på något sätt försöka bevara och helst utöka kontakten med det stora ryska samhället? Det är viktigt att inte reducera Europas största land till Putinregimen. Man ska över huvud taget aldrig sätta likhetstecken mellan ett samhälle och en stat.

På det området tror jag att vi skulle kunna nå betydande enighet över partigränserna. Det skulle vara intressant att höra Folkpartiets Maria Weimer säga några ord om deras tankar kring hur vi i denna dystra stund kan fortsätta med mellanfolkliga kontakter med det stora ryska samhället.

Anf. 94 MARIA WEIMER (FP) replik:

Herr talman! Jag ska komma till Folkpartiets förslag när det gäller att bredda kontakterna med Ryssland. Men det viktigaste i nuläget är att markera mot den negativa utveckling som vi ser i Ryssland. Utrikesdeklarationen saknar tydliga markeringar mot det som händer i Ryssland. Vi ser skrivningar om hur Ryssland agerar i Ukraina. Men det står ingenting om de kränkningar av mänskliga rättigheter som sker i Ryssland, ingenting om den auktoritära riktning som det politiska systemet har i Ryssland, ingenting om statlig kontroll av medierna eller om de trakasserier av oliktänkande som vi ser. Det finns förslag om att homosexuella inte ens ska få köra bil.

Valter Mutt, som nu ingår i regeringen, kanske kan svara på varför sådana skrivningar inte finns när det gäller just Ryssland. De saknas för övrigt också när det gäller Kina, Nordkorea och andra diktaturer.

Till att börja med måste man vara tydlig med att namnge de skurkar som finns och tydligt markera mot de MR-brott som begås av den ryska regeringen och regimen. Sedan ska vi givetvis arbeta med att utöka kontakterna. Som jag nämnde i mitt tal förespråkar Folkpartiet ökat demokratistöd till dem som arbetar för mänskliga rättigheter, för yttrandefrihet, för det självständiga civila samhället och för hbtq-organisationer i Ryssland. Det stödet skulle vi vilja öka – det gäller även Ryssland – för att kunna stötta de positiva krafter som jobbar för en förändring. Men då får vi inte heller vara rädda för att markera mot de övergrepp som regimen står för.

Anf. 95 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Då var det synd att ni halverade demokratistödet till Ryssland när Folkpartiet satt i regeringen, Maria Weimer.

Självfallet har vi en tydlig fördömande linje mot Putinadministrationens brott mot mänskliga rättigheter.

Jag tyckte dock att svaret blev väldigt tunt. Frågan var hur ni ser på utökade möjligheter. Själv träffar jag ganska ofta företrädare för Jabloko, det ryska liberala partiet, som också samarbetar med gröna grupper.

Det har kommit en intressant färsk rapport av Lars Ingelstam och Anders Mellbourn om hur vi ska kunna ha studentutbyte, forskarutbyte, utbyte mellan civilsamhällen och kanske kommunal partnerskap. Jag tror faktiskt att det är viktigt att i denna dystra tid ha den sortens utbyten. Det är också en del av säkerhetspolitiken. Säkerhetspolitik kan aldrig bara ha militära svar. Det är viktigt.

Anf. 96 MARIA WEIMER (FP) replik:

Herr talman! Om Valter Mutt tycker att mitt svar är tunt lyssnade han kanske inte riktigt på mitt tal. Jag tror att jag var den enda av talarna som verkligen lyfte fram demokratistöd och stöd till förändringsaktörer och människor som vågar riskera sina liv och modigt jobba för mänskliga rättigheter i regimer där det är förenat med livsfara, vilket det är i Ryssland.

Jag tror att Valter Mutts slår på fel person. Vi har nämligen precis samma linje när det gäller att öka demokratistödet och att stärka det civila samhället.

Till det hör dock även ett tydligt fördömande. Här har jag fortfarande inte fått svar på frågan varför det inte finns en enda mening i utrikesdeklarationen som kritiserar grova MR-brott i Ryssland.

Anf. 97 SOFIA DAMM (KD):

Herr talman! Under den gångna helgen har säkerhetskonferensen i München ägt rum. Inledningsvis betonades att det säkerhetspolitiska läget inte har varit så här allvarligt sedan kalla krigets dagar. Allvaret och komplexiteten i situationen manifesterades också av de världsledare som var på plats och de samtal som fördes. Hoten i vår värld är många och allvarliga.

Under konferensen twittrade en deltagare följande: Helt otroligt att ett så litet konferensrum kan rymma två världar.

Inlägget kom när Rysslands utrikesminister talade om att hotet kom från Ukraina, att Ryssland bara agerade för att hjälpa ett förtryckt folk från en farlig regim i Kiev – därav annekteringen av Krim, därav stödet till rebeller i Donetsk. Nog är det två världar.

I dag riktas blickarna mot Minsk i Vitryssland. En sista ansträngning för att nå ett fredsavtal görs. Behoven av ett starkt, enat och kapabelt EU är större än på många år. Att nå en överenskommelse som också implementeras är nu avgörande. Vad händer om vi inte når en lösning?

Herr talman! För oss kristdemokrater är det helt centralt att utrikespolitiken är värdebaserad och står upp för och försvarar människans absoluta värde. Men demokratin och friheten i världen är på tillbakagång. För åttonde året i rad minskar friheten i världen, enligt organisationen Freedom House.

Antalet demokratier blir färre, och existerande demokratier misshandlas av ledare som krampaktigt håller sig kvar vid makten. Medborgerliga fri- och rättigheter kränks.

Sverige och EU måste med kraft stå upp för ett starkt stöd till demokratiinsatser i diktaturer och i nya demokratier världen över. Om inte respekten för demokrati och mänskliga rättigheter får vara ledstjärna går vi vilse i en våldets och diktaturens labyrint.

Herr talman! För Kristdemokraterna är religions- och övertygelsefriheten grundläggande rättigheter i varje samhälle. Inskränkningar av denna frihet måste uppmärksammas och fördömas.

Sverige har som få länder tagit emot människor som har flytt från Mellanöstern bara för att de är kristna. 34 kilometer från oss ligger Södertälje, en stad som har blivit känd världen över som en fristad för denna kristna minoritet, som sedan tusentals år har haft sina rötter i länder som Irak, Syrien och Turkiet.

Utifrån denna unika situation, herr talman, och det kritiska läget för denna minoritet i Mellanöstern borde utrikesministern ha belyst detta i deklarationen. Men tyvärr nämns inte det religiöst motiverade dödandet, vare sig det gäller kristna, yazidier eller de muslimer som faller offer för Isils framfart. Varför använder inte regeringen begreppet religionsfrihet? Hör det inte hemma i en feministisk utrikespolitik?

Herr talman! Kristdemokraterna vill att religionsfriheten ska bli ett nytt milleniemål.

EU är och ska vara det centrala forumet för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. EU:s stora styrka ligger i en utrikespolitik baserad på normer och värderingar. Som världens största ekonomi, världens största handelspart och världens största biståndsgivare har EU möjlighet att påverka utvecklingen i världen genom en rad olika kanaler. När Sverige kör solo på den utrikespolitiska arenan talar vi med en svagare röst, för ensam är inte stark.

EU måste gemensamt stå upp när FN:s säkerhetsråd gång på gång misslyckas med att få ett slut på dödandet i Syrien eller när omvärlden står splittrad kring de grundläggande frågorna om händelseutvecklingen i Ukraina. EU måste gemensamt stå upp när barn dör av hunger och brist på vaccin, när flyktingströmmarna fortsätter att öka och när naturkatastrofer slår till allt hårdare.

Herr talman! I regeringens utrikesdeklaration betonas vikten av att Sverige får en plats i FN:s säkerhetsråd. Vi kristdemokrater instämmer i att FN-samarbetet är en viktig del av svensk utrikespolitik, men låt oss tillstå att FN:s säkerhetsråd gjort oss allt annat än stolta när det gäller exempelvis konflikten i Syrien, då FN:s säkerhetsråd har varit helt handlingsförlamat.

Sveriges kandidatur 2017–2018 får, precis som har nämnts här tidigare, inte överskugga allt annat, och konsekvensen får inte bli att vi inte kritiskt och högljutt vågar markera när mänskliga rättigheter kränks i länder när vi nu söker stöd.

Herr talman! För Kristdemokraterna är det angeläget att Sverige tar ett ordentligt steg i rätt riktning och inför ett demokratikriterium för export av vapen. Vi fick tillsammans med andra partier i alliansregeringen igenom den utredning som nu arbetar för en skärpt exportkontroll och då särskilt till icke-demokratiska länder.

Samtidigt som utredningen arbetar står nu den rödgröna regeringen inför möjligheten att säga upp det militära samarbetsavtal som Socialdemokraterna ingick med Saudiarabien – ett avtal som syftar till ett nära och ingående militärt samarbete med en av världens värsta diktaturer. Vår uppmaning till regeringen är tydlig: Ta nu chansen och visa att ni menar allvar med de vackra orden! Visa att människovärdet inte är en papperstiger! Säg upp samarbetsavtalet med Saudiarabien!

Herr talman! EU:s transatlantiska länk, främst samarbetet med USA, är viktigt och måste fördjupas. EU och USA delar en rad gemensamma värderingar och intressen, inte minst rörande demokrati, mänskliga rättigheter och religionsfrihet. USA är också en stark och viktig handelspartner. Frihandelsavtalet TTIP skulle betyda oerhört mycket, men vi behöver också en viktig partner när det gäller frågor om internationell säkerhet. Kristdemokraterna anser inte att Sverige kan ignorera ambassadör Bertelmans slutsatser om att utreda ett svenskt Natomedlemskap.

Herr talman! Sverige har erkänt staten Palestina, och i går besökte Abbas Sverige. Regeringen betonar att man via erkännandet vill visa att en tvåstatslösning inte bara är en abstrakt vision. Men Sveriges möjlighet att ha inflytande och en medlarroll har nu i stället blivit en abstrakt vision, för detta bygger på goda relationer med båda parter. En förståelse inleddes

under Göran Perssons tid och fortsatte sedan under Alliansen. Med den nuvarande regeringens agerande har vi i stället förpassats till åskådarplats, och det beklagar vi.

Herr talman! I dag ser vi till Minsk med förhoppning i blicken. Senare i år riskerar vi åter att se med sorg på hur presidentvalet i Vitryssland förvandlas till ännu ett skådespel regisserat av Lukasjenko. Skillnaden mellan frihet och förtryck är timmars avstånd från oss. Vi lever i två världar.

Anf. 98 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Vi hörde i Sofia Damms anförande om vikten av att stå upp för demokrati och mänskliga rättigheter, som vi alla är överens om. Sofia Damm tog även upp Abbas besök i Sverige. Tidigare här i debatten lyfte Sofia Damm fram vikten av att vi också måste kunna ställa krav på palestinska myndigheten om vi ska ge bistånd dit.

Jag måste säga att jag inte vet om jag ska skratta eller gråta när jag hör det. Det positiva är naturligtvis att det äntligen finns något mer parti i den här riksdagen som faktiskt ser bristerna hos den palestinska myndigheten. Men det sorgliga är ju att Kristdemokraterna gång på gång har röstat ned motioner från Sverigedemokraterna där vi har lyft fram vilka krav som bör ställas på den palestinska myndigheten.

Jag blir väldigt nyfiken och skulle gärna vilja veta vad Kristdemokraterna egentligen anser om att Sverige ger ett stort bistånd till den palestinska myndigheten samtidigt som det sker utbetalningar och belöningar till dem som har begått terrordåd i Israel och mördat judar.

Kristdemokraterna har också suttit med i en regeringskoalition som har förespråkade bistånd till den palestinska myndigheten, så det här är inget nytt, även om den nya regeringen föreslår ökning.

Har Kristdemokraterna ändrat sig i den här frågan? Får vi i så fall se något konkret förslag från Kristdemokraterna om att i fortsättningen ställa tydliga krav på den palestinska myndigheten att upphöra med löneutbetalningar till terroristerna, att ta tydligt avstånd från antisemitismen, att ta tag i korrruptionen, att respektera de mänskliga rättigheterna för de palestinier som bor i dessa områden?

Anf. 99 SOFIA DAMM (KD) replik:

Herr talman! Jag tycker att jag har varit väldigt tydlig i tidigare replikskiften och debatter här i kammaren om hur vi ser på det kravlösa erkännandet av Palestina. Det bör definitivt inte följas av ett kravlöst bistånd.

I min fråga här till Hans Linde var jag också tydlig med att vi som biståndspolitiker måste se till att biståndet går till rätt saker. Där har vi ett ansvar att granska och hela tiden ställa frågor till regeringen och vara en nagel i ögat på den eftersom vi har sett problemet med biståndet till Palestina. Nu ökar det svenska biståndet markant, och då är det väldigt viktigt att vi fortsätter att ta rollen som demokratiskt valda ledamöter i det här parlamentet och ser till att det sker en tydlig granskning av biståndet.

Anf. 100 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Jag håller med Sofia Damm, men jag har inte hört dessa synpunkter tidigare här i riksdagen.

När en motion från oss behandlades i biståndsbetänkandet lyfte vi fram alla de brister som finns hos den palestinska myndigheten. Det enda svaret från utskottet var då att man inte delade Sverigedemokraternas bild. Kristdemokraterna var med på den skrivningen och kunde helt enkelt inte instämma i att det finns stora brister vid den palestinska myndigheten.

Det gläder mig att Sofia Damm verkar att ha en lite mer vaken syn på situationen vid den palestinska myndigheten. Men jag undrar ändå: Varför har Kristdemokraterna röstat nej på vår motion om tydligare krav på den palestinska myndigheten? Kan vi förvänta oss konkreta förslag och motioner från Kristdemokraterna om att ställa tydligare krav på den palestinska myndigheten så att man upphör med att belöna terrorism?

Anf. 101 SOFIA DAMM (KD) replik:

Herr talman! Tack, Julia Kronlid! Att vi inte röstar för en enskild motion om att vi ska ställa specifika krav på ett särskilt land beror på att vi i vår gemensamma alliansmotion tycker att vi är tydliga med att vi ställer krav på alla länder som vi ger bistånd till. Självklart är det ett ansvar vi har att varenda krona av skattemedel ska gå till effektivt bistånd.

Julia Kronlid upplever inte att jag stått upp för att biståndsmedel ska gå till de rätta insatserna, att de inte får hamna i händerna på terrorister och så vidare. Då tror jag att hon får lyssna lite noggrannare framöver.

Anf. 102 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! FN:s tidigare generalsekreterare Kofi Annan tog för nu många år sedan ett viktigt initiativ i form av global compact och global reporting initiative. Det handlade om att storföretagen skulle påverkas i riktning mot att inte bara satsa på ekonomisk vinst utan att sociala och ekologiska vinster var lika viktiga. Svagheten var att det byggde på frivillighet.

Sedan dess har mycket vatten flutit under broarna. Inte minst i Sverige har frikyrkornas biståndsorganisation Diakonia varit pådrivande för att få till mer bindande internationella regelverk för den multinationella företagsamheten, och ute i världen har det tagits en del steg åt rätt håll. Såväl den amerikanska kongressen som EU-parlamentet har tagit steg mot land-för-land-rapportering för storföretag. Det går i korthet, något förenklat, ut på att i det land där det multinationella företaget gör vinsterna ska också skatterna betalas. Det är en mycket sund princip.

När det gäller företag i utvinningssektorn kommer ett regelverk på plats som innebär att åtminstone skatteredovisningen ska ske land för land. Men det är bara en liten början. Det som framför allt behövs är att vinstredovisningen sker land för land. Det ska naturligtvis inte enbart gälla utvinningsföretag i gruv- och skogsbranscherna, utan det ska egentligen gälla alla ekonomiska sektorer. Det anser kristna grupper och utredare på många håll i världen, alltså inte bara Diakonia i Sverige. Det gäller också många kristdemokratiska partier i vår omvärld.

Var står ni i dessa frågor, Sofia Damm?

Anf. 103 SOFIA DAMM (KD) replik:

Herr talman! Tack, Valter Mutt, för frågan! Det är klart att vi ska ställa höga krav på storföretag och på privata aktörer över huvud taget. En viktig del av politiken för global utveckling är att vi inte ger med ena handen och

tar med den andra. När det gäller tydlig vinstredovisning och att undvika skatteflykt, som jag tror att Valter Mutt delvis också är inne på, har vi jobbat mycket med det i Europaparlamentet. Vi är tydliga med att vi vill se en vinstredovisning.

Anf. 104 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Tack för svaret, som gläder mig!

Mycket återstår att göra. Det här är inte, som det ibland framställs, mot företagande, tvärtom. Man står upp för det goda företagandet om man försvarar för det dåliga företagandet. Det tycker jag är en viktig poäng.

Jag ser fram emot fortsatt samarbete i dessa frågor. Det handlar, precis som Sofia Damm säger, om väldigt mycket pengar. Det finns rapporter som talar om sju till tio gånger större kapitalflöden från det globala syd till nord än vad de rika länderna ger i samlat bistånd till utvecklingsländerna. Det är en oerhört viktig fråga, och jag ser fram emot ett konstruktivt samarbete kring den.

Anf. 105 KENNETH G FORSLUND (S):

Herr talman! Den årliga utrikespolitiska debatten i riksdagen är lite av en högtidsdag för alla oss som är engagerade och intresserade av utrikespolitik.

Det är mycket som förenar i svensk utrikespolitik. Det är viktigt att påminna om det. Just debatten som form illustrerar skillnaderna, men det är viktigt att komma ihåg att mycket av svensk utrikespolitik är sådant som vi har en stor, bred, djup och lång enighet kring. Det ska vi värna. Det har vi stor nytta av. Det bidrar både till vårt lands säkerhet och till vårt lands utveckling.

Politik, herr talman, är en helhet. Det är att ta ansvar för och lösa flera olika saker samtidigt, inte lösa en sak åt gången, utan just lösa dem samtidigt. När det kommer till utrikespolitik handlar helheten om hela världen. Då handlar det exempelvis både om att hantera kriser i närområdet och om att hantera svält och fattigdom på andra sidan jordklotet. Det är en illustration av utrikespolitikens helhet.

Herr talman! Grunden till i stort sett alla kriser, konflikter och krig i världen går att hitta i en orättvis fördelning. Det är orättvis fördelning av pengar, av makt, av mat, av resurser av olika slag. Därför är det viktigt att Sverige jobbar för att nå en rättvis värld. Viktigt för mig som socialdemokrat är i utrikespolitiken tron på att en rättvis värld är möjlig, en värld där alla människor har möjlighet att välja sina liv, att skapa sina liv och att leva ett fritt och värdigt liv.

I det arbetet, för att nå det, är de pågående globala processerna viktiga, de som handlar om och kallas för post-2015-agendan. Det handlar om hur vi ska skapa hållbar utveckling, hur vi ska nå en global utveckling där vi tar nästa steg för att nå de millenniemål som vi nu under många år har jobbat med globalt och av vilka endast några ännu så länge har uppnåtts.

När man lyssnar på en utrikesdebatt, som den som vi har i dag, kan man, precis som när man läser tidningar och tittar på nyheter, få en känsla av att det är en väldigt orolig värld där allt bara blir sämre. Ja, bitvis är det en väldigt orolig värld, men allt blir inte sämre. Tvärtom är världen i dag bättre än för tio år sedan, bättre än för tjugo år sedan. Det är viktigt att komma ihåg eftersom nyhetsförmedling, i alla fall i vår del av världen där

nyhetsförmedling sker av fria medier, i grunden handlar om att berätta om det som är det oväntade. Och kris och konflikter, svält och umbäranden är det oväntade, det oönskade. Om man enbart tar till sig de bilderna, ja då kan man lätt få känslan av att världen bara blir sämre och sämre.

Jag vill, som jag ofta gör i olika debatter och framträdanden, peka på att det inte är så. Världen blir i själva verket bättre. Det är det vi gemensamt, allesammans, genom svensk utrikespolitik ska fortsätta att jobba för, för att världen ska bli bättre i vårt närområde men också globalt. Det är det som driver mig som socialdemokrat och som utrikespolitiskt aktiv.

Låt mig ge några korta exempel på hur världen har blivit bättre. I dag är det fler än för tio eller tjugio år sedan som kommer att lägga sig mätta. Samtidigt är det fortfarande många människor som svälter.

Det är fler människor i dag, barn och ungdomar, än för tio eller tjugio år sedan som går till skolan. Framför allt är det fler flickor som går till skolan i dag än någonsin tidigare.

Det är fler människor i världen som har ett jobb så att de själva får en försörjning – det som verkligen är grunden för att kunna välja sitt liv.

Det är fler människor som har möjligheten att rösta i fria, öppna och demokratiska val.

Det är den utvecklingen för en rättvis värld som jag som socialdemokrat arbetar för när jag är med och driver svensk utrikespolitik. Det tror jag att de allra flesta av oss gör, även om vi har lite olika ingångsvärden och lite olika synpunkter på hur det ska gå till.

Jag tycker avslutningsvis, herr talman, att det är viktigt att peka på att även när det är en debatt, och debatter illustrerar skillnader, är det mycket i svensk utrikespolitik där vi är djupt förenade över de politiska partierna i denna riksdag.

(Applåder)

Anf. 106 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! Jag har en fråga till utrikesutskottets ordförande som knyter an till ett tidigare inlägg här i dag och också den världspolitiska situationen. Jag tänker på Ukraina.

För att kunna leva ett bra liv, som utrikesutskottets ordförande talar om, är det viktigt med respekt för individen, folkrätten och möjlighet att påverka. Det som händer i Ukraina nu gör det omöjligt för större delen av befolkningen i de ockuperade områdena att leva ett liv med dessa kvaliteter.

OSSE är här en stor och viktig aktör som i mångt och mycket har tagit ledarskapet på plats. Jag undrar nu om regeringen aktivt kommer att stödja och arbeta för att OSSE:s mandat ska bli förlängt. Jag vet att avtalet upphör inom några veckor enligt de avtal som finns. Jag utgår från att detta avtal kommer att bli förlängt, men det är viktigt att detta stöds av de ambassadörer som finns.

Anf. 107 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Tack, Margareta Cederfelt! Jag ska erkänna att jag inte var medveten om att mandatet för OSSE går ut inom så kort tid. Därför är jag inte heller uppdaterad på hur den svenska regeringen för ögonblicket agerar i fråga om möjligheterna att förlänga det.

Jag är överens med Margareta Cederfelt om att det görs viktiga insatser av OSSE och att den konflikt som pågår i östra Ukraina är oerhört allvarlig. Jag tycker att det allra viktigaste är att de svar vi ger från EU genom den sanktionspolitik vi driver mot Ryssland är oerhört väsentliga. Den politiken måste fortsätta.

Det är just så jag tycker att EU, med sin utrikespolitik och sitt demokratiska fundament, ska möta den typ av aggression som vi nu har sett och ser från Ryssland mot Ukraina.

Anf. 108 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! Jag kan instämma i att EU är oerhört viktigt på denna arena. Men samtidigt är det viktigt att samarbetet sker inte bara med EU och inte bara med FN utan också med andra internationella aktörer för att man ska kunna nå en fredlig lösning.

Jag lyfter upp OSSE eftersom OSSE är en av de viktigaste aktörerna på plats genom sina observatörer, genom sina insatser för fredlig lösning, genom sina valobservationer och genom sitt stöd och sin rådgivning. Jag undrar därför om regeringen och Socialdemokraterna kommer att arbeta aktivt för fortsatt stöd via OSSE för att nå en fredlig lösning, inte bara inom EU utan också med de andra aktörerna.

Anf. 109 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Jag tror att det är viktigt att använda alla möjliga olika aktörer som står till buds i en sådan här konfliktsituation. OSSE gör ett utmärkt jobb. Det finns också utrymme för många andra, och det är flera andra som gör insatser. Jag tror att det är klokt att sprida sina insatser på olika organisationer och initiativ, för de kan ha olika kompetenser och möjligheter att lyckas.

När det gäller OSSE:s möjlighet att fortsätta att arbeta kan jag inte se någonting som gör att vi socialdemokrater eller den svenska regeringen skulle vilja att de avslutar arbetet. Vi kan ganska enkelt konstatera att konflikten inte är slut och att arbetet behöver fortsätta, så jag kan inte se något rimligt skäl. Men jag har som sagt var tyvärr inte den exakta detaljkunskapen om frågan, som finns processmässigt i Regeringskansliet.

Anf. 110 SOFIA ARKELSTEN (M):

Herr talman! Vi lever i en orolig värld. För oss moderater är det mycket viktigt att utrikespolitiken är värderingsdriven. Vi har tillsammans med Alliansen i åtta år genomfört en utrikespolitik som bygger på värderingar. Det handlar om öppenhet, ett modernt bistånd, kvinnors rättigheter, SRHR, som är sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, hbtq och respekt för alla människors lika värde men också ett brett säkerhetsbegrepp, friare handel och att integrera klimat och hållbarhet i politiken – inte bara för att vi måste utan för att vi vill.

Herr talman! Det finns mycket att säga om regeringen. Det snällaste vi kan säga är att den var fullständigt oförberedd. Den som inte är förberedd är oförberedd. Detta har märkts tydligt i utrikespolitiken.

Frågor har hanterats otroligt valhant, och utrikesministerns uttalanden är ofta oväntade och märkliga. Tjänstemännen får i uppdrag att fylla regeringens politiska retorik med innehåll. UD:s politiska ledning verkar ha en gammaldags analys av omvärlden.

Dessutom väljer regeringen nu att överge EU som utrikespolitisk plattform, trots att den är viktigare än någonsin. Fallhöjden för Sverige är hög. Tankesmedjan ECFR, European Council on Foreign Relations, rankar Sverige som tvåa efter Tyskland bland ledarna i EU:s utrikespolitik. Det är vi stolta över.

Utrikespolitik är inte enbart säkerhet – även biståndet räknas in. Men nu tappas också kontrollen över biståndet. Ett viktigt exempel är Gavi, som sysslar med vaccin och är en av de mest effektiva biståndsformerna. De får inte de utfästa pengarna. Det är kanske inte någon chock att miljöpartister är motståndare till vaccin, men detta visar att det tyvärr spelar politisk roll när MP får inflytande. Vaccin räddar liv. Våra pengar till Gavi sänks rejält. År 2014 gav Sverige 65,2 miljoner dollar, och för 2015 är summan 34,5. Det är sorgligt och oansvarigt.

Herr talman! Sida och SCB mäter svenska folkets attityd och kunskap i biståndsfrågor. Det sker varje år. Förtroendet är verkligen högt för biståndet och aktörerna.

I 2014 års mätning säger två tredjedelar att dagens nivå på biståndet ska behållas eller ökas. Bara 16 procent vill minska eller helt ta bort det.

Samtidigt har svenskarna en mer pessimistisk bild av tillståndet i världen än hur det verkligen ser ut, men det förbättras varje år. Den grupp som ser att världen blir bättre har fördubblats på tio år. 39 procent säger att levnadsvillkoren i de fattiga länderna har förbättrats avsevärt under de senaste 30 åren. Dessutom tycker nästan åtta av tio att det är viktigt att Sverige bidrar till utveckling i de fattiga länderna.

Detta lämnar Alliansen efter sig, och vi är stolta över det. Därför är det viktigt att S-MP-regeringen fortsätter arbetet med vårt eget bistånd och även de nya universella hållbarhetsmålen, den nya utvecklingsagendan, som ersätter de gamla millenniemålen. Sverige har varit drivande i detta arbete, och det får inte tappas bort.

Om vi tittar på vad svenska folket tycker om S-MP-regeringens övriga utrikespolitik vet vi ännu ingenting. Men den förra regeringen fick mycket gott betyg, exempelvis i German Marshall Funds undersökning Transatlantic Trends.

74 procent är för Alliansregeringens sätt att hantera utrikespolitiken. Motsvarande siffra för resten av EU är 52 procent, och för USA är siffran 35.

I Sverige är det en stor majoritet på 76 procent som tycker att EU ska ha en stark ledarroll. 65 procent är positiva till EU. Vi har till och med en relativt hög siffra för dem som tycker att Sverige hanterar relationerna med Ryssland bra. 56 procent är för medan 28 är emot.

Herr talman! I dag är dagen då utrikesutskottet är osams. Så är det. I vardagen präglas vår politiska gärning av samsyn. Det tycker jag i grunden är bra, rätt och värdigt. Mina förhoppningar är att S-MP-regeringen söker samarbete och breda överenskommelser och fortsätter det goda arbetet i stället för att öka retoriken och söka konflikt.

Anf. 111 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Sofia Arkelsten målar upp en bild av en oförberedd regering med gammaldags analys och ointresse för EU. Det är klart att som oppositionspolitiker måste man bestämma sig för vilken bild man vill sätta

upp av makten. Nu har vi möjligen fått en inblick i hur den moderata bilden ser ut av socialdemokratisk och miljöpartistisk makt och utrikespolitik.

Men den bilden stämmer inte. Vi var inte oförberedda. Jag kan intyga att vi har ägnat mycket tid de senaste åren åt att granska den borgerliga regeringens utrikespolitik och fundera på hur vi vill föra utrikespolitik om och när vi får möjligheten.

Sedan är det så – det ska jag ge Sofia Arkelsten rätt i – att det händer saker som man inte kan veta om innan och som man kanske inte kan vara fullt ut förberedd för. Det är ubåtsincidenter och kriser som blossar upp i fjärran länder.

Anf. 112 SOFIA ARKELSTEN (M) replik:

Herr talman! Jag uppskattar att Kenneth G Forslund väljer att ta replik på detta. Min bild är trots allt att regeringen var oförberedd. Det fanns inga gemensamma förslag. Det fanns ingen gemensam politik som väljarna kunde ta ställning till. Det fanns en ganska stor oenighet mellan Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Det måste vi vara tydliga med. Vi satt i samma utskott även under förra mandatperioden.

Jag vet inte riktigt om ni blir förberedda bara för att Kenneth G Forslund säger så.

Anf. 113 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Vi kan naturligtvis vara förberedda båda två men ha olika kartor över vad vi vill göra. Självfallet har vi fått ha ett förhandlingsarbete för att forma samarbetet – inget tvivel om det.

Vi har gått till val i olika formationer i olika tider. Den här gången gick vi till val som enskilda partier mot bakgrund av att det inte var en framgång att göra det gemensamt samlat kring ett program i valet före. Den här gången och ett par val innan dess gick Alliansen till val på ett samlat program. Jag är inte säker på att ni i de borgerliga partierna kommer att göra det 2018 – låt oss se.

Jag vill kommentera en sak som Sofia Arkelsten tog upp tidigare. Det gäller Gavi. Det är viktigt att komma ihåg att totalt sett satsar Sverige fortfarande väldigt stora belopp på både hälso- och vaccinationssatsningar. Det är inte enbart Gavi vi satsar på.

En sista fråga till Sofia Arkelsten: Hur skulle er utrikespolitik se ut?

Anf. 114 SOFIA ARKELSTEN (M) replik:

Herr talman! Jag kan börja med att säga att vi har lagt fram en fantastisk trevlig motion. Den kan man titta i.

Men vi har ju facit på hur Alliansens utrikespolitik ser ut. Jag har just föredragit den. Det intressanta med den är ju att svenska folket är nöjt och tycker att vi är duktiga och har gjort bra val.

Det är inte enkelt med utrikespolitik, och jag uppskattar när man söker breda samarbeten. Men jag vill vara tydlig med att vi har levererat på detta område.

Det vi ser nu är till exempel hanteringen av erkännandet av Palestina, som landade i regeringsförklaringen i stället för att hanteras på ett korrekt sätt. Det var fruktansvärt illa, och det är också KU-anmält och ska granskas. Det finns flera saker man kan ta upp, men det är extremt tydligt att regeringen var väldigt oförberedd.

Vi har sett ett statsråd, utrikesministern, som var fullständigt oförberedd på att få frågor om Nato och blev arg uppe på scenen under Folk och Försvar.

Vi ser gång efter annan att ni inte riktigt har pratat ihop er. Det är som det är. Jag uppskattar ändå den här replikväxlingen.

Anf. 115 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:

Herr talman! Sofia Arkelsten! Ni i Alliansen ägnade åtta år åt att montera ned biståndet.

(SOFIA ARKELSTEN (M): Skämtar du?)

Jag skulle vilja säga att ert fokus var resultat. Självklart ska man ha resultat i biståndet. Det var bara det att ni glömde bort att resultaten måste vara långsiktiga. Forskning och utvärderingar av hur det internationella utvecklingssamarbetet bör ske har pekat på att man måste gå bort från projektifiering och gå in i mer långsiktigt samarbete och mer samarbete mellan olika aktörer.

I stället valde ni, för att uppnå exakt mätbara resultat som visar var Sverige petar in sina pengar kortsiktigt, att gå tillbaka till ett projektstyrt bistånd som går stick i stäv mot vad internationell forskning har ansett.

Anf. 116 SOFIA ARKELSTEN (M) replik:

Herr talman! Pernilla Stålhammar från Miljöpartiet! Du har naturligtvis fullständigt fel i detta. Det är inte rätt, det du säger. Vi har arbetat mycket med biståndet. Vi har kunnat leverera tack vare att Sverige har haft en stark ekonomi. Det är svårt när man kommer från ett parti som vill ha ett ekonomiskt system som inte bygger på tillväxt, såsom Miljöpartiet vill.

Beskrivningen som Pernilla Stålhammar ger är heller inte korrekt. Sverige är fortfarande en av de större nationerna när det gäller kärnstöd. Men jag tror också att man ska stå upp för hur viktigt det är att arbeta med transparens och uppföljning även i biståndet.

Anf. 117 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:

Herr talman! Jag vill också gå in på policyer. Ni valde att ta fram en biståndsplattform som inte var särskilt väl förankrad. Tyvärr råkade man i all hets tappa bort många av de aspekter som är viktiga för utvecklingen i världen, bland annat barns rättigheter. Jag skulle vilja ha dina kommentarer om det, Sofia Arkelsten.

Anf. 118 SOFIA ARKELSTEN (M) replik:

Herr talman! Även här har Pernilla Stålhammar fel. Vi har ju råddat runt i den skog av policyer som fanns i det svenska biståndet och som vi fick internationell kritik för. Det var en otrolig mängd styrdokument.

Jag är väldigt glad över att vi har en samlad plattform som tar fram det som är absolut viktigast. Återigen: Det här ska vara värderingsdrivet.

(Applåder)

Anf. 119 JOHAN NISSINEN (SD):

Herr talman! Utrikespolitiken är ett vitt begrepp med många olika intressen och inriktningar. Jag tänker därför rikta in mig på ett av dessa som ligger mig varmt om hjärtat, nämligen handelspolitiken gällande export, konkurrens, företagande, industri med mera.

Vi har sedan järnåldern exporterat produkter såsom järn och trä. Medeltidens ljusglimtar var bland annat stor export av järn och koppar. Under 1500- och 1600-talet stod järnexporten för en stor del av det totala exportvärdet.

På 1700- och 1800-talet satsade Sverige på bland annat infrastruktur. Uppfinningar tillkom såsom ångmaskiner för järn- och träbruk.

Jag ser detta som den moderna tillväxtens och den internationella handelns genombrott i Sverige.

På slutet av 1800- och början av 1900-talet fick Sverige flera ledande företag, bland annat LM Ericsson, Asea, Alfa-Laval, AGA, Electrolux, Saab och Volvo.

Herr talman! Handeln kan faktiskt vackla under långa perioder. 1930-talets början var en turbulent tid med depression och minskad världshandel.

På 1960-talet upplevde såväl Europa som Sverige en period av snabb ekonomisk tillväxt.

På 1970-talet lades mer tonvikt på unika produkter med hög kvalitet, den senaste tekniken och datorkraften.

På 1970- till 1990-talet sjönk tillväxten med åtstramningar som resultat.

Herr talman! Handelns historia har haft stor betydelse för att grundlägga Sveriges industriella framgångar, men jag vill även belysa den globala konjunkturens betydelse och att Sverige inte kan vila på gamla meriter.

Sverige har haft ett industriellt försprång med hjälp av forskning, utveckling och tekniska innovationer samt god tillgång på bra råvaror. Högklassig infrastruktur, transporter och elektrifiering har också bidragit till en svensk industriell grundstomme.

Även tillgång till kompetent arbetskraft är en av de stora bidragande faktorerna till vår industriella framgång.

Herr talman! Jag vill belysa några särskilt viktiga områden för att bibehålla och stärka den svenska exportindustrin. Det handlar om icke snedvridande konkurrensregler, både nationellt och globalt. Vi vill inte att stora exportnationer och ekonomiskt tunga nationer ska ge marknadsstöd till sin egen industri. Vi behöver stärka våra globala marknadsandelar i de olika sektorerna, såsom skog, industri, verkstad, kemi och telekom.

Det här är viktigt. Jag menar att vi behöver stärka våra sektorer jämfört med övriga nationers exportsektorer. Tendensen har alltså varit att svenska företag fått mindre betalt för sina exportvaror.

I en avtals- och försäljningsvärld som är oerhört tuff – konkurrensen är stenhård, och varje krona och öre räknas – måste hela kedjan i den svenska exporten genomgå en konkurrensöversyn. Dessutom bör vi väga in till exempel arbetsmarknadsvillkor, miljö och totalt industriellt ansvarstagande som en del av konkurrenskedjan.

Kedjan i detta export- och försäljningsled innehåller många viktiga delar, såsom forskning, utveckling och innovation, arbetskraft, kompetens, transport, energi, avtal och tullar.

Herr talman! Den svenska varuexporten utgörs bland annat av verkstadsvaror, bilar och andra fordon, maskiner, elektrovaror, telekom och metallarbeten. Sveriges basindustri står också för en betydande del av den svenska varuexporten. I tjänstehandeln inryms bland annat våra utlandsresor, transporter och affärstjänster.

Över 40 procent av den svenska varuexporten utgörs av verkstadsvaror, skogsindustrin, stål- och gruvindustrin samt den kemiska industrin, som står för en betydande del.

Sveriges handelspartner gällande varuexport är till exempel Norge, Tyskland, Finland, Danmark och Storbritannien. Asien är en växande exportmarknad för svenska företag och är i dag faktiskt större än Nordamerika och Sydamerika tillsammans. Det är 1 miljon arbetstillfällen i företag som exporterar till bland annat EU.

Herr talman! Jag har nämnt procenttal, sektorer, marknadsandelar, konkurrens och bland annat basindustrins positiva exportmöjligheter. Men vi i Sverigedemokraterna ser också vikten av att överbrygga politiska oenigheter för att uppnå detta.

Sverige är liksom andra små europeiska länder en mycket handelsberoende nation. Större länder har i allmänhet betydligt lägre exportandelar. Detta beror främst på att större länder har tillgång till större hemmamarknader.

Sverige har mycket stor tillgång på vissa råvaror, till exempel skog och järn. Utan en global marknad har vi inte någon möjlighet att få avsättning för dessa råvaror och produkter som förädlas ur dem.

Men jag vill nämna tendensen att svenska företag har fått mindre betalt för sina exportvaror om man jämför med liknande sektorer i andra länder. Detta anser vi är en otroligt viktig punkt, och den bör stå högt upp i kommande utredningar.

Herr talman! Vi är i grunden positiva till frihandel och anser att Sverige såväl inom EU som i internationella forum, såsom WTO, ska verka för en öppen och fri handel och för att motverka protektionism.

Vi ser vikten av att skapa handelsavtal i sin helhet, men vi vill även belysa vikten av deras innehåll och hur detta påverkar den svenska marknaden. Ett avtal är inte de facto optimalt ur svensk synvinkel då faktorerna är många.

Vi i Sverigedemokraterna har haft som utgångspunkt att avtalen ska gynna svenska intressen samtidigt som de ska hjälpa de fattiga länderna. Vi är emot att använda frihandelsavtal som bara gynnar i-länderna på bekostnad av de fattiga länderna.

Anf. 120 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Det var en intressant historisk exposé vi fick av Sverigedemokraternas ledamot. Men jag har ett par enkla frågor.

Här kommer den första. Om nu handel är extremt viktigt för Sverige, vilket vi förstås håller med om, och om det är extremt viktigt att ha en rörlighet av varor och tjänster över gränserna undrar jag: Varför vill Sverigedemokraterna dra sig ur EU-samarbetet? Det kan man fråga sig.

Den andra frågan kommer här. Jag undrar om Johan Nissinen vet vilka människor det var som byggde upp det välfärdssamhälle som vi lever i. Det samhälle som vi lever i skulle inte ha kunnat uppnå denna välfärd om vi inte hade haft öppna gränser och tagit emot invandrare av alla de slag som är med och bidrar till utvecklingen. Ni vill dra ned invandringen med 90 procent. Hur hänger det här ihop, Johan Nissinen?

Anf. 121 JOHAN NISSINEN (SD) replik:

Herr talman! Vi vill omförhandla avtalen med EU, för vi vill inte ha det överstatliga samarbetet. Men vi har ingenting emot frihandelsavtalen och handeln inom EU. Det har vi varit väldigt tydliga med.

Sverigedemokraterna motsätter sig inte arbetskraftsinvandring vid behov, men den massinvandring som vi har i dag fyller inte det syfte som ni vill påstå att den gör.

Anf. 122 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Den massinvandring som Johan Nissinen talar om handlar om, när det gäller asylsökande i år, 100 000 människor som kan tänkas fly hit från krig och elände. Det motsvarar 1 procent av befolkningen.

Låt oss säga att Sverige vore en ö där det bodde 100 människor. Och så kommer det en person roende och ber om hjälp, eftersom det är krig och elände där han kommer ifrån. Tycker Johan Nissinen att vi ska säga nej om han inte behövs för att bygga någonting eller göra någonting? Vi tycker att det är fel. Vi ser inte på människor på det sättet.

Ni säger också att ni vill överbrygga politiska konflikter och skapa samförstånd. Hur hänger det ihop med att ni för någon månad sedan sa att ni skulle fälla varje regering som inte ställer upp på er invandringspolitik? Jag förstår inte riktigt hur det hänger ihop.

Anf. 123 JOHAN NISSINEN (SD) replik:

Herr talman! Vår utgångspunkt är att vi ska hjälpa så många som möjligt. Kan man hjälpa tio på plats i stället för en i Sverige är det självklart att man hjälper tio, eftersom det gör mest nytta och är mest humant, enligt oss.

Vår utgångspunkt är att vi ska jobba för Sveriges bästa. Det innebär självklart att vi fäller en regering som jobbar för att Sverige ska bli sämre.

Anf. 124 GÖRAN PETTERSSON (M) replik:

Herr talman! Det var intressant att höra Nissinens merkantilistiskt präglade anförande, men jag skulle tycka att det vore ännu mer intressant om han kunde utveckla sin syn på importens betydelse för handeln.

Anf. 125 JOHAN NISSINEN (SD) replik:

Herr talman! Importen är självklart en del av handelsbalansen. Den är också viktig. Jag vet inte riktigt vad du är ute efter.

Anf. 126 GÖRAN PETTERSSON (M) replik:

Herr talman! Dagens ekonomi är mer komplex. Jag har min telefon här – en Iphone. Den är tillverkad i Kina. Själva produkten är tillverkad i Kina,

men välståndet hamnar i norra Kalifornien. Det är lagen om värdeadderande handel. Det synsätt som presenterades i huvudanförandet är mycket präglad av den gamla tidens tänkande om export av råvaror. Man missar tvåsidigheten i handeln.

Anf. 127 JOHAN NISSINEN (SD) replik:

Herr talman! Utgångspunkten måste ändå vara att det är sjysta villkor och att båda parterna ska tjäna på handeln. Var företagen sedan ligger någonstans, var de har sitt huvudkontor och var tillverkningen sker, kan inte riktigt Sverige som enskilt land påverka. Det måste vara upp till företagen själva var de vill etablera sig så länge de inte utnyttjar fattiga länder och svaga individer.

Anf. 128 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP):

Herr talman! Årade riksdagsledamöter, åhörare på läktaren och alla ni som kanske ser det här via tv eller webb! Tack för att ni lyssnar!

Herr talman! Jag talar här i dag i min roll som bistånds- och säkerhetspolitisk talesperson för Miljöpartiet.

Herr talman! Vår värld har förändrats på många sätt under bara ett par decennier. Vi lever i en värld där vi är mer beroende av varandra än någonsin tidigare. Människor och ekonomier är tätt sammanflätade. Nationsgränser suddas ut alltmer.

Vi lever också i en orolig tid med globala hot som terrorism, klimatförändringar och livshotande sjukdomar som på några få timmar kan ta sig från en kontinent till en annan.

För att möta dessa utmaningar behöver vi se till den stora bilden. Vi behöver stå enade globalt, och vi behöver ta vårt tydliga, internationella ansvar att hitta strukturer för beslutsfattande och finansiering av den nya internationella agenda vi står inför.

På många vis är år 2015 ett ödesår för just detta. Det är ett år då vi måste vända utmaningarna till möjligheter. För 15 år sedan enades världens ledare om åtta millenniemål för att halvera fattigdomen. I år, 2015, får världens ledare inte bara en utan minst tre chanser att försöka få mänskligheten på rätt spår in i framtiden. I Paris ska ett nytt klimatavtal undertecknas. I New York ska nya globala utvecklingsmål tas fram. I Addis ska världens ledare komma överens om hur utvecklingsfinansieringen ska gå till. Konferensen i Addis är avgörande. Utan finansiering når vi inte långt, vilka mål vi än sätter upp.

Sverige har på alla dessa tre toppmöten en viktig roll att spela när den nya utvecklingsagendan ska formars. Resultaten kommer att påverka inte bara oss utan våra barn och barnbarn.

Herr talman! Jag är glad över att vår rödgröna regering nu återupptar arbetet med globala gemensamma nyttigheter som Alliansen bromsade när man tog över makten 2006. Vi behöver nämligen bättre globala strukturer för beslutsfattande och finansiering för att komma till rätta med klimatförändringar, fred och säkerhet samt för att stoppa hoten mot vår hälsa och göra kunskap och mediciner tillgängliga för alla, inte bara för oss privilegierade här i norr.

Vi måste arbeta globalt, men vi måste också arbeta mycket hårdare här på hemmaplan. För det första måste vi ta politiken för global utveckling på allvar och börja föra en sammanhållen politik på riktigt. Sveriges politik

ska dra åt samma håll. Vi kan inte fortsätta att ge bistånd med ena handen och sedan ta tillbaka mångdubbelt genom att till exempel stödja kapital- och skatteflykt. För 1 krona som går in i utvecklingsländerna går 10 kronor ut – 1 krona in, 10 kronor ut.

Vi måste få till stånd nya regler så att utvecklingsländerna får sin rättmätiga del av skatter och genom internationella lagar se till att omöjliggöra för företag att trola bort pengar genom skatteparadis. Samma krav som ställs på biståndet ska också gälla för företag som tar del av svenska exportkrediter.

Vi måste se till att EU:s jordbrukspolitik inte ohämmat gynnar storbönder i Europa till men för utvecklingsländerna när EU dumpar jordbruksprodukter på världsmarknaden till vrakpriser. Vi måste se över patent och regelsystem för till exempel medicin och miljöteknik. Utvecklingsländerna ska inte behöva vänta på att få ta del av livsnödvändig medicin eller klimatnödvändig miljöteknik.

Vapenexporten till diktaturer som Saudiarabien ska upphöra.

Herr talman! Världen lägger ca 12 000 miljarder svenska kronor på militär upprustning varje år. Endast en liten bråkdel av detta skulle kunna få slut på världsfattigdomen. Ytterligare en liten del till skulle kunna få slut på spridningen av malaria, tbc och hiv/aids.

Herr talman! Jag är stolt över att tillhöra en regering som vet att när vi nu firar 200 år av fred har vi vår alliansfrihet att tacka för mycket. Just vår alliansfrihet ger oss också en viktig särställning internationellt, en mycket värdefull sådan. Det är en position som gör oss särskilt lämpade för att på ett konstruktivt vis kunna bidra till att konflikt hanteras innan krig bryter ut, en möjlighet att kunna bidra ytterligare med fredsdiplomati.

Alla väpnade konflikter kan förebyggas och därmed undvikas. Miljöpartiet menar att vi måste ge mer resurser till fredsdiplomati, konfliktlösning, medling och förhandling. Vi ska också finnas kvar på plats när medieljuset slocknat och ett land befinner sig i en postkonfliktsituation. Det svåraste är oftast inte att vinna kriget utan att vinna freden, och tyvärr är det just då som det ofta saknas såväl pengar som närvaro.

Herr talman! Jag är stolt över att vi tillhör en regering som ser värdet av ett starkt och effektivt FN med säkerhetsrådet som nav. Det är den bästa garantin för en världsordning byggd på respekten för folkrätten.

Anf. 129 CHRISTIAN HOLM (M) replik:

Herr talman! Om man lyssnar på Pernilla Stålhammar skulle man kunna tro att det är en extern tyckare som har åsikter och inte någon som tillhör ett av de partier som sitter med i regeringen och därmed också ansvarar för biståndspolitiken och innehar biståndsministerposten.

Det pratas om att vi ska få ned spridningen av olika sjukdomar. Jag hoppas att det inte finns någon i den här kammaren som inte tycker att vi ska jobba för att få ned spridningen av sjukdomar. Men varför skär ni då ned på Gavi? Pernilla Stålhammar hänvisar till forskning. Hans Rosling, som är forskare vid Karolinska institutet, dömer ut regeringen totalt för att man så kraftigt skär ned på Gavi, som just jobbar med vaccinering.

Dessutom har ni avräkningar för flyktingmottagande här i Sverige. Det är vi med på, men ni har kritiserat alliansregeringen, och alla regeringar i alla år, på grund av detta. Nu chockhöjer ni dem när ni kommer till makten.

Anf. 130 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:

Tack så mycket, Christian, trevligt att träffa dig här igen!

När det gäller Gavi är det så att vi egentligen inte har skurit ned på Gavi. För det första vill jag säga att nu när Alliansens budget gick igenom i Sveriges riksdag i stället för den budget som vi lade fram har nedskärningar skett med ytterligare en halv miljard på biståndet för att ni inte ville se finansieringen till klimatet som additionella medel, vilket vi hade gjort.

Det är klart att någonstans ifrån måste man ta pengarna.

För det andra har vi inte skurit ned på Gavi, och Gavi är enligt uppgift också fullt finansierat när det gäller vacciner. Självklart ska barn och vaccinering prioriteras.

När det gäller avräkningarna vet jag inte om jag kommer att hinna svara nu, men vi tog över en nationell budget som var ganska tom. Vi har också en situation i världen som ser annorlunda ut. Så många flyktingar som har varit på flykt och som behöver ha rätten att söka asyl har vi inte haft sedan andra världskriget.

Anf. 131 CHRISTIAN HOLM (M) replik:

Herr talman! Jag vet inte riktigt om jag kan tacka för svaret än, men jag hoppas att jag kan göra det sedan.

Det blir jättekonstigt. Ni skär inte ned. Ni skyller på Alliansens budget. Men kolla i er budget! Det är ett faktum att Gavi får mindre pengar. Det är steg ett. Går vi sedan in på avräkningarna är det 8,4 miljarder i avräkningar för flyktingmottagande. Det är 3,4 miljarder mer än vad som var med den regering som ni kritiserade så enormt hårt för just detta. Det var något som ni aldrig skulle göra; likväl gör ni det.

Därutöver finns det övriga avräkningar för andra delar som absolut inte har med flyktingmottagande att göra. Jag tycker som sagt att det är rimligt att man använder avräkningar för flyktingmottagande, men det finns övriga avräkningar på 2,5 miljarder. Ni har inte rört dem heller. De är lika höga, de också.

Det här visar att Miljöpartiet i opposition och Miljöpartiet i regeringsställning är två helt olika saker. Man säger en sak före valet. Man säger vad man vill lova, och man är notorisk löftesbrytare när man vunnit valet.

Anf. 132 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:

Tack, Christian! Miljöpartiet står fortfarande fast vid att vi inte ville ha de här avräkningarna och de belopp vi nu ser. Vi tog över en budget från Alliansens styre under åtta år som var ganska tom. Vi har samtidigt en situation i världen där vi har fler människor på flykt än någonsin. Asylrätten är en mänsklig rättighet. Sverige ska ta emot dem som söker asyl.

Vi kommer att vilja se över frågan. Avräkningarna ska inte ligga kvar på den nivån framöver.

Anf. 133 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! Min fråga till Pernilla Stålhammar handlar om det civila samhället.

När jag lyssnade på Pernilla Stålhammars anförande var det fokus på stater, på internationella organisationer och på skatteöverenskommelser mellan länder. Men det civila samhället med alla dess organisationer och insatser gör otroligt mycket för att höja levnadsnivån för ett stort antal människor genom att göra insatser när det är kris, när det råder svält och vid katastrofer. Jag skulle gärna vilja höra Pernilla Stålhammar utveckla sitt och Miljöpartiets synsätt när det gäller det civila samhället och dess organisationer.

Anf. 134 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:

Tack, Margareta Cederfelt! Vi är helt överens. Det civila samhället spelar en central roll. Miljöpartiet har alltid haft en god kontakt med det civila samhället och bra diskussioner. Vi låter utvecklingssamarbetet med det civila samhället, trots alla nedskärningar, ligga kvar på samma nivå för att vi anser att det är så viktigt.

Att jag valde att prata om de globala strukturerna var därför att jag antog det perspektivet när jag höll mitt anförande. Där vill jag också påpeka att det svenska civila samhället har varit oerhört viktigt i arbetet med post-2015, där man via sin organisation Concord har kommit med fantastiskt bra inspel. Detsamma gäller post-2015-processen globalt.

Anf. 135 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! Det civila samhället är inte bara svenska organisationer. Det finns åtskilliga organisationer – jag vill inte nämna några här så att inte någon ska känna sig misskrediterad – som arbetar internationellt, som befinner sig över samtliga världsdelar. Sverige kan vara delfinansiär, men det finns också många andra länder som är finansiärer och också är med och utarbetar mål. Personer medverkar och gör enorma insatser.

Jag kan personligen tycka att det vore klädsamt om det civila samhället också nämns när det handlar om utvecklingsarbete och viktiga insatser.

Anf. 136 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:

Tack så mycket, Margareta Cederfelt! Även här är vi överens. Det civila samhället internationellt gör fantastiskt mycket, och vi har ett omfattande utvecklingssamarbete via till exempel Sida med de internationella civila organisationerna. Så jobbar man ofta på plats i våra samarbetsländer. Det finns inte någon som helst motsättning, utan vi har samma syn att de är oerhört viktiga för utvecklingssamarbetet.

Anf. 137 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V):

Herr talman! För några dagar sedan träffade jag Sinem Mohammed, en kurdisk kvinna från det nyligen befriade Kobane, som uttryckte sin glädje över att de kurdiska styrkorna tvingat tillbaka terrororganisationen IS från Kobane och att människor nu kan börja återvända. Det är en viktig seger som visar att IS går att besegra och ger hopp åt miljontals människor.

Sinem Mohammed berättade också att Kobane är förstört och att i stort sett ingenting fungerar. Skolor, sjukhus och bostäder ligger i ruiner. Det finns ingen el eller fungerande infrastruktur, och det kommer att ta tid att bygga upp staden igen. Behovet av stöd är stort. Ett akut problem är alla

de landminor som har placerats ut och som måste röjas ur vägen innan människor kan börja flytta tillbaka i någon större omfattning.

Sinem vädjar och säger att de kommer att göra allt för att bygga upp sitt samhälle och skapa en fungerande demokrati där människor från olika bakgrunder kan leva sida vid sida, men de kan inte göra det utan internationellt stöd. Här kan Sverige göra en betydelsefull insats.

Viljan att återvända och bygga upp Kobane är stor bland alla de tusentals flyktingar som befinner sig i Turkiet, men många kommer att tvingas stanna kvar i flyktinglägren under en kortare eller längre tid. Situationen för flyktingarna i Turkiet är svår, och många lever i misär. Enligt Amnesty International finns det 1,6 miljoner flyktingar från Syrien i Turkiet, och av dem får enbart 220 000 plats i flyktinglägren. Över 1,3 miljoner människor får alltså klara sig på egen hand.

Sverige måste agera internationellt för att öka stödet till de syriska flyktingarna i Turkiet och särskilt då till kurderna från Rojavaregionen, som har en extra svår situation. Sverige måste även agera och ställa krav på den turkiska regeringen om att öppna gränserna så att humanitärt stöd kan komma in i Syrien och flyktingar kan lämna landet under säkra former.

Kobane är fritt, men i byarna runt staden har IS bitit sig fast. Det syriska inbördeskriget fortsätter, och det är hög tid att FN på ett mer kraftfullt sätt än hitintills agerar för att få slut på konflikten och för att skydda civilbefolkningen. Man måste se till att de krafter som understöder terrororganisationen IS och köper olja från de oljekällor som organisationen kontrollerar sätts under starkt tryck. Sverige bör agera inom EU och FN för att sanktioner ska införas mot de krafter som förser IS med resurser och vapen.

I skuggan av krigen i Ukraina, Syrien, Nigeria, Sudan med flera länder pågår Marockos illegala ockupation av Västsahara. Det är en alltför bortglömd konflikt som har pågått i snart 40 år i strid mot FN. Det är hög tid att frågan får en lösning och att Afrikas sista koloni äntligen blir fri. Ockupationsmakten använder sig av polis, militär och terror för att hålla tillbaka folket i de ockuperade delarna av Västsahara, och befolkningen behandlas som andra klassens invånare. Det är ett förtryck som kan fortgå utan att världssamfundet agerar med kraft.

Marocko bryter ständigt mot folkrätten när det gäller Västsaharas tillgångar utan att det får några konsekvenser. Ett aktuellt exempel är det amerikanska oljebolaget Kosmos Energy, som har börjat borra efter olja i havet utanför staden Boujdour i det ockuperade Västsahara. Bolaget har fått licens av den marockanska ockupationsmaktens statliga oljebolag.

Sveriges utrikesminister Margot Wallström har i ett skriftligt svar i riksdagen klargjort att Marocko inte har rätt att utnyttja de ändliga resurser som finns i Västsahara utan hänsyn till västsahariernas vilja. Det är bra. Men när det gäller EU skriver Wallström att inom ramen för EU:s associeringsavtal med Marocko sker en kontinuerlig dialog om utvecklingen i Västsahara.

Problemet är att den dialogen inte leder till en lösning. I det här fallet inför EU inte några sanktioner utan utvecklar tvärtom handeln med ockupationsmakten. Detta, herr talman, är inget annat än hyckleri. Sveriges regering måste agera kraftfullt i EU mot borringarna efter olja utanför Västsaharas kust samt mot den fortsatta ockupationen, plundringen och brotten mot de mänskliga rättigheterna.

Och det är bråttom. Inom Polisario finns en växande grupp som vill återuppta den väpnade kampen eftersom mer än 20 år av fredliga försök att lösa konflikten har misslyckats. Men det misslyckandet kan inte skyllas på Polisario. Det är Marocko som har vägrat genomföra folkomröstningen, och det är omvärlden, med USA och EU i spetsen, som inte sätter press på Marocko.

Sverige kan ta det första steget och kan, liksom i Palestinafrågan, bli ett föredöme inom EU genom att erkänna staten Västsahara. Riksdagen fattade ett beslut 2012, men högerregeringen brydde sig inte om beslutet. Nu har man i regeringsställning alla möjligheter att förverkliga beslutet. På det sättet skulle Sverige också aktivt bidra till en fredlig lösning på konflikten. Världen behöver inte ytterligare en väpnad konflikt.

Anf. 138 MATHIAS SUNDIN (FP):

Herr talman! Demokrati är mänsklighetens bästa uppfinning. En värld med enbart demokratiska länder skulle vara en värld utan krig, utan folkmord och utan svält. Det är ingen dröm eller from förhoppning. Ett sådant tillstånd går att leda i bevis. Det är fakta.

Av de 47 länder som av FN:s utvecklingsprogram anses vara de högst utvecklade i världen finns bara fyra icke-demokratier. En svältkatastrof har aldrig inträffat i en demokrati. Av världens 20 största ekonomier är 17 demokratier. Aldrig någonsin i världshistorien har två demokratier krigat med varandra, och demokratier har till skillnad från icke-demokratier en överlägset mycket större respekt för sina medborgares mänskliga rättigheter.

En värld med enbart demokratier skulle vara en värld utan krig, utan folkmord och utan svält.

Förutom att alla människor givetvis förtjänar att leva i en demokrati ligger det också i demokratiernas intresse att världen blir mer demokratisk, och de som har störst chans att påverka detta är just demokratierna. Världens demokratiska länder är tillsammans planetens överlägset mäktigaste. Denna makt borde i mycket större utsträckning användas för att göra världen mer demokratisk.

Demokratierna i världen borde samarbeta mycket närmare, gärna i organiserad form. Vi demokratier tycker inte lika i allt. Tvärtom käbblar vi ofta i många frågor. Men vi delar en gemensam värdegrund. Tillsammans skulle vår kraft för mer demokrati vara starkare än någon kraft världen någonsin tidigare har skådat.

Det som är demokratiernas stora svaghet är just utrikespolitiken. Här reglerar fortfarande realpolitiken till stor del. Inrikes, mot de egna medborgarna, är demokratierna kanske inte perfekta, men de är bra. I utrikespolitiken däremot är det okej att fjäska för diktatorer och indirekt eller direkt stötta det fortsatta förtrycket av deras egen befolkning.

Det var vämjeligt att se demokratiska ledare från väst hylla en diktator när Saudiarabiens kung nyligen gick bort: Världen har förlorat en vördad ledare. Han var en man av visdom och vision, skrev USA:s utrikesminister John Kerry i ett uttalande. Han var älskad av sitt folk och kommer att bli djupt saknad, sa Tony Blair. Hans vision var att utbilda sitt folk, sa president Obama.

Ett sätt som kung Abdullah utbildade sitt folk på var genom piskrapp. Senast i raden dömdes en man till 1 000 piskrapp och fick de första 50 den 9 januari i år.

Sverige skickade kungen och ett statsråd till begravningen för att visa respekt för denna tyrann.

Regeringen har möjlighet att ställa lite av detta till rätta genom att riva avtalet om försvarssamarbete med Saudiarabien i småbitar. Det finns chans att göra det nu i vår.

Givetvis krävs mycket mer än så. Världens demokratier besitter tillsammans en makt som är kraftfullare än något annat på denna planet. Den borde användas på ett mycket mer organiserat och bättre sätt.

Demokrati är ofta många fina ord i anföranden i debatter som denna eller i internationella sammanhang. När det kommer till utrikespolitik stannar det alltför ofta vid dessa fina ord. Det gäller att både Sverige och andra demokratiska länder går från fina ord till handling och på riktigt stöder demokrati och demokratisk utveckling.

Anf. 139 ROBERT HALEF (KD):

Herr talman! Vi diskuterar utrikespolitik och hur vi ska förhålla oss som nation till det som händer i världen.

Jag väljer att delvis fokusera på den så kallade arabiska våren, som till en början var en folkresning mot diktaturer och korrupta samhällsstyren, och dess negativa effekter på kristna folkgrupper och andra minoriteter såsom yazidier och kurder i Mellanöstern.

Efter att en del diktaturer och envåldshärskare har fallit har instabilitet uppkommit och konflikter ökat. Pågående inbördeskrig har bidragit till att flera hundra tusen dödats, och miljoner människor är på flykt undan regimer, inbördeskrig och terror från fundamentalistiska grupper såsom Islamiska staten och al-Qaida med flera.

I år är det 100 år sedan folkmordet 1915 i Turkiet på de kristna folkgrupperna syrianer, armenier, assyrier, kaldéer och pontiska greker under Osmanska rikets sönderfall. Över 1,5 miljoner människor massakrerades brutalt på grund av sin etnicitet men främst på grund av sin kristna tro.

De kristna folkgrupperna i Irak och Syrien, som är ättlingar till dem som massakrerades under folkmordet 1915, får i dag uppleva samma brutala våld och övergrepp. Det är massmord, förföljelse, deportation och tvångskonvertering till islam.

Herr talman! Det är över 70 år sedan fångarna i koncentrationslägret Auschwitz befriades. Vi hade för några veckor sedan en minnesstud i riksdagen för att hedra offren och påminnas om det fruktansvärda som hände judar under andra världskriget.

Förintelsen då flera miljoner judar blev mördade av nazister har fått den 27 januari som minnesdag av FN för att hedra offren och som en påminnelse så att något så fruktansvärt aldrig ska upprepas.

Folkmordet 1915 på de kristna folkgrupperna i Turkiet har minnesdag den 24 april. Det var då det osmanska rikets ledning började att massakrera de kristna invånarna.

Det är viktigt att även Sveriges riksdag gör denna dag till minnesdag för att påminna om de fruktansvärda övergrepp på människor och mänskligheten som utfördes i början av 1900-talet. I Sverige är minst

150 000 invånare ättlingar till offren för folkmordet 1915. Det är därför viktigt med en minnesdag för att hedra offren.

Herr talman! I Irak under juli månad fick invånarna ett ultimatum av Islamiska staten att konvertera till islam eller dö. Över 50 000 kristna invånare lämnade Iraks näst största stad. De fick fyra timmar på sig att lämna staden. IS fortsatte därefter till andra kristna städer och byar i Nineve-området. Omkring 200 000 kristna irakier tvingades fly till den kurdiska regionen i norra Irak och lever nu i misär under mycket svåra förhållanden.

Jag har nyligen varit i Erbil i norra Irak och besökt ett flertal flyktingförläggningar. Där tog jag del av vad flyktingarna har gått igenom, och upplevelserna är många och hemska. De har förlorat tilltro till och förtroende för regeringen. De är mycket besvikna på Iraks regering, FN och EU för att de inte har skyddat kristna och yazidier från övergrepp och massavrättningar. Deras barn korsfästs och våldtas. Kvinnor och barn kidnappas och säljs som sexslavar. Barn och unga killar och tjejer säljs på marknader till lägsta pris.

Detta folkmord och övergrepp måste stoppas. FN och Arabförbundet måste agera tillsammans och straffa personer och länder som bidrar till terrororganisationen Islamiska staten.

Herr talman! En fredad zon i Nineveområdet i Irak under beskydd av FN och EU, så som kurderna fick, är den enda räddningen för att de kristna folkgrupperna ska kunna överleva i sitt eget hemland. Annars kommer de att emigrera till Europa. Detta bör vara en prioriterad fråga för Europeiska unionen och FN.

Herr talman! Jag är stolt och glad över att Sveriges riksdag den 11 mars år 2010 erkände att det som skedde under första världskriget 1915 i Osmanska riket var ett folkmord på syrianer, armenier, assyrier, kaldéer och pontiska greker.

Jag förväntar mig att Sveriges regering aktivt driver riksdagsbeslutet att Sverige bör verka inom EU och FN för ett internationellt erkännande av folkmordet 1915 och att Sverige bör verka för att Turkiet erkänner detta folkmord.

Att jobba vidare för ett erkännande av folkmordet är viktigt för att de drabbade folkgrupperna ska få upprättelse. Över 30 länder har erkänt folkmordet, och i Frankrike är det straffbart att förneka det. I Turkiet är det dock förbjudet att diskutera frågan, och Turkiet avsätter enorma resurser för att motverka att länder erkänner folkmordet. Turkiet bekämpar dessutom dem som förespråkar ett erkännande, trots att ingen anklagar dagens Turkiet för folkmordet 1915.

Herr talman! Vi behöver stötta de moderata krafterna i regionen i Mellanöstern och hjälpa dem att bygga demokratiska rättsstater så att människosynen, människovärdet och alla människors lika, unika och okränkbara värde respekteras.

Anf. 140 ANNA-LENA SÖRENSON (S):

Herr talman! Vi har här i kammaren i dag och i Svenska Dagbladet i går kunnat ta del av hur oppositionen försöker samla ihop sig till en gemensam utrikespolitik och oppositionspolitik när det gäller Sveriges engagemang i EU och FN.

Man försöker måla upp en bild av att det finns en motsättning mellan engagemanget i FN och engagemanget i EU. Det sänder naturligtvis ut

signaler i världen om att vi inte är eniga i Sverige om kandidaturen till FN:s säkerhetsråd. Därmed äventyrar vi den plats Sverige skulle kunna få 2017–2018.

Med en plats i säkerhetsrådet kan vi verkligen göra skillnad. Sverige kan tala med sin starka röst. Sverige kan vara med och ställa krav på FN och få ett förändrat och reformerat FN som kan göra skillnad i världen och göra den till en bättre plats.

Jag ingick i den delegation från riksdagen som besökte FN i november. Vi fick då många exempel på att Sverige har ett väldigt gott anseende i FN. Vi är en stor bidragsgivare också där. Men vi fick även höra att man har upplevt ett visst ointresse för FN från Sveriges sida under åtta år. Nu välkomnade man varmt det nyvaknade intresse som visas i och med den nya regeringens tillträde.

Man hissade dock också en liten flagga av oro över att Sveriges kandidatur och försök att ta en plats i säkerhetsrådet kunde äventyras av att vi var lite för sent ute. De andra kandidatländerna hade redan börjat sitt arbete för att ta platsen. Detta är ett exempel på att den förra regeringen visade ett starkt ointresse för detta och inte var särskilt engagerad.

För oss finns det som sagt ingen motsättning mellan ett engagemang i EU och ett engagemang i FN, tvärtom. De förutsätter varandra – det är vår fulla övertygelse. Det finns gott om exempel i den utrikespolitiska deklARATIONEN på vårt engagemang för detta. Men det räcker tydligen inte för oppositionen.

EU ska prata med en röst i FN. Det är viktigt att FN står starkt och enat och är en attraktiv aktör i världen. Det är ju som en attraktiv fredsaktör FN verkligen kan spela en stor och betydande roll. Men då måste FN vara starkt.

Tyvärr har den förra regeringens engagemang också i EU varit så att den har skött sig men inte drivit frågor som skulle kunna göra EU starkt och därmed till en fredsaktör att räkna med. Den har inte haft något större engagemang när det gäller att driva en gemensam asyl- och flyktingpolitik, en ekonomi som skulle kunna lyfta EU, en klimat- och miljöpolitik eller en jordbrukspolitik som skulle kunna vara stark och ge eko ute i världen.

Inte minst har regeringen inte drivit en bra arbetsmarknadspolitik som skulle kunna ge fler jobb och därmed ett EU med starkare ekonomiska muskler. Vi har alltså sett åtta år där man inte haft något större engagemang i de här frågorna.

KD:s farhågor om att Sverige inte skulle kunna prata med en stark röst i FN och att vi på något vis skulle dagtinga med vårt engagemang för mänskliga rättigheter och demokratisk utveckling tror jag inte kommer att besannas.

Däremot, herr talman, kan man ha farhågor om att Sverige kan bli en röst som ropar i öknen, om vi inte visar en enad linje när det gäller kandidaturen till FN:s säkerhetsråd och om det inte finns ett utrymme, en plattform eller en arena där vi kan agera för ett reformerat FN som är en global aktör som kan verka för fred, säkerhet och humanitära insatser och därmed arbeta för en rimligare jord att leva på.

Jag hoppas att vi i framtiden kan framhålla att vi ska samlas kring detta, inte visa upp splittring.

(Applåder)

Anf. 141 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! Min fråga eller kommentar till Anna-Lena Sörenson handlar om det svenska engagemanget inom FN och de tidigare åtta åren.

Jag vill nämna ett fördrag, Arms Trade Treaty, som förhandlades under Alliansens regim och där Sverige var ett av de ledande länderna. Sverige intog en klar och tydlig ledarposition, såg till att förhandlingarna gick framåt och bistod andra länder med faktakunskaper och bistånd för att få igenom fördraget. Jag nämner detta som ett exempel på tydligt arbete från alliansregeringen.

Min motfråga till Anna-Lena Sörenson är: Vilka frågor prioriterar Socialdemokraterna inför kandidaturen till FN:s säkerhetsråd, utöver att tala om kandidaturen?

Anf. 142 ANNA-LENA SÖRENSON (S) replik:

Herr talman! Margareta Cederfelt visade på ett bra exempel på hur Sverige agerar och kan agera med en stark röst i FN, nämligen när vi var med och drev igenom ATT-avtalet.

Däremot har det saknats andra insatser när det gäller till exempel nedrustningspolitiken, som jag vet att vi kommer att få höra mer om senare, och när det gäller kamp för mänskliga rättigheter och humanitära insatser.

Vi har heller inte sett särskilt mycket av svenskt engagemang när det gäller FN-insatser ute i världen. Därför är vi glada över att vi kan vara med och göra en insats i Mali. Vi hoppas få se mer av det så småningom.

När det gäller Sveriges prioriterade områden har utrikesministern redogjort för dem flera gånger. Jag hoppas att vi alla står bakom dem. Det handlar om att skapa fred och säkerhet i världen, och det handlar om att arbeta för jämlikhet och jämställdhet och lyfta upp inte minst kvinnors och flickors rättigheter.

Anf. 143 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! Jag har några kommentarer om Arms Trade Treaty. Det är i allra högsta grad ett avtal som påverkar nedrustningen. Det är i allra högsta grad ett avtal som ser till att bevaka de mänskliga rättigheterna, inte minst när det gäller barnsoldater och begränsning av deras tillgång till begagnade vapen.

Jag tycker att Arms Trade Treaty är ett exempel på ett konkret arbete för att öka de mänskliga rättigheterna och freden i världen. Jag undrar därför: Vilka konkreta åtgärder driver Socialdemokraterna som ska kunna genomföras i syfte att förbättra de mänskliga rättigheterna?

Anf. 144 ANNA-LENA SÖRENSON (S) replik:

Herr talman! Återigen: ATT är ett jättebra exempel på när man har kunnat samla kring något som är väldigt bra för freden och säkerheten i världen. Det är väldigt bra att Sverige har varit med och spelat en stor roll där. Det ska vi göra i fortsättningen också.

Regeringen kommer att se till att Sverige verkligen tar del och tar ett ansvar, inte minst i de insatser som görs på plats ute i världen. Men för att vi ska kunna spela en roll och bli starka är det också viktigt att vi blir medlemmar i FN:s säkerhetsråd. Jag hoppas att vi kan samla kring det och vara enade så att vi kan visa världen att vi kan ta en plats, att Sverige

är en bra kandidat och att vi kan göra skillnad när vi väl är där. Låt oss enas om det, Margareta Cederfelt.

Anf. 145 MARIA WEIMER (FP) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja ta tillfället att rätta till några felaktigheter som har påståtts här i kammaren.

Anna-Lena Sörenson menar att Alliansen inte drev någon FN-politik. Jag skulle vilja påstå att motsatsen är sann. Vi har också alla här i kammaren i våra tal i dag gett stöd för den kampanj som pågår till säkerhetsrådet. Folkpartiet tycker att den kampanjen är viktig. Självklart ska vi ta en plats i säkerhetsrådet och också driva en aktiv politik där.

Det talas om FN-insatser. Jag kanske kan påminna om att initiativet till Sveriges bidrag till insatsen i Mali togs av alliansregeringen. Självklart står vi också bakom att vi ska bidra till fler FN-insatser. Det är ett viktigt bidrag till fred och säkerhet i världen.

Den kritik som vi riktar handlar om det bristande EU-engagemang och den bristande prioritering av EU-frågorna som vi ser. Det handlar bland annat om att vi inte har någon EU-minister i den nya regeringen, att hanteringen av EU-nämnden har varit minst sagt klantig de senaste månaderna och att man missar att åka på viktiga utrikesministermöten.

Det antyder att regeringen prioriterar ned EU-frågorna, och det är vi oroliga för.

Anf. 146 ANNA-LENA SÖRENSON (S) replik:

Herr talman! Min kritik består i att jag tycker att oppositionen talar med kluven tunga. Man säger att man står bakom en kandidat till FN:s säkerhetsråd. Fattas bara! Men samtidigt säger man att man inte tror att engagemanget räcker för båda delarna. Det tycker jag är att visa på att vi inte har en enad front när det gäller att vi vill bli medlemmar i FN:s säkerhetsråd.

När vi var i FN i november var detta något som blev mycket tydligt för oss. Om vi ska ha en möjlighet, om vi ska kunna ta den här platsen och göra skillnad i FN och därmed i världen, vill man se att vi är eniga i Sverige. Annars försämrar, herr talman, våra möjligheter att ta den positionen. Jag tycker att oppositionen ska ta till sig det och vara lite mer rädda om den bilden.

För övrigt är vi väldigt positiva till det initiativ som man tog när det gäller Mali.

Anf. 147 MARIA WEIMER (FP) replik:

Herr talman! Återigen vet jag inte om budskapet har gått fram. Vi stöder och förespråkar naturligtvis en aktiv FN-politik. Det vi är oroliga för är att EU-engagemanget har nedprioriterats. Jag återupprepar: Det finns ingen EU-minister i regeringen. Vi har missat viktiga utrikesministermöten, där man låter ambassadören företräda Sverige och där varken utrikesministern eller kabinettssekreteraren deltar i centrala diskussioner om Ukraina. Det tycker vi är synd.

Vi ser också att språkbruket handlar mycket mer om att Sverige ska ha en självständig röst på egen hand i stället för att betona vikten av en gemensam europeisk utrikespolitik. Det var lite bättre nu i utrikesdeklarationen jämfört med regeringsförklaringen, måste jag säga.

Det är de bitarna vi ser som oroar oss, att Sverige förlorar sin starka röst i Rysslandskritiken i EU som vi har fört i så många år. Det är vad det handlar om. FN-politiken tror jag att vi är eniga om. Men det betyder inte att vi får förlora det viktiga forum som EU innebär för Sverige.

Anf. 148 ANNA-LENA SÖRENSON (S) replik:

Herr talman! Att vi ska prata med gemensam röst kommer naturligtvis från en övertygad Natoanhängare. Vi tycker att en viss självständighet när det gäller vår försvars- och säkerhetspolitik är viktig. Men den debatten får vi ta vid ett annat tillfälle.

Jag skulle vilja returnera frågan till Maria Weimer. Vad gör en EU-minister för skillnad när det gäller Sveriges engagemang i EU? Den frågan skulle jag vilja ha svar på.

Det andra är en rekommendation om att oppositionen skulle kunna uppträda lite mer konstruktivt i EU-nämnden. Just nu tycker jag att det väldigt mycket handlar om kritik i formfrågor och att man förvandlar EU-nämnden till en allmän utrikespolitisk arena där man kan spela upp sina egna hjärtefrågor.

Anf. 149 GÖRAN PETTERSSON (M):

Herr talman! Jag upplever just nu en närmast absurd situation. Samtidigt som det i Minsk pågår förhandlingar om Europas framtid som är väldigt viktiga under vår levnadstid har vi här i kammaren en avslagen debatt om utrikespolitik. Men som flera talare har sagt tidigare: Utrikespolitik är något som det här parlamentet brukar vara mycket enigt om. De skiljaktigheter som har funnits i dag är ganska väl belysta från talarstolarna, så jag tänkte hålla ett kort anförande, lite med utgångspunkt i situationen i Ukraina.

Låt mig börja med att vara tydlig med att vi i dag likt på 90-talet upplever ett krig som pågår i Europa – inte utanför Europa utan i Europa, på europeisk mark. Liksom på 90-talet är FN verkningslöst. Det är en kris som nu måste lösas av oss européer själva.

Tysklands förbundskansler Merkel drar för tillfället ett tungt lass genom att bearbeta Putin samtidigt som hon håller ihop den europeiska hemmafrenten, beaktande alla de intressen som finns och framför allt beaktande Polens historiska erfarenheter och samtidigt vårdande den transatlantiska länken.

För EU:s del gäller det nu att hålla samman och låta de ekonomiska sanktionerna mot Putinregimen verka fullt ut. Samtidigt som man gör det måste de ekonomiska reformerna inom EU fortsätta, inkluderande handelsavtalet med USA, för det är bara ett ekonomiskt friskt och starkt EU som har chans att ta sig an de utmaningar som Ukrainakrisen innebär.

För Natos del – den andra viktiga europeiska säkerhetsaktören – gäller det nu att återta initiativet och förhindra att man ånyo kommer i efterhand. Jag skulle uppfatta det bra för europeisk säkerhet om Nato nu agerade med amerikansk och gärna tysk trupp närvaro i de medlemsländer som upplever att de står närmast på dagordningen för den ryska expansionismen.

På så sätt skulle man kunna bidra till en minskad risk för eskalering av konflikten genom att höja tröskeln, genom ett agerande som är icke-hotande mot Ryssland men är en tydlig snubbeltråd, som skulle kunna

förhindra att Putinregimen frestades att ta ytterligare steg i sin expansionism.

För Sverige gäller det att inom EU stödja det tyska arbetet med att bringa ekonomisk ordning i EU-klassen samt se till att vi solidariskt upprätthåller sanktionspolitiken.

Om man, även om oddsen ser dåliga ut, lyckas uppnå ett fredsavtal i Minsk som leder till att de militära striderna i Ukraina upphör, återstår ett gigantiskt arbete. Efter andra världskriget utarbetade den tidigare amerikanske generalstabschefen, dåvarande utrikesministern George Marshall, en plan för återuppbyggnaden av Tyskland, en plan som sedan sattes i verket med stöd av alla de västliga demokratierna och som lyckades återförena Tyskland i den civiliserade västra sfären och skapa en positiv demokratisk utveckling.

Ett liknande gigantiskt arbete står framför oss i Ukraina, om den militära konflikten upphör.

Ett embryo till en liknande plan utarbetas i dag i Washington, dock inte vid det amerikanska utrikesdepartementet utan ett antal kvarter därifrån, vid Internationella valutafonden, under ledning av dess chef Christine Lagarde. Det är ett arbete som Sverige borde vara noga med att ta aktiv del i och stödja, för Ukraina är en del av vårt Europa, och vår säkerhet beror på utvecklingen, att vi bygger en stabil, fungerande stat.

Anf. 150 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Jag har full förståelse för och delar den oro som Göran Pettersson känner för utvecklingen i Ukraina, den aggression som pågår där och de faror och den spänning som finns i stora delar av östra Europa. Men jag tror att man ska vara försiktig med att i nuläget placera ut ytterligare trupper för att inte ytterligare öka spänningen.

Jag tror att det är viktigt – jag har pekat på det tidigare i debatten – att de medel som EU har för att svara på den aggressiva ryska politik som vi ser i Ukraina är sanktionsinstrumenten, alltså att svara med politiska och ekonomiska instrument och inte med militära.

När det gäller Marshallplanen var det inte bara Tyskland utan stora delar av Europa, däribland Sverige, som fick del av den.

Anf. 151 GÖRAN PETTERSSON (M) replik:

Herr talman! När det gäller det som jag sade om vad Nato borde göra ligger den beslutsmakten inte här.

Att man ligger före leder till att man inte behöver använda olika saker. Det råd som jag framförde var det som den förre säkerhetsrådgivaren till Jimmy Carter, Zbigniew Brzezinski, gav när han vittnade i den amerikanska senaten. Det var just för att undvika att försätta sig i en situation där alternativen blir mycket sämre.

Anf. 152 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Det är alldeles riktigt att Sverige inte är medlem i Nato. Jag tillhör ett parti som tycker att Sverige inte heller borde bli medlem i Nato. Göran Pettersson tycker att Sverige borde bli medlem i Nato. Då skulle det vara en fråga som skulle avgöras här.

Jag tror ändå att ytterligare trupp just nu i länder som man spekulerar i att de i framtiden skulle vara hotade skulle öka spänningen och spåda på

den ryska beskrivningen av att Ryssland är alltmer trängt av ett aggressivt Nato och så vidare. Jag tror att man ska tänka sig för mycket noga innan man gör det.

Marshallplanen var bra, och det är viktigt att komma ihåg att det var möjligt för alla europeiska länder att ta del av den. Östeuropeiska länder under kommunistförtrycket fick inte lov att ta emot pengarna. Sverige som ett neutralt och alliansfritt land då tillhörde ändå den fria världen som kunde ta emot pengarna. I dag jobbar EU med sina olika fonder på ett liknande sätt, vilket är ett viktigt arbete.

Anf. 153 GÖRAN PETTERSSON (M) replik:

Herr talman! Det gläder mig att vi har en samsyn i fråga om behovet av en ny Marshallplan. Det gäller inte bara det ekonomiska stödet. Det gäller också stödet för byggande av starka institutioner. Är det någonting som vi har lärt oss av situationen i Ukraina och även i många länder i Europa inom EU så är det att om man inte har fungerande institutioner under demokratisk kontroll blir ekonomiskt stöd att kasta bra pengar efter dåliga.

Anf. 154 KENT EKEROTH (SD):

Herr talman! Jag har funderat mycket och länge över sjuklövern och varifrån de har fått idén att mångkultur är så fantastiskt och fabulöst som de brukar framhålla i den här kammaren. Det mångkulturella experimentet har bevisligen fallerat från dag ett i Sverige. Så det är knappast härifrån som det svenska exemplet kommer. Det måste alltså vara något annat som har fått sjuklövern att tro att massinvandring och mångkultur är bra. Då återstår bara resten av världen, en internationell lärdom som måste motivera sjuklövern.

Vi kan då ta en titt på dessa fantastiska exempel. Runt om i världen visar olika etniska och religiösa grupper hur fantastiskt de lever tillsammans. Låt oss för ett ögonblick ta oss en titt på det.

Vi har till exempel Irak, där sunnimuslimer och shiamuslimer lever sida vid sida i en fantastisk harmoni, eller hur? Det finns små skillnader mellan shia och sunni, men denna lilla skillnad lyckas de överbrygga jättebra. Det bevisar historien, eller hur? För att inte tala om deras förhållande till grannen i norr, nämligen kurderna. Kurderna har också en jättebra relation med araberna i Irak eller för den delen turkarna i Turkiet. Det är alltså ytterligare ett exempel på hur fantastiskt olika grupper samverkar med varandra även om de förvisso har samma religion i detta fall.

Vi har det fantastiska samarbetet och samvaron i Nigeria mellan muslimerna i norr och de övriga i söder, vilket ni nu för tiden kan läsa om i svenska medier.

Vi har också det mångkulturella lyckoriket Sudan. I Darfur är människorna muslimer, och i övriga Sudan är de också muslimer. Trots att alla är muslimer lyckas de komma överens jättebra, eller hur? Skillnaden mellan människorna i Sudan och människorna i Darfur är att sudaneserna är arabiskättade och människorna i Darfur är afrikaner.

Sedan har vi Sydsudan, som kom jättebra överens med Nordsudan till den grad att det blev ett inbördeskrig och en ny stat bildades, alltså Sydsudan, som i sin tur sedan blev så spännande, som Fredrik Reinfeldt

kanske skulle ha sagt, att det inte blev ett inbördeskrig i Sydsudan baserat på etniska konfliktlinjer. Motsatsernas fredliga dynamik, som Carl Bildt kanske skulle ha kallat det.

Sedan har vi självfallet Syrien som, förutom att det pågår ett inbördeskrig, såklart inte alls ger sig på minoriteter. Vi ser i dag till exempel alawiterna, som på grund av en annorlunda tolkning av islam inte alls förföljs av sunni- eller shiamuslimer. Det är alltså ren lycka där också.

Ett annat exempel på lycklig symbios är Centralafrikanska republiken, där den etniska uppdelningen i minst fyra olika grupper inte har lett till etniska konflikter och där kristna och muslimer sitter och håller varandra i hand och sjunger *Kumbaya*.

Herr talman! Som ni säkert har förstått var jag sarkastisk i det som jag nyss sade. Faktum är att alla dessa konflikter kännetecknas av stor brutalitet och ett enormt lidande för många människor – allt utifrån religiösa och etniska konflikter, vilket är normaltillståndet i den värld vi lever i och har varit så sedan historiens begynnelse. Det är självfallet tragiskt, men dessa konflikter som jag radade upp nu är inte de enda.

Vi har konflikter på Filippinerna mellan muslimerna på södra ön och den övriga befolkningen, och enligt vissa uppskattningar har 120 000 människor dött. Vi har konflikter i västra Kina mellan uigurer och kineserna. Vi har konflikter i Kashmir mellan muslimer och hinduer. Vi har konflikter i Rwanda mellan tutsier och hutuer. Vi har konflikter i södra Thailand mellan muslimer och övriga. Listan kan göras mycket lång.

Inte nog med det. Även till synes små skillnader ger upphov till konflikter. Titta bara på Europa. I Jugoslavien stod konflikten både mellan religiösa grupper, kristna och muslimer, och mellan etniska grupper, till exempel serber och kroater. Vi har Spanien, där det är konflikt mellan katalanerna, baskerna och spanjorerna. Vi har Belgien, där inte ens flamländare och holländare kan komma överens. Vi har Ukraina, där ryssar och ukrainare inte kommer överens speciellt bra. Vi har Ryssland och Tjetjenien. Vi har irländare och engelsmän, protestanter och katoliker och så vidare.

Jag kan stå och babbla om dessa konflikter tills vi alla måste gå hem och lägga oss. Det är en närmast aldrig sinande ström av exempel på hur olika religiösa och etniska grupper inte förmår att leva i samförstånd och välstånd. Ibland är skillnaderna stora, ibland är de små. Resultatet har alltid varit detsamma, nämligen konflikt. Ibland har det varit mellan stater men framför allt inom stater.

Trots allt detta och trots de otaliga brutala, grymma och utdragna konflikter som har rasat i vår värld genom historien baserat på dessa etniska och religiösa skillnader står ni här i kammaren och försöker pracka på Sverige och svenska folket något som i princip aldrig fungerat, nämligen mångkultur.

Jag får ibland frågan: Varför gör sjuklövern så här? Varför vill de ha massinvandring och mångkulturalism? I ärlighetens namn kan jag inte svara på det. Det är närmast helt oförståeligt att ni i ljuset av det som händer i Sverige i dag och det som händer och har hänt i världen genom historien fortfarande står i denna kammare och inbillar er själva att den mångkulturella ordning som ni vill pracka på svenska folket men själva flyr från, eftersom ni väljer att inte bo i dessa områden, skulle fungera. När

till och med flamländare och valloner i Belgien inte kan samsas, tror ni då på fullt allvar att de disparata grupper som ni importerar till Sverige kommer att göra det? Vi har redan sett effekterna av detta – svenskfientlighet, kvinnofientlighet och den importerade antisemitismen.

När ni andra 2011 stod och yrade om den arabiska våren och kände er allmänt rosa och fluffiga förespådde jag vad som skulle hända eftersom jag förstod dessa religiösa och etniska konflikter, någonting som ni aldrig har gjort.

Ni står här och talar om internationell politik där den röda tråden i princip alltid är de konflikter som existerar runt om i världen. Ändå förstår ni inte sambandet. Trots att det är så uppenbart som det kan bli förespråkar ni en situation i Sverige som ni står här och försöker lösa i andra länder. Dummare än så blir det inte, herr talman.

Anf. 155 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Kent Ekeroth ägnar sig åt en ganska omfattande demonisering av alla andra människor än de som är tämligen exakt lika oss själva här i Sverige, i alla fall merparten av oss.

Med den logik som Kent Ekeroth har, om man tittar ut över världen på exempelvis USA, borde i princip det amerikanska inbördeskriget fortfarande pågå och till och med vara betydligt mer omfattande än vad det ursprungligen var.

Jag kommer från en bygd som kännetecknas av att vi slöt det första fredsavtalet mellan Sverige, Norge och Danmark år 1101. Sedan slogs vi 557 år till fram till freden i Roskilde. Det var inte för att vi hade olika religioner.

Johan Nissinen, en annan sverigedemokrat, hörde vi tidigare i debatten göra en utmärkt exposé över den svenska ekonomiska historien, och vi kunde konstatera att den var ganska beroende av att vi också hade invandrare till Sverige.

Sydafrika, Kent Ekeroth, var ett land där man särade på folkgrupper. Det kallades apartheid. Är det detta som är ditt alternativ?

Anf. 156 KENT EKEROOTH (SD) replik:

Herr talman! Jag vet inte om Kenneth G Forslund lyssnar på vad jag säger. Jag nämnde flamländare och valloner, jag nämnde irländare och engelsmän, jag nämnde katoliker och protestanter – alltså de som är som vi själva som Forslund yrar om att jag inte pratar om.

Hela poängen med mitt anförande var att både stora och små skillnader leder till de konflikter vi sett mellan protestanter och katoliker, mellan irländare och engelsmän och mellan vad det nu kan vara.

Forslund nämnde USA, som om nu det vore något föredöme, där gettona är allestädes närvarande, där ekonomin går åt skogen och där det är jättestora konflikter mellan olika samhällen och i samma städer. Eller varför inte nämna indianerna och européerna som kom dit och den konflikten där indianerna utrotades – men det bryr sig Forslund antagligen inte om – eller aboriginerna i Australien när européerna kom dit eller vad det nu kan vara? Det har aldrig fungerat, men ni står här och yrar om att det fungerar.

Sydafrika är ett annat utmärkt exempel på etniska konflikter. Allting handlar inte om religion; det handlar också om etnicitet. Sydafrika är ett

utmärkt exempel på det. Här står alltså Forslund och bevisar min tes utan att själv veta om det. Det är ganska komiskt.

Anf. 157 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Jag får nog fundera länge över det repliksvaret och framför allt den sista delen av det.

Det är intressant när Kent Ekeroth pekar på konflikten mellan flamländare och valloner, för då förstår man ju att toleransen hos Kent Ekeroth för skillnader inte är stor. Flamländarna var för övrigt den grupp som var viktig för att grundlägga en hel del av det svenska ekonomiska undret genom att de kom hit och lärde oss saker som vi inte kunde innan. Det var en kunskaps- och hantverksskicklighetsimport som var väsentlig för svensk ekonomisk utveckling och för hela det svenska samhällets utveckling.

Om vi hoppar snabbt framåt i den ekonomiska historia som Johan Nissinen från ditt eget parti beskrev tidigare i debatten kommer vi till 60- och 70-talens arbetskraftsinvandring. Svenska företag åkte runt i Europa, företrädesvis Östeuropa men också andra delar, och hämtade folk på helgen för att ställa dem vid produktionsapparaten måndagen direkt efter. Det var också viktigt för att bygga vårt svenska välstånd.

(Applåder)

Anf. 158 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Återigen förstår inte Forslund vad han själv säger. Han pratar om att jag inte har någon tolerans för de små skillnaderna mellan valloner och flamländare. Men det är inte jag som vill att Flandern ska bli ett eget land utan flamländarna själva. Det är inte jag som har hittat på den här konflikten. Konflikten uppstod inte 1981 när jag föddes. Det är ju de som inte kan komma överens. Det är det som är problemet över hela världen i smått som stort.

Sedan kommer det vanliga försöket att byta ämne när han pratar om vallonerna som kom till Sverige och byggde upp svensk industri. Var det några hundra? Det är ungefär så många som vi tar emot på några timmar under en dag. Vi tar emot 2 000–3 000 i veckan. Vi tog emot några hundra valloner över en 30- eller 50-årsperiod. Det är inte ens jämförbart, och dessutom i vårt närområde. Men inte ens i vårt närområde fungerar det.

Jag har inte hört ett enda argument om de etniska och religiösa konflikter som motbevisar det som Forslund och hans socialdemokrater står för.

(Applåder)

Anf. 159 AMINEH KAKABAVEH (V):

Herr talman! I dag har många olika områden diskuterats i denna utrikespolitiska debatt. Jag vill härmed lyfta några frågor när det gäller kvinnors och barns rättigheter.

Jag vill börja med Iran, som inte har diskuterats så mycket i dag. Den islamiska diktaturegimen i Iran har varat i mer än tre decennier. Det barbari och förtryck som har utövats mot kvinnor, barn och mänskliga rättigheter är omfattande och går inte att beskriva på bara några minuter.

Vi glömmer inte syraattackerna mot kvinnors ansikten i provinsen Esfahan i slutet av förra året då minst 15 kvinnor mördades. Flera som

protesterade mot regimen attacker sitter fortfarande i fängelse. I Iran förekommer syraattacker, steningar och lynchningar mot kvinnor och människor som arbetar för barnens rättigheter, för att barn inte ska arbeta. Det är många aktivister som sitter i fängelse i årtal och i decennier. Det är ett av de länder där det förekommer, inte bara i Saudiarabien.

I det barbariska Saudiarabien vet vi att debatten i dag är het. Med all rätt ska en regim som den i Saudiarabien skuldbeläggas för den apartheid som råder, och man ska inte handla mer med landet. Jag kan påminna om vad som tidigare har sagts i den här kammaren av Carl Bildt. När jag frågade i talarstolen varför man skulle ha vapenexport till Saudiarabien och Pakistan, där man lynchar kvinnor och inte har respekt för kvinnors rättigheter, svarade Carl Bildt att man måste handla med dem för att kunna prata med dem. Det är ett hyckleri att kvinnorna aldrig har varit på den förra regeringens dagordning.

Det är glädjande att Margot med sitt engagemang vill lyfta fram dessa frågor och att feministiska och mänskliga rättigheters värden ska vara svenska värden. Det är väldigt uppmuntrande. Men jag är ledsen att jag inte kan vara optimistisk när det gäller stater som Saudiarabien, Pakistan och Iran. Det är bra försök, men det handlar inte om att man ska skicka vapen till ett land som Saudiarabien som i sin tur hjälper och understöder Daeshgruppen, al-Shabab och alla andra som utgör det största hotet i dag mot mänskligheten, de civila och kvinnorna i den så kallade muslimska världen.

De islamistiska grupperna får också understöd av Turkiet, som har en president som heter Recep Tayyip Erdoğan. Han uttalade sig nyligen om aborträtten och sade att fyra barn är Guds gåva och att de andra ska man ha när det blir krig. Kvinnors rättigheter inskränks. Kvinnor som skrattar offentligt eller inte bär slöja ska kallas för horor. Det är en president i ett land som heter Turkiet som säger detta. Vad ska vi ha för förväntningar på de olika budbärarna för dessa stater som i dag kan vara al-Qaida, al-Shabab eller Boko Haram, som i dag i Nigeria har mördat flera tusentals människor? Tusentals flickor och kvinnor är fortfarande i deras händer, men ingen i det internationella samfundet har pratat om vad man ska göra för att de här flickorna som är kidnappade av Boko Haram ska frisläppas.

Mitt i allt detta elände finns det en ljusning. Det är kvinnorna, mina vänner, som faktiskt har gjort skillnad. Kurdiska kvinnor och kvinnor i Roshava i Kobane har stått emot det barbari som dessa regimer hjälper till att skicka till sitt eget folk. Det var kvinnorna i den kurdiska delen av Syrien som stod emot Daesh och Isis. Det var också de som kämpade för sina rättigheter och som trotsade religionen, patriarkatet, hedersförtrycket och regimen. Trots allt detta mångfaldigade förtryck har de vunnit det kriget.

Därför finns all anledning för den svenska regeringen att stödja och erkänna Rojava. Om man inte gör det och inte ger hjälp till återuppbyggnaden av Kobane kommer vi att förlora många andra minoriteter som nu söker sig en trygg plats. Det är Kurdistan i Irak. Låt också Kurdistan i Turkiet och Syrien vara platser där andra minoriteter, kvinnor, barn och kurderna själva får rättighet, möjlighet och trygghet att vara!

Därför är det min uppmaning, men också min förväntning, att den svenska regeringen stärker kvinnors och barns rättigheter i världen, inte

minst i Mellanöstern, stöder de kurdiska kantonerna i Rojava och ser till att konflikten i Turkiet mellan kurderna och den turkiska staten helt enkelt löses. Den löses inte genom att deras ledare sitter 14 år i fängelse, utan bara genom en fredlig lösning på all världens problematik, och det hoppas jag att vi kommer att jobba med framöver.

Anf. 160 FREDRIK MALM (FP) replik:

Herr talman! Jag instämmer i allt väsentligt i det som Amineh Kakabaveh beskriver kring situationen för kvinnor i Mellanöstern och nödvändigheten att stödja kvinnor, barn och civila. I det avseendet har jag en fråga till Amineh.

Skyddet av kvinnor och barn mot Daesh förutsätter i slutändan militärt stöd. Kobane befriades efter de flygattacker som genomfördes av USA-koalitionen. Detsamma gäller befrielsen av Sinjar och yazidierna där. Dessa attacker utgår från de militära flygbaser som Vänsterpartiet har gått till val på att USA ska avveckla. Står Amineh Kakabaveh fortfarande bakom kravet att USA ska avveckla sina militärbaser?

Anf. 161 AMINEH KAKABAVEH (V) replik:

Herr talman! Jag tackar Fredrik Malm för frågan.

Jag vill påminna Fredrik Malm och kammaren om att det finns en illusion om att det är USA som står för freden och USA som står mot Daesh. Så är det inte. Varför har man lyckats stå emot Daesh i Kobane? Jo, därför att det var ett enat folk. Det var inte några politiska partier. Majoriteten av dem som stod i bräschan var kvinnor. Utan att ha någon jättestor eller avancerad vapenutrustning har de kunnat stå emot detta.

De enstaka bombningarna har säkerligen påverkat i vissa fall. Men USA:s strategi i hela Mellanöstern och Irak är totalt bortkastad. De talar nu om att den här gruppen utgör ett hot mot Europa och USA och att de ska ha sina baser. Men USA skyddar inte människorna där. Det är USA som har gjort att Daesh blivit så stort i Mosul och andra områden.

Anf. 162 FREDRIK MALM (FP) replik:

Herr talman! De styrkor som har funnits på marken i Kobane, runt Sinjar/Shingal och Makhmour och på andra håll har lyckats befria de här områdena och hålla frontlinjerna mot IS tack vare de flygattacker som ägt rum. Kobane var kanske ett halvt dygn eller ett dygn från att falla helt och hållet för några månader sedan. Nu har man steg för steg tagit tillbaka staden, och det har också skett tack vare de flygattacker som gjorts.

De yazidiska kvinnor och barn som Amineh Kakabaveh vill skydda hade fortfarande suttit kvar uppe på Sinjarbergen om man inte kunnat evakuera dem, och förutsättningen för detta var en amerikansk militär närvaro. Vi kommer aldrig ifrån det. Det blir väldigt märkligt att säga att vi ska skydda kvinnorna men att USA ska lämna sina militära baser i regionen. Det är en omöjlig kombination.

Anf. 163 AMINEH KAKABAVEH (V) replik:

Herr talman! Både jag och Fredrik Malm vet om att USA:s strategi inte handlar om att skydda. USA söker sin egen strategi.

Men jag håller med om att det behövs ett FN-mandat om vi ska kunna skydda kvinnor och barn. Det är inte så att Irak behöver vapen. Det finns gott om vapen, och det är också det som är problemet i dag. Det behövs samvete. Det behövs helt enkelt fred och säkerhet.

Jag vill att Sverige ska bidra till kurderna direkt, inte till Irak. Jag vill att Sverige genom FN och EU ska hjälpa Kobane direkt, både humanitärt och militärt, för att Daesh och andra islamistiska grupper inte ska attackera. Det ska vara en stad i ett område där yazidier, assyrier, kurder, kristna och alla andra minoriteter ska kunna bo.

Jag säger det om igen: Stödet måste gå direkt. Det måste också vara ett FN-mandat, och det ska gå via EU, inte bara USA.

Anf. 164 OLLE THORELL (S):

Herr talman! Mitt inlägg tänkte jag ägna åt en del av utrikes- och säkerhetspolitiken som ständigt är aktuell, men som ibland hamnar i skymundan av akuta kriser, nämligen nedrustning.

Nedrustning är en hörnsten i socialdemokratisk utrikespolitik, och vi har sedan många år tillbaka en stolt tradition att värna. Därför gläder det mig att vi nu har en regering på plats som prioriterar det här vitala området på riktigt. Redan den 14 oktober, kort efter valet, höll Sverige ett anförande i FN:s generalförsamling och visade redan då en ny riktning och en högre ambitionsnivå.

Det kanske viktigaste steget är att Sverige nu ansluter sig till det humanitära initiativet vad gäller kärnvapenedrustning. Det är ett initiativ som har samlat allt fler länder och som går ut på att kärnvapen måste elimineras, eftersom konsekvenserna är så katastrofala när man använder dem att de helt enkelt inte kan tillåtas. Flera vapenslag har bannlysts med samma logik: personminor, kemiska och biologiska vapen samt klustervapen. Det här borde också gälla det fruktansvärdaste vapenslaget av alla, kärnvapen.

I år är det 70 år sedan kärnvapen spred död och ödeläggelse i Hiroshima och Nagasaki. I höstas hade vi här i riksdagen besök av Setsuko Thurlow. Hon är en så kallad hibakusha, en överlevare efter dessa fruktansvärda dagar 1945. Hennes vittnesmål var förstås oerhört starkt, och hennes uppmaning till oss lagstiftare här och överallt annars är glasklart: De här vapnen är omänskliga och måste bort från jordens yta.

Det är ju inte så att kärnvapenhotet är ett minne blott från det kalla kriget. Vi ser hur det ser ut i till exempel Nordkorea, Pakistan och Iran. Även om många kärnvapen har skrotats återstår fortfarande 20 000 stridsspetsar som kan utplåna allt liv på jorden många gånger om.

Att dessutom kärnvapenarsenaler nu moderniseras och uppgraderas för astronomiska summor är oroväckande. Det är ett slöseri med resurser som vi alla vet kunde användas så mycket bättre i en värld där vi har över 50 miljoner flyktingar och ökad ojämlikhet mellan de allra fattigaste och de allra rikaste.

I Wien samlades i slutet av förra året över 155 stater för att diskutera kärnvapnens humanitära konsekvenser. Sverige deltog då aktivt på hög nivå, till skillnad från vid de två tidigare konferenserna i ämnet i Oslo och Mexiko. Kärnvapenedrustningen står alltså återigen högt på agendan för Sveriges regering.

Det här är inte minst viktigt inför årets NPT-konferens. De 189 stater som undertecknat icke-spridningsavtalet möts vart femte år för att komma överens om steg framåt vad gäller icke-spridning, nedrustning och civilt bruk av atomenergi. Här kan det humanitära initiativet bidra till att få ny kraft på nedrustningsområdet, som är det som har legat för fåfot mest.

Den nya regeringen har också höjt Sveriges profil när det gäller engagemanget för FN. En del i det är att Sverige nu med full kraft driver sin kandidatur till en plats i säkerhetsrådet 2017/18. Nedrustning är också en central del av regeringens FN-politik. Det humanitära initiativet och NPT är förstås en del av detta. En annan del är det internationella vapenhandelsfördraget ATT, som nu träder i kraft. De vapen som dödar flest är små och lätta vapen, och ATT kan bidra till en mer ansvarsfull handel med inte minst dessa vapen.

Här ska jag ge en eloge till den förra regeringen. Det händer inte så ofta, så lyssna noga. Där gjorde regeringen ett gott arbete inte minst med ambassadör Paul Beijer i spetsen, som spelade en mycket viktig roll när avtalet förhandlades fram. Det är också därför den här regeringen nu har nominerat honom som ordförande i det sekretariat som ska skapas för ATT.

Sverige kommer att vara fortsatt aktivt vad gäller biologiska och kemiska stridsmedel och att arbeta för att provstoppsavtalet träder i kraft. Vi vill bidra till fred och nedrustning på Koreahalvön. Vi vill förstärka folkrättsdelegationen så att den också ska arbeta med nedrustningsfrågor.

Herr talman! Ytterligare en del är utvecklingen av autonoma vapensystem. Det är alltså inte bara fjärrstyrda vapen som exempelvis drönare utan vapen som själva ska kunna analysera omgivningen och fatta egna beslut. Här kommer det att behövas reglering. Beslut om liv och död kan inte delegeras till en maskin. Lagligheten i de vapensystemen måste prövas. Där kommer Sverige att göra ett arbete.

Herr talman! Sammanfattningsvis har den nya regeringen höjt ambitionerna inom nedrustningsområdet. Sverige är nu en aktiv part i det humanitära initiativet för kärnvapenedrustning. Regeringen har ökat sitt engagemang för FN och kandiderar med full kraft till säkerhetsrådet och kommer att prioritera FN-arbetet och nedrustningspolitiken framöver.

Anf. 165 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Det är som vanligt ett sant nöje att lyssna på Olle Thorell, för han är engagerad i de här frågorna. Först och främst kan jag helt hålla med Olle Thorell om hans beröm till den förra regeringen. Jag delar det fullt ut. Jag tycker också att Sverige har gjort en god insats när det gäller FN:s vapenfördrag ATT precis på det sätt som beskrevs.

Olle Thorell säger att det finns ungefär 20 000 kärnvapenstridspetsar, och det är sant. Ungefär hälften av dem, 10 000, finns i Ryska Federationen. Det är allvarligt och någonting som vi borde tala mer om inte minst i den svenska debatten utifrån ett försvars- och säkerhetspolitiskt perspektiv.

Till skillnad från väst finns det en helt annat säkerhetspolitisk dogm i Ryssland om hur man kan bruka kärnvapen. Det är någonting som vi verkligen borde uppmärksamma. Man säger i praktiken att de mer kvalificerade konventionella vapen som finns i väst möts upp med kärnvapen utifrån ett ryskt perspektiv. Det borde vi prata mer om.

Anf. 166 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Jag kommer inte att tjata mycket om beröm till den tidigare regeringen. ATT gjorde man bra, men det finns saker man gjorde dåligt. Det gäller till exempel arbetet med att förbjuda klustervapen, och man släpade fötterna efter sig när det gällde det humanitära initiativet. Där var det pinsamt att vara svensk nedrustningsengagerad förtroendevald och se hur Bildt vägrade att gå med i de lovvärda initiativen.

Jag håller med om att Ryssland som en gigantisk innehavare av kärnvapenstridsspetsar måste engageras i dialogen om provstoppsavtalet och de-alerting, det vill säga att så mycket som möjligt försöka ta bort misstag i hur man aktiverar kärnvapen. Vi hade en författare på besök som heter Eric Schlosser som har skrivit en bok om bomben som visar hur fruktansvärt nära vi har varit många gånger att det smällt av misstag.

Anf. 167 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Jag kommer på inget sätt att försöka stoppa eller förhindra Olle Thorell att tala väl om den tidigare regeringen. Jag kommer dessutom efter egen förmåga att försöka bidra till det.

Herr talman! När det gäller kärnvapen säger Olle Thorell att man har en gigantisk kapacitet på den ryska sidan. Ja, man har hälften. Man har ungefär 10 000 kärnstridsspetsar. Det är väldigt viktigt att man inte är aningslös när man talar om nedrustning utan att man verkligen ser hela utmaningen och att Ryska Federationen på ett helt annat sätt har tanken på ett offensivt användande som en del i sin säkerhetsdogm.

Herr talman! Det andra som jag vill att Olle Thorell kanske kort berör är säkerhetsrådet. Det är bra att Sverige söker en plats vid det bordet. Samtidigt finns det alla skäl att önska att det säkerhetsrådet skulle reformeras. I dag ser vi hur det är impotent när det gäller stora internationella konflikter som den i Syrien och den i Ukraina därför att olika maktländer stoppar och förhindrar humanitära och militära insatser. Där finns en utvecklingspotential, eller hur, Olle Thorell?

Anf. 168 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Svar ja, det finns en stor utvecklingspotential i säkerhetsrådets arbetssätt. Det är bedrövligt att se hur förslamat världssamfundet blir när vissa länder kan blockera viktiga beslut i säkerhetsrådet. Det gäller Syrien nu senast, och vi har sett otaliga exempel genom åren där de fem permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet utnyttjat sitt veto på ett otillbörligt sätt. Det måste reformeras. Säkerhetsrådet måste utveckla sina arbetsformer.

Inte minst därför är det viktigt att vi nu med full kraft satsar på att kunna kandidera på riktigt till säkerhetsrådet 2017 och 2018 så att vi kan vara med vid bordet och samtala om dessa saker. Sveriges regering har höga ambitioner inom världspolitik. Vi vill vara med och lägga in våra åsikter och våra utvecklingstankar byggt på våra värderingar om frihet, jämlikhet och solidaritet.

Anf. 169 FREDRIK MALM (FP) replik:

Herr talman! Jag instämmer i allt väsentligt i det som Olle Thorell beskriver. Det är oerhört viktigt att Sverige är aktivt inom världssamfundet

i de olika processer som förs där om att få fram avtal, inte minst ATT men även annat.

När man diskuterar icke-spridningsfrågorna finns det en fråga som just nu är viktigare än alla andra. Det är det faktum att vi inte får acceptera att Iran blir en kärnvapenstat. Det skulle egentligen välta icke-spridningsdoktrinen över bord. Det skulle sätta igång en rustningsspiral i Mellanöstern där en rad andra länder också skulle försöka att få kärnvapen.

Herr talman! Jag blir lite fundersam när Olle Thorell slår sig för bröstet. Jag har aldrig upplevt att Socialdemokraterna har varit särskilt drivande i den avgörande frågan om Iran, nämligen att ha så tuffa sanktioner att Iran tvingas till förhandlingsbordet.

Anf. 170 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Det är trevligt att se Fredrik Malm i en utrikespolitisk debatt. Det är av vital betydelse för icke-spridningsregimen i världen att Iran inte skaffar sig kärnvapen. Vi har i dag nio kärnvapenstater. Det är för många redan som det är. Vi behöver inte ha fler.

Däremot har Iran som alla andra länder rätt att själva bestämma om de vill använda atomenergi för civilt bruk. Det måste de få tillåtas göra, även om vi har många åsikter om hur den regimen fungerar. Jag tror inte att det finns någon åsiktsskillnad oss emellan.

Som Fredrik Malm mycket väl vet är det först när man har regeringsmakten som man kan verkställa utrikespolitik. Det är vad vi ägnar oss åt nu. I opposition har vi åsikter, men det är regeringen som driver utrikes-, nedrustnings- och säkerhetspolitik. Det gör regeringen med full kraft.

Anf. 171 FREDRIK MALM (FP) replik:

Herr talman! Iran hänger oliktankande i lyftkranar, stenar människor, torterar journalister, hotar Israel med utplåning och skickar ut sina terrorister runt om i världen. Det gör de utan kärnvapen. Vi kan bara föreställa oss vad regimen med en frustande ayatollah vid makten skulle kunna göra om de förfogar över kärnvapen, världens farligaste vapen. Det är klart att detta måste förhindras.

Nu pågår samtal. Det är vi alla glada för. Det är bara det att en förutsättning för att samtalen över huvud taget skulle komma till stånd mellan Iran och de fem permanenta staterna i FN:s säkerhetsråd och Tyskland var att sanktionerna skulle vara så tuffa mot Iran att Iran i praktiken tvingades till förhandlingsbordet.

Det finns de som hävdar att det skulle vara en följd av EU:s kritiska dialog och sådant. Det är inte sant. Det var de tuffa sanktionerna som tvingade Iran till förhandlingsbordet. Problemet är att Socialdemokraterna inte var särskilt varma anhängare av dessa sanktioner. Det är därför man kan ifrågasätta att regeringen verkligen kan komma i mål och bidra till en nedrustning.

Anf. 172 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Fredrik Malm behöver inte oro sig för S-MP-regeringens ambition att på vilka sätt man än kan stödja att samtalen kommer i mål och att vi hittar en lösning på förhandlingarna om Irans

kärntekniska program. Där är vi fully committed, som man säger på engelska.

Fredrik Malm tar också upp en annan viktig aspekt: de MR-kränkningar vi ser i Iran. När man har sådant fokus på det kärntekniska programmet och att Iran inte får skaffa sig kärnvapen finns det en fara att man glömmer att kritisera MR-kränkningar. Det är stor risk för det. Som du säger hänger de ju inte människor i lyktstolpar med hjälp av kärnvapen. Det behövs inte, för det gör de i alla fall. Den kritiken måste vara stenhård. Där får vi inte vika en tum från våra värderingar om människors lika värde och rättigheter och hur okränkbart detta är även i Iran.

Anf. 173 HANS WALLMARK (M):

Herr talman! Historien består av händelser. Men händelserna sker inte av sig själva, vare sig alldeles godtyckligt eller strikt lagstyrt. Händelserna styrs, påverkas och kontrolleras av människor. Det är individer som gör rätt eller fel, som handlar klokt eller övertänt i stunder av utmaningar eller som agerar galet och själviskt i ögonblick då andra har satt sitt hopp och sin tilltro till den personen.

Den som ser bakåt i tiden kan enkelt finna mönster och utvecklingslinjer i det som har skett. Osäkerheten är mer påtaglig för den som spejar framåt mot det som komma skall.

Åtskilligt har hänt sedan vi för ett år sedan avhöll en utrikespolitisk debatt här i Sveriges riksdag. I flera timmar har ledamöter och kolleger före mig i dag tecknat bilden av en större global osäkerhet. Det har handlat om allt från medeltida barbari i namn av Isil i Mellanöstern till utmaningar i Afrika och, inte minst, händelseutvecklingen i vårt eget närområde.

Under ett år har vi exempelvis kunnat följa en remarkabel utveckling i Ukraina – från folkliga protester på Majdantorget till en president med blod på sina händer som i helikopter flyr österut och därefter genomförda demokratiska val som följts av de öppna strider vi dagligen nu får rapporter om. Vi har kunnat se hur ett annat land – Ryssland – både har trupp och för in vapen i Ukraina.

Herr talman! Låt oss konstatera en sak: Det finns ett Europa före den illegala annekteringen av Krim, och det finns ett annat Europa efter den illegala annekteringen av Krim.

Det har skapat ett nytt säkerhetsläge i vårt närområde som riskerar att påverka oss under mycket lång tid. Det kräver också att vi vidtar våra mått och steg. Vi ser det i form av ett helt nytt agerande genom övningar, närvaro och kränkningar i vårt närområde. Det handlar om aktiviteter i luften, på vattnet och under vattnet. Det handlar om rena provokationer, exempelvis det som har riktats mot Estland i form av bortförandet av en polis in på ryskt territorium. Det handlar om lögnen och historieförfalskningen som effektiva vapen.

Herr talman! Under förra året kunde dessutom främmande undervattensverksamhet konstateras i skärgården utanför vår huvudstad Stockholm.

Det är detta vi måste forma vårt eget försvar och vår egen säkerhetspolitik utifrån. Då känns den nuvarande regeringens utrikespolitik som frånvarande och rätt disträ. Malkulorna har rasslat till i lådan då positioner, formuleringar och ideologiska hållningar har dragits fram från 1970-talet.

Ett tydligt tecken på detta är ett reflexmässigt avfärdande av våra propåer om en Natoutredning. Det görs av personer som i andra sammanhang berömmar sig av att vara samförståndsinriktade. Men det är inte genom de vackra talen och formuleringarna denna ministär ska dömas, utan genom dess handlingar.

Utrikesministern var för en tid sedan på besök i Afrika, då dörrarna har stängts för intressanta möten i Israel. Och i går uppmärksammades Palestina. Allt detta kan ses som intressant.

För egen del skulle jag vilja se en utrikes- och säkerhetspolitik som också förstår allvaret fullt ut i närområdet. När har vi exempelvis ett besök av president Petro Porosjenko från Ukraina här i Stockholm? Det skulle gärna kunna vara vid ett möte arrangerat av Sverige med inbjudan till våra nordiska och baltiska vänner och grannar. Det vore intressant att veta vad han gör för bedömning av läget.

Förhandlingar ska nämligen nu föras i Minsk om idéerna för en plan för Ukraina. Jag hoppas att den svenska regeringen är en tydlig röst för att Ukraina och dess folk och statsledning inte ska ställas inför fullbordat faktum dikterat av andra länder och deras villkor. Det är uppenbart att Rysslands intressen är att realiteter fullbordade på marken också ska komma till uttryck i att omvärlden accepterar att deras intressesfär vidgas. I denna stund fortsätter civila att dödas, och så även uniformerade personer.

Ryssland är inte en part bredvid, herr talman. Ryssland är inte en medlare. Ryssland är en aktiv deltagare. Det handlar om soldater. Det handlar om vapen. Och det handlar om månad som lagts till månad av strider och våld.

Herr talman! Det förrädiska med minnet är att det är lätt att glömma. I dag talar vi om Mariupol och Donbass, men har närmast glömt att Krim införlivats i Ryska federationen för mindre än ett år sedan. I dag talar vi om hur Ryssland ska involveras, men bortser från det plan i luften från Holland på väg till Malaysia som sköts ned med många oskyldiga passagerare som offer för mindre än ett år sedan. Och i dag, när det talas om en överenskommelse från Minsk, är det ingen som längre tänker på den så kallades Sarkozyplanen som skulle hantera Rysslands dåvarande övergrepp på Georgien 2008. Abchazien, Ossetien, Transnistrien – jag hoppas verkligen inte att Sverige på något sätt har för avsikt att medverka till ännu en frusen konflikt i vårt närområde.

Herr talman! Jag nämnde inledningsvis personernas betydelse för de historiska händelserna. Jag tror att det som i dag sker i vårt närområde inte kan tänkas utan Vladimir Putin. Här finns inga balanserande motkrafter i form av ett fritt och ärligt valt parlament eller en mediesituation som möjliggör öppen granskning och obunden debatt.

Men historien har också gett oss prov på goda krafter. En sådan var onekligen Winston Churchill. I år var det 50 år sedan han avled, den 24 januari 1965. Låt mig avslutningsvis påminna oss alla, men särskilt den svenska utrikesförvaltningen, om några bevingade ord av honom.

Herr talman! ”En eftergiftspolitik är en som matar en krokodil i hopp att den skall äta honom sist.”

Anf. 174 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Jag måste medge att Hans Wallmarks anförande hade ett visst underhållningsvärde, inte minst passagen om hur malkulorna skramlar fram över den rödgröna utrikespolitiken. Det kan ju vara så att det Moderaterna upplever eller etiketterar som gammaldags i själva verket är de delar av utrikespolitiken som vi faktiskt är oense om. Även om vi har en bred enighet i Sverige om utrikespolitiken finns det saker som vi inte är överens om, och det är framför allt de som lyfts fram en dag som denna.

Självfallet ska inte Sverige och någon svensk regering medverka till att skapa några frusna konflikter, och det tror jag inte heller att Hans Wallmark menade.

Jag har en fråga till Hans Wallmark: Vad har ni moderater för svar på våra säkerhetspolitiska utmaningar som inte stavas med de fyra bokstäverna N-A-T-O?

Anf. 175 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Som konkret svar på Kenneth G Forslund senaste fråga tror jag att man kan hitta många olika sorts bokstavskombinationer: fyra bokstäver ger O-S-S-E, två bokstäver ger E-U och två andra bokstäver ger F-N.

Herr talman! Men till skillnad från Kenneth G Forslund och Socialdemokraterna vill jag inte heller undvika bokstavskombinationen N-A-T-O. Det gör att jag vill hävda att min verktygslåda är lite bredare och mer fullödlig än den Kenneth G Forslund har.

Jag vill nog ändå hävda att malkulorna rasslar omkring. Det tycker jag att man har hört när det gäller avvisande av något så pass enkelt som ett önskemål om en Natoutredning. Man har sagt att det handlar om att man av hänsyn till omvärlden inte ska göra något sådant. Men jag tycker att det är vi själva som ska diktera den typen av villkor. Socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven sa i en tv-debatt med min partiledare Anna Kinberg Batra att man inte ska tillhöra den ena eller den andra pakten.

Herr talman! Det finns bara en pakt i dag, om man nu ska uttrycka sig på det sättet, och det är Nato. De övriga Warszawaländerna, med undantag för Ryssland, är i dag delar i Nato.

Anf. 176 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Det är alldeles riktigt att vi har olika uppfattning om vikten och värdet av att utreda Nato. Vi vill ha en bredare diskussion än så om den svenska säkerhetspolitiken och utrikespolitiken. Det framgår också av utrikesdeklarationen, där vi efterfrågar ett brett folkligt samtal, och även utlovar att vi tänker ta ledningen för ett sådant.

När det gäller Nato blir jag glad över att Hans Wallmark kan fler förkortningar. Jag blir nämligen lite oroad när jag hör att Moderaterna i den här debatten hela tiden kretsar kring vikten av att utreda ett svenskt Natomedlemskap. Naturligtvis är syftet att gå med i framtiden, i en organisation som i sin strategiska planering utgår från innehavet av kärnvapen i vissa medlemsstater. Det är en organisation som i hög grad söker sin uppgift. De nya medlemmarna vill hålla tag i den gamla uppgiften – det gemensamma försvaret – och de gamla medlemmarna ser nya uppgifter som är mera säkerhetsbyggande.

Anf. 177 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Ett av de traditionella argumenten som brukar framföras mot Nato är att det är en kärnvapenorganisation. Jag tror inte att de danska socialdemokraterna håller med Kenneth G Forslund om det. Jag tror inte att de norska gör det heller. De är nämligen inte det i fredstid, och det har de varit tydliga med.

Vi är några stycken här i Sveriges parlament som är från Skåne. Vi har förmånen att kunna träffa till exempel danska socialdemokrater. Det är kuriöst och notabelt att det som är ett fundament i socialdemokratisk försvars- och säkerhetspolitik i Danmark och Norge, nämligen Nato, ger upphov till beröringsångest här i Sverige.

Precis som Kenneth G Forslund sa i sitt första replikskifte är det klart att det här är ett sätt att mejsla fram de olikheter som finns. Det här är uppenbarligen en olikhet som finns i den svenska debatten i dag, nämligen att vi är några stycken från olika partier som säger: Vi är inte rädda för kunskap. Låt oss ha en Natoutredning. Sedan finns det några andra partier som säger: Nej!

Anf. 178 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr talman! I tider som dessa talar man om migrationspolitiken med hjälp av begrepp som ”utmaningar”, för att det inte ska låta alltför oroande men för att man samtidigt ska kunna erkänna det uppenbara, nämligen att vi har problem. Vi har stora problem.

Begreppet ”utmaningar” kommer från samma politiker som år efter år har värnat en liberal invandringspolitik som ur ett internationellt perspektiv närmast kan betraktas som mycket extrem. Sakta men säkert börjar liberaler och andra väckas ur dvalan, och de inser att deras dröm om gränslös öppenhet helt enkelt inte fungerar särskilt bra. Kostnaderna springer i väg, och när man har fokuserat så mycket på att åtminstone framstå som att man vill öppna sina hjärtan har resultatet blivit att man har låtit bli att öppna sina ögon.

Det finns de som anser att Sverige ska gå i täten inom EU när det kommer till flyktingmottagande. Att framstå som ett gott exempel tycker även jag vore fantastiskt roligt, men om det är ambitionen i dag lär Sverige snarare bli ett avskräckande exempel. Andra EU-länder lär fundera på om de över huvud taget ska ha ett mottagande. Och på grund av vår nuvarande politik ser vägen dit ut att vara lång.

Vi vet vilka som drabbas av Sveriges migrationspolitik. Det är eleverna i de svenska skolorna, de äldre generationerna på våra äldreboenden, pensionärer, arbetslösa, sjukskrivna och arbetare. Ja, alla som är en del av det svenska samhället drabbas. Allra värst drabbas såklart de svagaste, de svagaste i Sverige och de svagaste i andra delar av världen som skulle behöva stöd från oss som råkar vara mer lyckligt lottade.

Världen står i dag inför den värsta flyktingkrisen i modern tid. Konflikterna i Syrien och Irak har tvingat 13 miljoner människor från sina hem. Konflikten i Syrien klassas i dag som världens tveklöst största humanitära kris. Samtidigt uteblir bidrag till hjälp och förståelse för att människor svälter i Nigeria och fryser i Libanon. Förståelsen för det är så gott som obefintlig.

Svenska politiker talar blint om en human och öppen flyktingpolitik, som om flyktingar inte existerade utanför Sveriges gränser och som om brist på rent vatten och grundläggande förnödenheter bara var rena påhitt.

Att söka asyl är en rättighet i Sverige, och så ska det förbli. Att beviljas asyl är däremot inte en rättighet, och om vår flyktinghjälp i och utanför Sverige ska fungera måste systemet vara rättssäkert. Internationella avtal ska hållas, och hjälp ska riktas dit den gör mest skillnad och behövs som mest. Genom att samverka internationellt kan vi komma långt, och för de flyktingar som kräver vidarebosättning finns det i dag ett beprövat system hos FN.

Vi Sverigedemokrater ser verkligheten för vad den är och kan se bortom våra egna gränser. Vi ser de hårt ansatta flyktinglägren som behöver mer resurser, och vi ser vilka fantastiska insatser Jordanien och andra länder gör när de ger skydd åt människor som flyr från deras grannländer.

Vi kan inte blunda för de konflikter som sker i Ukraina, Afrika eller Mellanöstern. Vi kan inte blunda för vad en svensk skattekrona kan göra för en flykting i Sverige och vad en svensk skattekrona kan göra för en flykting i exempelvis Libanon. Vi kan inte heller blunda för vad som sker med de människor som väljer att söka sig till just Sverige.

Vad sänder vi egentligen för signaler när vi villkorslöst ger permanenta uppehållstillstånd till syrier? Vad sänder vi för signaler när vi låter människor som på ett illegalt sätt har tagit sig till Sverige få förmåner som svenska medborgare inte har?

Migrationspolitikens utmaningar handlar inte bara om de problem som det svenska samhället får när man för en ohållbar och extrem invandringspolitik. Det handlar även om att öppna sina ögon så att man ser vad som håller på att hända runt om i världen. Svensk signalpolitik förvärrar problemen, och i tron om att man gör något gott blir resultatet det motsatta.

Det är alldeles uppenbart att flyktingar i läger långt bort får höra historier om hur fantastiskt det är i Sverige och hur bra man får det om man kommer hit. De som har råd kan tycka att det är värt ett försök att ta sig hit. De tar kontakt med en flyktingsmugglare som sätter dem på rostiga och skrotfärdiga båtar, och resultatet blir att hundratusentals människor riskerar livet över Medelhavet eller blir utnyttjade och rånade på sina sista ägodelar.

Kriminella ligo profiterar på människors misär, och de profiterar på det faktum att många har fått höra om det fantastiska livet i Sverige. Människosmugglare profiterar på att situationen i flyktinglägren i många fall är så dålig att flyktingarna inte vill vara kvar där.

Detta är resultatet av svensk flyktingpolitik. Det är resultatet av felprioriteringar och en signalpolitik som slår mot redan utsatta människor och gynnar hänsynslösa flyktingsmugglare.

Anf. 179 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Jag blir beklämd när jag hör Markus Wiechel beskriva den så kallat havererade migrationspolitiken. Det är klart att det finns utmaningar i migrationspolitiken och integrationspolitiken. Det är inte rimligt att asylmottagandet fördelas ojämnt över landet vilket görs i dag.

Små fattiga och glest befolkade kommuner får ta ett stort ansvar, medan rika storstadsförorter tar ett litet ansvar. Det är helt orimligt.

Det är dock precis lika orimligt att ta ställning som Markus Wiechel och hans partikamrater gör. De säger att det handlar om massinvandring när det under året kommer 100 000 asylinvandrare till Sverige. Det är en befolkningsökning på 1 procent, i ett glest befolkat land, ett av världens rikaste länder med en hastigt åldrande befolkning. Det är 1 procents befolkningsökning.

Tänk er att vi vore en ö med 100 personer och att en person till kommer roende och säger: Jag behöver hjälp. Snälla hjälp mig! Då ska vi säga: Nej tack! Du får ro hem igen.

Anf. 180 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Det är lite intressant att en representant för Socialdemokraterna talar om human flyktingpolitik när de, ännu en gång, fortsätter med den förra regeringens politik och tar pengar från biståndet och från de hårdast utsatta flyktingarna runt om i världen.

Regeringen lägger några hundra miljoner på UNHCR:s arbete i FN:s flyktingläger. Sverigedemokraterna lägger över 12 miljarder under kommande period. Det är en väsentlig skillnad.

Nuvarande regering prioriterar i stället de få som lyckas ta sig hit. De har det förhållandevis gott ställt. De har ju lyckats ta sig hit. Det är inte många som kan det. Men regeringen lägger 8,4 miljarder på dem som kommer hit. Det är inte flyktinghjälp. Då har man stöttat personer som redan har lyckats fly en konflikt och som sedan aktivt har sökt sig vidare till Sverige.

Anf. 181 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Markus Wiechel glömmer att nämna för dem som lyssnar på den här debatten att Sverigedemokraterna är det parti i Sveriges riksdag som vill skära ned på biståndet generellt. Ni vill ta bort 10 miljarder från biståndet. Ni skryter om att ni vill ge mer pengar till UNCHR, men samtidigt tar ni bort pengar med den andra handen, så det där är bara hyckleri.

Ni är inte så himla intresserade av att hjälpa flyktingar på plats i närområdet för att ni vill hjälpa fler. Ni är bara intresserade av att stänga igen och se till att vi blir ett homogent land.

Lyssnade du på din partikamrat Kent Ekeröth här för en stund sedan? Han talade om den omöjlighet som det innebär att kulturer ska leva tillsammans sida vid sida i ett land, det är alldeles omöjligt. Det var olustigt att lyssna på honom. Jag undrar om det är Sverigedemokraternas generella politik, att kulturblandning är någonting livsfarligt som vi ska passa oss för.

Vi tycker att mångkultur är bra. Sverige är ett glest befolkat land som behöver en större befolkning. Det är bra om vi kan ställa upp och hjälpa människor som flyr från krig och elände.

Anf. 182 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Ännu en gång försöker Olle Thorell blunda för den politik som han själv för. I dag lägger regeringen 1 procent av bni på bistånd officiellt. I praktiken blir det 0,75 procent på grund av de avräkningar som

regeringen gör. Av dessa 0,75 procent läggs en väldigt liten del på FN:s flyktingläger, UNHCR eller på Världsbankens fonder för att stödja de länder som tar ett väldigt stort ansvar.

Exempelvis bara under 2015 gör Sverigedemokraterna 60 procent lägre avräkningar än regeringen. Under kommande år gör Sverigedemokraterna inga avräkningar över huvud taget. Med andra ord är vår politik betydligt mer effektiv än någon annat partis i Sveriges riksdag.

Anf. 183 ANNIKA LILLEMETS (MP):

Herr talman! Mäktiga särintressen har allt att vinna på militär upprustning och krig. Alla vi andra har allt att förlora på att låta oss skrämmas av det allt högre vapenskramlet.

Konflikter i sig är naturligtvis inte nödvändigtvis av ondo; det avgörande är hur de hanteras. Fredligt lösta konflikter och meningsskiljaktigheter utvecklar samhällen. Men så snart våld kommer in i bilden riskerar konflikter att snabbt urarta. Det världen behöver nu är inte mer vapen. Det är viktigare än någonsin att tänka bortom det militärindustriella komplexets logik. Samarbete, deltagande och civilkurage är en bra grund att bygga de demokratiska och rättssäkra samhällena på, inte rädsla.

I förra veckan hade jag förmånen att ha Jamila Raqib från Albert Einstein Institution i Boston som gäst. Dess grundare, Gene Sharp, är en av världens främsta freds- och konfliktforskare som 2012 belönades med Right Livelihood-priset för sitt mångåriga arbete med att forska om och sprida kunskap om icke-våldsmetoder. Hans böcker med konkreta åtgärder om icke-våldshandlingar för demokratisk förändring har översatts till många språk och haft stor betydelse. Det är levande kunskap som kompletteras kontinuerligt, och det handlar om olika slags civil olydnad, allt från bojkotter, strejker och manifestationer till symbolhandlingar av olika slag. Sådana icke-våldsmetoder tillämpas och har tillämpats – ofta framgångsrikt – jorden över och ofta utan att uppmärksammas av medierna.

De amerikanska forskarna Erica Chenoweth och Maria Stephan har jämfört utfallet av över 300 kampanjer mot auktoritära regimer mellan 1900 och 2006. Resultatet, som de redovisar bland annat i boken *Why Civil Resistance Works*, visar att icke-våld har gett bäst resultat, i storleksordningen dubbelt så effektivt som våld. Med all respekt för svårigheten att bedöma vad som är framgång är detta ändå värt att ta på största allvar. Gemensamt för de framgångsrika kampanjerna är att de lyckats engagera långt fler och olika människor än våldsamma uppror, att de i högre grad varit planerade och välorganiserade och att de i högre grad lyckats åstadkomma varaktig förändring även under mycket svåra förhållanden.

Exemplen är många, och jag vill nämna ett: de norska lärarnas agerade under nazistockupationen. Den norska lydregimen försökte tvinga lärarna att gå med i ett förbund, skriva under ett slags trohetsed till regimen och undervisa enligt nazistiska idéer. Men de allra flesta vägrade. Trots allt starkare påtryckningar stod de på sig.

Motståndet hårdnade, och 1 000 lärare skickades till koncentrationsläger. Inte heller där gav de efter. Det slutade med att lärarna släpptes fria och Quislings försök att styra om Norges

utbildningssystem i nazistisk riktning gick i stöpet – detta tack vare att många vanliga människor agerade samlat, modigt och uthålligt.

Som utrikesministern påpekade tidigare är det också en säkerhetspolitisk uppgift att motverka fattigdom och ojämlikhet, eftersom det är en orsak till spänningar och konflikter. Ja, fattigdom och skenande ekonomiska orättvisor är ett särskilt slags våld som är mycket kännbart för de drabbade, både globalt och nationellt. Så förändringar av samhället genom aktiva icke-våldsinsatser är relevant och god säkerhetspolitik även i demokratiska länder som Sverige. Det kan handla om fördelningspolitik som syftar till att minska klyftor, det kan handla om att ta krafttag mot skatteflykt och skattefuskar som dränerar den gemensamma välfärden och mycket mer.

Herr talman! Sverige bör satsa mycket mer på att aktivt stödja fredlig konfliktlösning och förebyggande av konflikter, inte bara för att det är moraliskt rätt, utan för att icke-våld ofta är mer effektivt än militära insatser. Vi bör därför stärka de institutioner som redan finns, när det gäller både forskning och tillämpning av den. Därtill bör vi bygga upp nya institutioner. Så stärker vi Sverige som humanitär stormakt, inte genom militära avtal med och vapenexport till diktaturer som Saudiarabien.

Herr talman! Ord – talade, skrivna eller kanske rentav twittrade – kan vara skarpa vapen som kan skapa och förvärpa motsättningar. Sverige hör tyvärr till dem som under tidigare regeringar drivit en hårt polariserad linje mot Ukraina som genom den förda politiken i praktiken tvingats välja mellan goda relationer med sina västliga eller östliga grannar. Det är viktigt att Sverige och EU framöver strävar efter att bidra konstruktivt för att vända den farliga och våldsamma utvecklingen i Ukraina. Man bör stödja de demokratiska krafter som arbetar med fredliga metoder för att uppnå ett demokratiskt och välfungerande samhälle där alla grupper som bor i landet inkluderas.

Människorättsorganisationer som Amnesty och Human Right Watch har uppmärksammat brott mot krigets lagar och kränkningar av mänskliga rättigheter som begåtts av båda sidor i kriget i östra Ukraina, såväl av separatister som av Kievtrogna miliser, inklusive högerextrema frikårer som Azov- och Aidarbataljonerna. En konkret sak som Sverige kan göra nu genast för att hjälpa till är att driva på för att alla dessa brott utreds av opartiska instanser så att alla som begått övergrepp ställs till svars och alla de miliser som begår svåra övergrepp mot mänskliga rättigheter upplöses.

Jag hade också tänkt säga några saker om handel, men det hinner jag inte så jag får bryta här.

Anf. 184 FREDRIK MALM (FP) replik:

Herr talman! Jag kan instämma i att icke-våld givetvis är att föredra, om den möjligheten finns.

Jag vill fråga Annika Lillemets hur hon anser att Mosul ska befrias från Islamiska staten genom ickevåldshandlingar, civil olydnad, samarbete och civilkurage.

Jag skulle också vilja ställa en faktafråga till Annika Lillemets om hon på allvar menar att ockupationen av Norge under andra världskriget tog slut till följd av fredlig konfliktlösning, samarbete, civilkurage, ickevåldshandlingar och civil olydnad. Det är inte min bild av hur den nazistiska ockupationen drevs tillbaka till följd av de åtgärderna.

Den tredje frågan gäller givetvis Ukraina. Menar Annika Lillemets på allvar att man kommer att lösa de problem som finns i Donbass, Luhansk och Donetsk genom civil olydnad och icke-våldshandlingar? Är det så ukrainarna ska möta den ockupation och militärmakt som de utsätts för?

Anf. 185 ANNIKA LILLEMETS (MP) replik:

Fru talman! Den var många frågor. Jag ska försöka att svara på allihop.

Naturligtvis löser inte icke-våld alla problem, men det är en förbisedd och underskattad metod för att bli av med auktoritära regimer. Även i Syrien i dag förekommer det icke-våldsmotstånd i form av till exempel att man inte öppnar affärer. Men det är svårt att ta reda på exakt vad som händer. Jag har inte sagt att det inte kan krävas vapenmakt i extrema fall, självklart inte.

Jo, det hade stor betydelse i Norge. När folket inte samarbetar, när folket inte lyder regimen blir den omöjlig att uppehålla. Se hur Polen befriades. Man byggde upp en parallell stat med Solidaritet och med allt starkare stöd av människorna. Det finns många exempel genom historien. Även i Ukraina kan det ha stor betydelse att stödja icke-våldsmetoder.

Anf. 186 FREDRIK MALM (FP) replik:

Fru talman! Nu blir jag ännu mer konfunderad. Menar Annika Lillemets att Polen befriades genom icke-våldshandlingar under kriget? Det är inte riktigt min bild, om jag uttrycker mig försiktigt.

I Syrien kan man förstås stänga sin butik. Problemet är att det är Islamiska staten som stänger butiker. Ekonomin dör i de områden där Islamiska staten har tagit över. De har en slavmarknad för yazidiska flickbarn. De skär halsen av kristna, av shiamuslimer, av andra olikstänkande. Tusentals är nu de människor som fått plikta med sitt liv för att skydda och försvara sina områden.

Det är inte bristen på icke-våldshandlingar som är det stora problemet i Syrien i dag. Problemet i Syrien är att de terrorister som lemlästar människor inte stoppas, för människorna är livrädda, skräckslagna, flyr därifrån. Det gör att om man vill skapa fred är det nödvändigt att bekämpa terroristerna också med militära medel.

Anf. 187 ANNIKA LILLEMETS (MP) replik:

Fru talman! Låt mig förtydliga. Jag menade inte Polen under andra världskriget, utan jag menade Polens frigörande från det kommunistiska styret. Där byggde man upp en fackförening, en parallell stat, institutioner. Man arbetade långsiktigt och uthålligt, och många var engagerade. Då kunde man nå ett bättre resultat och en mer varaktig statsbildning än om man hade agerat spontant och kanske våldsamt. Det är inte jag som påstår det. Det finns forskning på området.

Det här är underskattat. Vi måste vara ödmjuka inför verkligheten. Vi ska inte glömma bort sprängkraften i den civila olydnaden. Se hur man i Indien lyckades frigöra sig med icke-våldsmetoder.

Som jag sa tror jag inte att icke-våld kan lösa alla problem, men jag tror att vi har underskattat det starkt. Vi bör se på det som en konstruktiv kraft.

Anf. 188 ARON EMILSSON (SD):

Fru talman! Vi lever i en värld där många frågor inte stannar vid landgränserna utan kräver samverkan och samarbete över gränserna. Att utrikespolitiken engagerar har vi sett, inte minst i dag. Sverige har i alla tider haft ett mer eller mindre utvecklat samarbete med andra länder, i en eller annan konstellation. En del av vårt internationella arbete, med kanske godast förutsättningar, ryms i det nordiska samarbetet inom Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet. Banden är täta. Nordens sak är vår.

Året var 1952. Ur en spirande önskan att ge Norden en starkare röst i världen i en tid då den politiska utvecklingen var oförutsägbar bildades Nordiska rådet. Man kunde, trots skillnader i samhällssystem, se att likheterna var större, och tack vare ett folkligt stöd var vägen öppen för ökad samverkan. Tio år senare antogs de så kallade Helsingforsavtalen som förstärkte och fördjupade det nordiska samarbetet.

Sedan dess har samverkan mellan parlamentariker och ministrar i våra länder rullat på och banat väg för gemensamma lösningar på gemensamma utmaningar. Därför konstaterar jag med viss besvikelse att det nordiska samarbetet inte har en starkare position i regeringens utrikesdeklaration i dag. En rad rekommendationer från Nordiska rådet ligger på bordet och en rad viljeinriktningar från det danska ordförandeskapet i ministerrådet har deklarerats men behöver naturligtvis uppmärksammas inte bara i de forumen, utan även av regeringen.

Fru talman! Jag har sedan i höstas förmånen att ingå som ledamot i Nordiska rådets svenska delegation och i Nordiska rådets kultur- och utbildningsutskott. Mitt intryck av det nordiska samarbetet är att det präglas av samförstånd och pragmatism, egenskaper som har betydelse och kan tjäna som förklaringsmodell till att det nordiska samarbetet gett resultat genom åren.

Under sessionen på Åland för några veckor sedan fick självstyrelseområdena Åland, Färöarna och Grönland tjäna som exempel på hur självstyre kombinerat med samarbete kan fungera som fredsprojekt och som inspiration för oroshärdar runt om i världen som behöver lösa upp de låsningar som finns.

Ett annat intryck som slagit mig är den uppenbara skillnaden i bevakning och nyhetsförmedling som råder mellan organ som Nordiska rådet å ena sidan och EU-samarbetet å andra sidan. Det förra får sällan större spridning medialt, men det har fortsatt en stark folklig förankring, vilket framgår när man talar med väljare. Det senare, som alltmer utvecklats till ett överstatligt organ, får desto större bevakning och betydelse men möter också allt större folklig kritik.

Det finns goda grunder för att regeringen genom ansvariga ministrar i ministerrådet, riksdagen genom delegationen i Nordiska rådet och så kallade NGO:er gemensamt kan verka för att uppmärksamma och utveckla det nordiska samarbetets betydelse. Nordens sak är vår.

Fru talman! Sverigedemokraterna betraktar Sverige som en del av, i fallande ordning, en nordisk, europeisk, västerländsk och global gemenskap. Vi menar att få internationella samarbeten har så stor potential och så goda grunder att fördjupas och förstärkas som det nordiska samarbetet. Vår gemensamma historia går långt tillbaka och, det ska villigt erkännas, har kännetecknats av ömsom fred och ömsom krig, men från

varje epok har dragits lärdomar och årsring lagts till årsring. Det nordiska samarbetet står således på ett stabilt fundament.

De nordiska länderna samexisterar på vägen mot en gemensam framtid. Norden är världens tionde största ekonomi och kan i ett än mer utvecklat samarbete bli en stark internationell aktör, inte endast bestå av flera, mindre aktörer. Den nordiska välfärdsmodellen är unik och står stark, men den kan stå ännu starkare genom att ta till vara de förutsättningar och den potential som ryms i att dra lärdom över gränserna. Vi har gemensamma landmassor och gemensamma vatten men också gemensamma kulturyttringar och språklikheter. Nordens sak är vår.

Alla goda ting är tre, brukar man säga, och jag skulle i korthet vilja nämna tre områden där samverkan kan fördjupas. Sverigedemokraterna förespråkar ett förstärkt samarbete inom kultur- och utbildningsområdet. Vi menar att den nordiska språkförståelsen kan förbättras och en nordisk kulturkanon införs som en naturlig utveckling av en nordisk litteraturkanon som redan existerar samt ett tätare samarbete kring friluftslivet och den nordiska ”brandingen” internationellt.

Vi förespråkar också ett djupare försvars- och säkerhetssamarbete med Finland, vilket vi har motionerat om i riksdagen. Vi gläds åt att våra försvarsministrar under Folk och Försvar i Sälen aviserade en djupare samverkan. Det tror vi är en bättre väg att gå för fred och säkerhet i Östersjöregionen än att backa in i Nato. Alliansfrihet i fred syftande till neutralitet i krig har tjänat Sverige väl och ska så göra.

I år innehar Island ordförandeskapet för Nordiska rådet och har valt att fokusera på tre områden där Nordens röst i världen är stark. Ett av dem är det internationella samhället. Där är det relevant att stärka samtalen om såväl Arktis, vilket tagits upp tidigare i dag, som Östersjön och vårt övriga närområde.

Jag ser fram emot fortsatt samverkan i Norden, inte minst uppmärksammandet av det nordiska friluftslivsåret som går av stapeln i år. Vi väntar med stort intresse på hur ministerrådet och ansvariga regeringar ska fokusera på det. Det är en lokal resurs som inte kan utlokaliseras internationellt men som stärker vår gemensamma sysselsättning och turism.

Anf. 189 PHIA ANDERSSON (S) replik:

Fru talman! Jag begärde ordet för att säga att jag definitivt inte delar den uppfattning som framfördes, att den nuvarande regeringen inte prioriterar de nordiska frågorna. Tvärtom har samarbetsministern varit oerhört aktiv och lyft fram de nordiska frågorna. Hon har också besökt Nordiska rådets delegation och framfört att hon vill ha en öppen dialog med oss. Även statsministrarna i de nordiska länderna samarbetar. Ministerrådet har lyft upp olika frågor. Nordiska rådet är ett aktivt råd, vilket märktes inte minst under sessionen i Stockholm i höstas. Jag måste säga att jag inte delar den uppfattning som framfördes.

Anf. 190 ARON EMILSSON (SD) replik:

Fru talman! Men då tror jag att vi är ganska överens. Jag sa nog aldrig att Nordiska rådet inte är aktivt eller att våra ansvariga ministrar inte gör någonting för att fördjupa, förstärka och bredda det nordiska samarbetet – snarare tvärtom. Jag tänkte redan tidigare i dag på att vår ansvariga minister för Nordenfrågor ofta är en flitig besökare under våra

delegationsmöten, och det är väldigt positivt. Det tror jag att vi alla är överens om.

Det jag reagerade på var att det nordiska har en osynlig roll i utrikesdeklarationen, som kom tidigare i dag. Där finns väldigt lite av substans kring det nordiska samarbetet och den nordiska samverkan. Jag kan tycka att det är problematiskt när vi har en minister som är ansvarig för nordiska frågor som är intresserad och beredd att fördjupa, förstärka och utveckla det nordiska samarbetet.

Jag tror att vi egentligen är ganska överens där.

Anf. 191 PHIA ANDERSSON (S) replik:

Fru talman! Jag är helt övertygad om att hela regeringen står bakom detta. De beslut som tas i regeringen tas kollektivt. De nordiska frågorna är prioriterade – betydligt mer prioriterade än vad de var förra mandatperioden. Jag ser en klar förbättring med nuvarande regering.

Jag tror att Aron Emilsson tillsammans med mig kan vara lugn för att dessa frågor kommer att lyftas upp. Jag hoppas att vi båda två kommer att medverka till att hålla dem uppe på dagordningen.

Anf. 192 ARON EMILSSON (SD) replik:

Fru talman! Det låter ju strålande. Som sagt hoppas vi då att det nordiska samarbetet kan få en stark roll i regeringens arbete och att det ska uppmärksammas vidare, när det nu lever en lite mer undangömd tillvaro i utrikesdeklarationen.

Jag tror också, precis som Phia Andersson, att om ansvarig Nordenminister menar allvar har vi ett fördjupat nordiskt samarbete att se fram emot.

Anf. 193 FREDRIK MALM (FP) replik:

Fru talman! Det är givetvis jätteviktigt att vi fördjupar det nordiska samarbetet. Det har vi gjort under många år. Det är oerhört viktigt. Vi har stora fördelar att vinna av detta.

Det är bara det att hela den nordiska modell vi har är inkompatibel med Sverigedemokraternas syn på assimilering. Det nordiska samarbete som Sverigedemokraterna argumenterar för, gäller det också samerna? Vilken plats har de i ert nordiska samarbete? Vilken plats har de svenskspråkiga i Finland i ert nordiska samarbete? Vilken plats har romerna i Sverigedemokraternas nordiska samarbete?

Sverigedemokraterna har en historia – det är välkänt. Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet är de två partier i Sveriges riksdag som har sina rötter i de rörelser som har ockuperat Norden och nordiska länder genom åren.

Anf. 194 ARON EMILSSON (SD) replik:

Fru talman! Jag kan lugna Fredrik Malm med att vi ser positivt på samerna, den samiska kulturen och den samiska identiteten inom Sápmi och över våra länders gränser inom Norden. Vi har inte minst under de senaste sessionerna i kultur- och utbildningsutskottet i Nordiska rådet haft en väldigt god samverkan över både parti- och landgränser kring hur vi

kan stärka samisk kultur och samisk identitet under förfrågningar från representanter för Sápmi, Sametinget och andra institutioner.

Vi värnar de nationella minoriteterna. Vi har också varit tydliga med att de inte ska omfattas av de assimileringsskrav som Fredrik Malm anför.

Anf. 195 FREDRIK MALM (FP) replik:

Fru talman! Det är i så fall glädjande att just samerna inte behöver assimileras utan bara iranierna, kurderna, chilena och de andra.

Ni har dock inte svarat om synen på svenska språkets ställning i Finland. Det är ju högst väsentligt. Den idé Sverigedemokraterna har om assimilering, gäller den också i Finland och de svenskspråkiga i Finland? Ert systerparti i Finland, Sannfinländarna, är ju mycket tydliga med detta. De kallar det svenska språket tvångssvenska.

Det är alltså en synnerligen villkorad nordisk modell som Sverigedemokraterna föreslår.

Det andra, fru talman, är det som man inte tar upp. När man säger ”stärk det nordiska samarbetet” vill man ju i andra änden att Sverige ska lämna Europeiska unionen och därmed lämna EU:s inre marknad – och därmed lämna de enorma fördelar det innebär för Sverige att samarbeta den vägen.

Och man säger blankt nej till ett Natomedlemskap. I stället röstar Sverigedemokraterna i Europaparlamentet för Vladimir Putins linje. Man säger nej till ett Natomedlemskap, vilket skulle äventyra säkerheten långsiktigt och vara mycket illa för svensk del.

Anf. 196 ARON EMILSSON (SD) replik:

Fru talman! Det var många frågor på en gång, men jag väljer att besvara de väsentliga.

Ja, vi värnar den nationella suveräniteten, och därför är det i första hand genom samtal, dialog och diskussion med finska staten som man ska komma vidare med hur det svenska språkets ställning och status i Finland ska utvecklas. Där har vi också en bra gemensam diskussion inom Nordiska rådet.

Jag vet att även representanter från Sannfinländarna inom Nordiska rådet har lyft fram att det har betydelse och finns en poäng i att värna svenskans ställning i Finland på sikt, även om man nationellt lyfter fram de frågorna på ett annat plan. Men man ser att de verkar i flera forum och driver en helhetslinje.

Det är inte en villkorad nordisk välfärdsstat som vi för fram, utan det är en ganska klassisk syn på välfärdsmodellen där vi snarare vill se ökad forskning kring hur vi kan stärka utvecklingen över de nordiska gränserna.

Anf. 197 KRISTER ÖRNFJÄDER (S):

Fru talman! Jag vill i denna utrikespolitiska debatt lyfta fram det viktiga arbete som IPU gör. Interparlamentariska unionen, IPU, är en global organisation för självständiga staters parlament. Den grundades 1889, och antalet medlemmar har mer än fördubblats de senaste 30 åren och är för närvarande 166. Motivet till bildandet var och är att arbeta för fred och mellanfolkligt samarbete.

Fru talman! I Sveriges riksdag har vi en mycket aktiv delegation som arbetar för att föra Sveriges talan inom en rad viktiga utvecklingsfrågor.

Bland organisationens uppgifter ingår att främja personliga kontakter mellan parlamentsledamöter i alla länder och verka för de parlamentariska institutionernas utveckling.

IPU arbetar också mycket med bistånd. I detta arbete vill jag tacka Sida, som är en bidragsgivare till IPU. Detta samarbete, som båda parter vinner på, ökar möjligheten där arbetet omfattar frågor som representativ demokrati, mänskliga rättigheter och, inte minst, jämställdhet och kvinnors deltagande i politiken. Man värnar också parlamentarikers mänskliga rättigheter och främjar internationell säkerhet och hållbar utveckling. Organisationen har genom åren närmat sig FN. IPU har sedan 2002 observatörsstatus i generalförsamlingen, och samarbetet utvecklas hela tiden.

Fru talman! Under de senaste åren har IPU antagit resolutioner inom en rad områden som jag vill ge exempel på.

Den akuta situationen för flyktingar i Gaza har lyfts fram av svenska IPU-ledamöter. Fattigdom har lett till ökat våld, och många kvinnor och barn är offer. Det har starkt betonats att parlamentariker världen över måste arbeta för att stärka nationella system för att skydda flyktingbarn och bistå nationella myndigheter och internationella organisationer i mottagarländerna, i arbetet med att hjälpa ensamkommande flyktingbarn och deras rätt till utbildning och aktiviteter och att se till att barnen får hjälp att söka efter sina familjer och släktingar.

Andra frågor som IPU arbetat med det senaste året är parlamentets roll i arbetet för en kärnvapenfri värld och en värld motståndskraftig mot risker med utgångspunkt i den demografiska utvecklingen och med miljöpåverkan i åtanke.

Fru talman! Jag vill återigen betona att IPU är ett oerhört viktigt forum. Resolutioner antas där. Parlamentariker världen över åtar sig att ta ansvar för att driva på arbetet inom olika utvecklingsfrågor och se över nationella lagstiftningar och regleringar. Det är då mycket viktigt att frågorna följs upp i de nationella parlamenten, och det är varje parlamentarikers ansvar att leva upp till det.

Fru talman! Eftersom tiden medger det vill jag passa på att informera kammaren om ytterligare frågor som IPU arbetar med.

Under fjolåret antogs en resolution om den humanitära krisen och återuppbyggnaden av fred i Centralafrikanska republiken. IPU har i resolution och debatt uttryckt sin djupa oro över den stora humanitära krisen i Centralafrikanska republiken och det fasansfulla våld som drabbar civila och då särskilt barn, äldre och kvinnor.

En annan resolution antogs om ebolakrisen. Där uttalade vi oss om behovet av ekonomiskt stöd och personell medverkan för att motverka utbrottet. Uttalandet har bemötts positivt av den svenska regeringen, och vår delegation hade så sent som i förrgår information och diskussion med representanter från Världshälsoorganisationen som en uppföljning av vår resolution.

Fru talman! Ett exempel på nordiskt samarbete är när vi tillsammans med de övriga nordiska parlamenten 2013 fick igenom ett gemensamt förslag om ett så kallat brådsäkande ärende mot innehav, utveckling, produktion och användning av kemiska vapen.

Fru talman! Under 2015 kommer IPU och den svenska delegationen att arbeta vidare med en rad angelägna frågor. Cyberkrigföring som ett

allvarligt hot mot fred och global säkerhet är ett huvudtema. Vikten av att hitta en balans mellan å ena sidan yttrandefrihet och informationsutbyte och å andra sidan åtgärder som behövs för en säker miljö på internet är ett annat. Ett tredje huvudtema är vikten av säker tillgång till vatten, vatten som en basal mänsklig rättighet och parlamentarikers roll i arbetet för att säkerställa detta runt om i världen.

Dessa frågor får vi anledning att återkomma till i vår debatt gällande IPU:s verksamhet som ska föras i kammaren veckan efter påsk.

Anf. 198 FREDRIK MALM (FP) replik:

Fru talman! Det är givetvis oerhört viktigt att vi har ett gott samarbete mellan parlament runt om i världen, men det finns en aspekt av detta som Krister Örnfjäder inte riktigt tar upp. Han slår sig för bröstet och säger att det är fantastiskt att det nu är så många som 166 parlament som är med i Interparlamentariska unionen.

Låt mig peka på några av dessa parlament, så kan vi fundera på hur pass konstruktiva de är i diskussionerna om parlamentarikers roll i att exempelvis nedrusta. Saudiarabien är ett av de parlament som är med i detta. Ryssland är ett annat. Syrien är ett tredje. Demokratiska folkrepubliken Korea är ett fjärde, Kuba ett femte, Zimbabwe ett sjätte, Palestina ett sjunde, Iran ett åttonde och Kina ett nionde. Det tycker jag att man kan fundera på som svensk parlamentariker och för Sveriges riksdags del.

Det är klart att vi ska vara med i detta. Vi är med i allt internationellt i stort sett. Men det är viktigt att vi inte ger legitimitet åt politiker som över huvud taget inte är folkvalda. Det kubanska parlamentet är inte ens ett parlament. De har lika många kandidater som platser när de har så kallade val i Kuba.

Anf. 199 KRISTER ÖRNFJÄDER (S) replik:

Fru talman! Jag måste delvis hålla med om det som Fredrik Malm säger. Det ser inte likadant ut i hela världen. Men IPU har som sin grundförutsättning sagt att om man har en lagstiftande församling, ett parlament, har man också rätt att vara med.

Var drar man annars gränsen? Det som vi traditionellt betraktar som en demokrati i västerländsk begreppshantering är inte alltid detsamma som i andra delar av världen. Det som är demokrati behöver alltså inte vara totalt demokratiskt.

Låt oss ta Saudiarabien som ett sådant exempel. Vi har en regel som säger att om länder inte har ett deltagande som består av båda könen minskar deras rösträtt. Det innebär att Saudiarabien för det mesta har representanter i sin delegation som är kvinnor.

Anf. 200 FREDRIK MALM (FP) replik:

Fru talman! För min del är det synnerligen egalt huruvida det är en kvinna eller en man som är på ett möte. Det som är väsentligt för min del är om personen är folkvald eller inte.

Bekymret är ju att många, kanske till och med en majoritet, av dem som deltar i IPU:s möten inte är folkvalda. Det betyder att de representerar regimer. Deras syfte som parlamentariker är inte att granska makten, vilket syftet är för en riksdagsledamot här. Deras syfte är att bekräfta makten.

Hur många oppositionspolitiker finns det i Demokratiska folkrepubliken Korea? Har de över huvud taget val? De har ett parlament som är med i IPU och som vi svenska riksdagsledamöter, som är folkvalda och har bedrivit valkampanjer, ska sitta och diskutera nedrustning med. Det är Kim Jong Uns utsända sändebud. Det är människor som inte skulle tveka en sekund att ange sina egna kusiner och skicka dem i finkan. Det är inga demokrater.

Därför är det som sagt viktigt att Sverige är medlem i detta, men det är också viktigt att vi är kritiska. Jag tycker att vi svenska representanter ska vara extra kritiska mot de parlament som inte är folkvalda.

Anf. 201 KRISTER ÖRNFJÄDER (S) replik:

Fru talman! Nu är det så att vi som är med i IPU inte på något sätt är noviser. Vi vet hur det ser ut i världen. Vi kanske vet det bättre än de flesta eftersom vi har den förutsättningen att vi kan umgås med de här människorna och höra vad de säger. Vi kan ha bilaterala samtal där vi kan vara totalt öppenhetiga mot varandra om vad vi tycker om varandra. Det här är alltså inget problem sett utifrån att vi är medlemmar i den här organisationen.

Vi ska vara medvetna om att den här organisationen är en föregångare till att man bildade NF en gång i tiden, det som numera är FN. Det är alltså ingen liten sak som är på gång.

Jag tycker att Fredrik Malm ska bestämma sig för vilket ben han ska stå på. Antingen försöker man jobba inom ramen för en sådan här organisation för att få en bättre situation i världen eller också tackar man nej. Men då hamnar man i ett helt annat gäng, och det föredrar jag att vi som parlament står utanför.

Anf. 202 PHIA ANDERSSON (S):

Fru talman! Mycket har sagts om det utrikespolitiska läget runt om i världen i den här debatten. Jag tänker flytta blicken till vårt närområde Norden med fokus på Nordiska rådet. Denna miniriksdag har 87 ledamöter från de nordiska länderna som tillsammans vill underlätta vardagen för människor som rör sig mellan våra länder men också tillsammans vara en starkare röst än varje land är var för sig, både i EU-sammanhang och i andra internationella sammanhang som man medverkar i.

En nordisk arbetsmarknad är för många en självklarhet. Bland annat är var femte ungdom mellan 17 och 25 år som arbetar i Oslo svensk. Ett annat exempel är att 27 000 värlänningar jobbar i Norge. I Öresundsregionen pendlar många mellan Danmark och Sverige.

Villkoren för befolkningen och företagen i Norden bestäms av omfattningen av de gränshinder som finns. Det finns skäl för oss att följa upp arbetet med gränshinder, inte minst för unga människor i Norden eftersom deras rörlighet i samband med studier, jobb och praktikplatser är viktig för att skapa kontakt mellan människor och företag över gränserna i Norden – något som är fundamentet för det nordiska samarbetet i framtiden.

Välfärdsfrågor och människors rättigheter på arbetsmarknaden är också viktiga frågor för Nordiska rådet.

Nordiska rådets behandling av utrikespolitiska frågor har ökat de senaste åren, och internationell politik är nu en viktig del av dagordningen vid rådets sessioner.

Under det svenska ordförandeskapet 2014 anordnades vid sessionen i Stockholm ett toppmöte med de nordiska statsministrarna om det nordiska samarbetet i utveckling. Där lyftes många viktiga frågor som vi alla berörs av.

Ett nytt inslag i sessionen var en aktualitetsdebatt, där Thorvald Stoltenberg var gästtalare, som gav en bred belysning av de säkerhetspolitiska utmaningar som finns i vår del av världen.

För ett par veckor sedan, som nämndes tidigare, möttes Nordiska rådet i Mariehamn på Åland. I anslutning till de ordinarie mötena arrangerades en konferens om självstyrelserna i Norden och hur vi lyckats hitta kloka lösningar som kan utgöra en förebild för andra stater och regioner. Vi lever i en tid av förändring, både globalt och regionalt, och det nordiska exemplet kan vara en förebild när det gäller pragmatiska lösningar. Vi har inte patentlösningen, men vi kan bidra med goda exempel.

En av de stora utmaningarna är hur vi kan upprätthålla Arktis som ett säkerhetspolitiskt lågspänningsområde. Även om Ukraina geografiskt ligger långt söderut får utvecklingen där naturligtvis också återverkningar här. Rysslands agerande i Ukraina har allvarligt rubbat det tillitsfulla samarbete som utvecklats, ett samarbete som har sina rötter före det kalla kriget och som bottnar i insikten om behovet av samarbete vad gäller både forskning och samhällsutveckling.

I Nordiska rådet har vi under en lång följd av år utvecklat formerna för att samarbeta med ryska parlamentariker om frågor som är av gemensamt intresse. Men utvecklingen i fjol förändrade förutsättningarna på ett dramatiskt sätt, vilket ledde till att vi i början av året ställde in, eller senarelade, en stor del av de gemensamma aktiviteter som var planerade.

Frågan var också aktuell vid temasessionen i Akureyri i april 2014, när vi som ett nytt inslag anordnade en aktuell debatt om Ukraina och Ryssland. Vid vårt möte i september i fjol hade vi i presidiet en fördjupad diskussion om samarbetet och landade i slutsatsen att det trots allt är bäst att fortsätta en dialog på parlamentarikernivå. Mot den bakgrunden beslöt vi att inbjuda ryska parlamentariker till Nordiska rådets session här i Stockholm. En sådan genomfördes också. Och i år planerade vi att genomföra de senarelagda aktiviteterna, under förutsättning att situationen inte blir ännu mer tillspetsad.

Vi är inte naiva, och vi kommer inte att hålla inne med kritiken, men vi vill inte stänga dörren för dialog. Vi vill också fortsätta bidra till att behålla de pragmatiska lösningar som hittills funnits i vårt samarbete. Inte minst har det präglat det arktiska samarbetet.

Som rapportör för Västnorden, som består av Grönland, Island och Färöarna, kan jag inte undgå att nämna Arktis. Alla de nordiska länderna är en del av Arktis, oavsett om vi tillhör de arktiska kuststaterna eller inte. Alla nordiska länder står inför samma möjligheter och utmaningar i fråga om att balansera behovet av att skydda den känsliga arktiska miljön och samtidigt utveckla regionen.

Vi måste ta ett stort gemensamt ansvar för att säkerställa och skydda den sårbara miljön och de människor som bor i området så att de inte blir

lidande av den utveckling som sker. För detta behövs det visioner om hur vi vill att framtiden ska se ut. Här har vi alla ett gemensamt ansvar.

Anf. 203 FREDRIK MALM (FP):

Fru talman! Vi har i Sverige producerat en enda krigsfilm, tror jag. Den heter *Repmånad*, med Janne "Loffe" Carlsson. Om vi tänker i det perspektivet förstår vi att vi har lite svårt i Sverige att sätta oss in i hur situationen kan vara i konfliktområden och krig. Vi har levt i fred väldigt länge.

Fru talman! Det har varit ett sönderfall under en tioårsperiod i Mellanösternregionen, i Irak, i Syrien och på andra håll. Kriget har brutaliserats. De har förråats. De har slagit in på en trend, en nedåtgående spiral, som är så oerhört blodig att det inte längre finns några krigets regler.

I det sönderfall, det krig och det oerhört omfattande våld som vi har sett från statsmakter, militärapparater, miliser, dödspatruller och annat har det utvecklats en tendens inom det sunnitiska arabiska motståndet i Syrien som nu har perverterats i det vi kallar Islamiska staten och Daesh.

Vi måste förstå, fru talman, att den enorma härdsmälta som Syrien och Irak nu är innebär att vi kommer att tvingas bevittna de här konflikterna i årtionden framöver. Och det är enorma flyktingtragedier. Nu är 3,8 miljoner människor från Syrien registrerade flyktingar i grannländerna. Säkert är det ännu fler som är interna flyktingar inom Syrien.

För att kunna få ett slut på den här konflikten måste vi, tror jag, fru talman, komma till en ganska krass slutsats. Det innebär att Daesh måste besegras i Mosul och i ar-Raqqa. Det är de två strongholds som detta så kallade kalifat, lett av Abu Bakr al-Baghdadi, har. För att de assyrier, syrianer, kaldéer, yazidikurder, turkmener, araber, kurder och andra olika folkgrupper i regionen som har tvingats fly undan Islamiska statens häjningar ska kunna återvända till sina hem måste det här kalifatet besegras militärt. Det finns ingen annan väg.

Det finns ingen möjlighet att sätta sig ned i förhandlingar med personer som skär halsen av sina belackare och kritiker. Det finns inte en möjlighet att bygga ett politiskt förtroende med personer som inte ens kan gå med på en fångutväxling utan i stället kallblodigt avrättar människor i hundratal längs vägkanten.

För att göra detta har omvärldens strategi varit att man stärker den irakiska armén och kurdiska peshmergastyrkor för att de ska kunna upprätthålla frontlinjen mot Islamiska staten för att kunna skydda civilbefolkningen. Detta har bland annat lett till att staden Kobane i norra Syrien har kunnat befrias, tack vare olika flygattacker.

Nästa steg i detta, fru talman, måste bli att hitta olika typer av samarbeten regionalt som innebär att Islamiska staten kan börja pressas tillbaka på allvar, så att Mosul kan befrias, så att de kristna assyrier och alla andra människor som har flytt från Mosul och från Nineveslätten öster därom har en möjlighet att återvända till sina hem och så att de flickebarn som är bortrövade av Islamiska staten och i dag är sexslavar åt de här gudskrigarna, som kanske kommer från våra städer, kan befrias och få den psykologiska hjälp som de sannolikt kommer att behöva under en mycket lång tid och återförenas med sina föräldrar.

Avslutningsvis, fru talman, tror jag att det som symboliskt är viktigast av allt just nu är att staden Kobane byggs upp igen och inte fortsätter att vara en ruin.

Anf. 204 PYRY NIEMI (S):

Fru talman! Det känns angeläget att ställa sig framför de just nu något färre, men likväl viktiga, deltagarna i den bra och innehållsrika utrikespolitiska debatten som har pågått under hela dagen. Det känns hedersamt att den feministiska samarbetsregeringen i dag har lagt fram sin utrikespolitiska doktrin och visat på att det finns en skillnad mellan det som har varit och det som komma skall.

Jag tänkte dra en lans för EU, fru talman. Jag är ju invandrare, som mitt namn kanske kan påminna människor om. Jag är också barn till ett krigsbarn, till och med två krigsbarn. För mig är EU grunden för det som jag verkligen uppskattar väldigt mycket, nämligen den fria rörligheten och solidariteten människor emellan.

Känslan som finns inom EU är att det är en fredsorganisation i grunden. Den skapades en gång i tiden via kol- och stålunionen, och med åren har den utvecklats till mycket mer. För mig är EU någonting ännu större. Det handlar om att främja ömsesidig samverkan människor emellan, oavsett kulturell bakgrund, oavsett religion, oavsett tidigare konflikter och oavsett eventuella dispyter.

Man har på det viset kunnat ge en mycket fredligare europeisk kontinent.

För varje steg som EU tar i sin utveckling och utvidgning kan vi också se att de länder som kommer till får ett bättre liv och ett bättre demokratiskt klimat, vilket skapar förutsättningar för dem att också få en ökad tillväxt.

Vi är nu väldigt tacksamma att vi i höstas tog beslutet om ett associeringsavtal med Georgien, Moldavien och Ukraina. Det är ett stort steg även för oss i Sverige. Vi hade Serbien på statsbesök för inte alltför länge sedan. Den ökade samverkan vi har med det landet är också ett steg. Det bor många serber i Sverige, och vi har en historia tillsammans, med många från Serbien eller det forna Jugoslavien. Det var en viktig symbolhandling men också något som ledde till konkreta aktiviteter. Vi stöder också samtalen mellan Serbien och Kosovo så att de på sikt kan skapa ett mycket fredligare samförstånd sinsemellan.

Varför pratar jag just om det här? Det har att göra med att EU i sig är en fredsorganisation. Vi socialdemokrater och samarbetsregeringen känner en styrka i detta, och därför är det också en garant för att det för varje land som tillkommer i EU-familjen finns en betydligt större möjlighet att vi får en fredligare stund runt omkring i Europa.

Därför är det också lika angeläget att Ukraina vid ett givet tillfälle i en framtid, när freden åter råder och det finns möjligheter för dem att kunna skapa en bra demokratiutveckling i landet, får ett fortsatt stöd av EU så att vi på sikt kan få med Ukraina i EU-familjen.

På samma sätt vill vi ha med Serbien och Bosnien och Hercegovina. Att kunna ha dem som ytterligare länder i det här demokratiprojektet är något som vi i samarbetsregeringen men också vi socialdemokrater har kämpat för under decennier.

Det här är viktigt för oss. Vi har aldrig någonsin vikit när det gäller den europeiska tanken, och vi kan med lugn och ro konstatera att ända sedan

vi kom med i EU 1994 har det gått framåt inom EU. Vi har ett större fredssträvande, bortsett från den konflikt som dessvärre har uppstått i Ukraina. Men vi kan också se bortom horisonten att det kommer att bli bättre.

Anf. 205 MARGARETA CEDERFELT (M):

Fru talman! Jag kommer precis från EU-nämnden där det har varit överläggning med statsministern inför Europeiska rådet, och då är det väldigt svårt att tala om någonting annat än Ukraina.

När det ukrainska folket uttryckte sin vilja att gå med i EU och satte press på den dåvarande presidenten Janukovyjtj, som faktiskt hade gått till val på att lova att Ukraina skulle närma sig EU, började oroligheterna. Det var då det blev en konflikt med Ryssland.

Det har nu gått lite mer än ett år med konflikter och en upptrappning av stridigheterna. Jag måste säga att det är väldigt bra att de 28 EU-länderna står enade och gemensamt för att försvara Ukraina.

Jag vill också här lyfta upp att under den tidigare alliansregeringen gav dåvarande utrikesministern Carl Bildt i sin utrikesdeklaration uttryck för sin fruktan att de stridigheter vi såg i Ukraina skulle leda till mer av lidande och våld. Tyvärr kan jag bara konstatera att Carl Bildt hade rätt i sina farhågor.

EU har arbetat och fortsätter att arbeta för att stödja Ukraina och också andra tidigare delstater i den gamla Sovjetunionen genom det östliga partnerskapet. Det är någonting som är positivt och syftar framåt. Att stärka ekonomin och de mänskliga rättigheterna är ett arbete som måste fortsätta.

Jag vill också i det här sammanhanget lyfta upp ett annat perspektiv av konflikten i Ukraina, fru talman. Det handlar om att det är väldigt enkelt att fokusera på de länder där det råder krig och öppna konflikter mot de mänskliga rättigheterna. Men det finns också andra länder där det är tyst och som det inte talas så mycket om, men där det råder negativa och besvärliga omständigheter.

Jag tänker här till exempel på ett av OSSE:s 57 medlemsländer, nämligen Tadjikistan. Tadjikistan nämner jag därför att landet går till val den 1 mars. Det är ett val där OSSE kommer att vara med och observera. Tadjikistan är ett land som har problem med bristande demokrati, inskränkta mänskliga rättigheter och sin ekonomi. Det är ett av de fattigaste länderna i regionen, där en stor andel av medborgarna befinner sig i andra länder, däribland Ryssland, för att tjäna sitt uppehälle.

Det är väldigt enkelt att vi i västvärlden endast fokuserar på till exempel konflikterna i Ukraina och Syrien och glömmer bort situationen i andra länder som det är tyst om men där det råder besvärliga omständigheter. Därför nämnde jag Tadjikistan här, och det är därför jag säger att det internationella samarbetet måste fortsätta och att vi också måste arbeta för en utveckling i länderna som vi inte talar så mycket om.

Anf. 206 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Fru talman! Jag tänker ta upp några saker som jag saknade i den utrikespolitiska deklARATIONEN. Det ena är den stora konflikten som fortfarande pågår i Demokratiska republiken Kongo och det oerhört traumatiska och tragiska våldet och det sexuella våldet mot kvinnor som

sker där. Det är ungefär 5 miljoner människor som har dött i Kongo, och det talas ibland om upp till 1 miljon kvinnor som har våldtagits. Det är sådana fruktansvärda siffror, så oavsett vilken siffra vi slutar på är det ett oerhört våld som pågår mot kvinnor i Kongo.

Därför saknar jag att man nämner detta. Utrikesministern har ju haft en särskild position inom FN för att jobba emot det sexuella våldet och har besökt Kongo, och därför är jag väldigt besviken på att det inte finns med. Det är ju en konflikt i det kanske största området där det sexuella våldet är mest utbrett och används som ett vapen i krig.

Just Kongo skulle jag därför vilja lyfta upp som en viktig fråga.

Afrika över huvud taget gör stora framsteg på många områden. Man lyfter ofta upp att Afrika gör framsteg ekonomiskt men inte när det gäller mänskliga rättigheter. I EU-nämnden häromveckan beklagade jag mig över att utrikesministern i sina ståndpunkter inför det strategiska möte som skulle ske kring EU och Afrika inte hade med att man skulle lyfta upp mänskliga rättigheter. Jag hoppas verkligen, och skulle vilja betona, att regeringen inte rullar tillbaka betoningen på mänskliga rättigheter och demokrati i utrikespolitiken.

Varför har regeringen tagit bort det biståndspolitiska målet som vi lade till om att man inte bara ska bekämpa fattigdom utan också förtryck? Nu finns här ingenting om förtryck, och därför känner jag att man släpper taget om mänskliga rättigheter och demokrati, vilket är väldigt tråkigt.

I den utrikespolitiska deklARATIONEN omnämns Pekingplattformen, och det är bra. Detta ska diskuteras i New York om några veckor, i mars. Men man nämner inte millenniemålen. Vi vill ju ha in jämställdhetsmålen från Pekingplattformen i de nya millenniemålen, post-2015, men det nämner man ingenting om i den utrikespolitiska deklARATIONEN. Jag hoppas att man inte har glömt bort vikten av millenniemålen.

Avslutningsvis vill jag säga några ord om Kuba. Det står att man ska få till stånd bättre bilaterala kontakter med Kuba. Vi har 50 år av kommunistiskt styre på Kuba, och många lever under ett ständigt förtryck. Bara för några månader sedan greps ett trettiotal fredliga demonstranter, de som kallas Damer i vitt och som talar om mänskliga rättigheter och regelbundet demonstrerar för yttrandefrihet, pressfrihet och organisationsfrihet.

När regeringen talar om bilaterala relationer blir det lite otydligt i den här deklARATIONEN. Ligger regeringens och Sveriges tidigare linje fast gentemot Kuba till stöd för mänskliga rättigheter?

Jag beklagar om det skulle vara så att man nu tar lättare på situationen för mänskliga rättigheter på Kuba och inte ger sitt fulla stöd för de aktivister som försöker skapa ett nytt Kuba med stöd för pressfrihet och yttrandefrihet och olika friheter som vi tar för självklara här i Sverige.

Anf. 207 OLLE THORELL (S) replik:

Fru talman! Vi är en liten skara kvar, och jag får ta på mig att vara regeringen. Det gör jag med glädje.

Désirée Pethrus, Kristdemokraterna och åhörarna till den här debatten behöver inte oro sig för att Sveriges engagemang för mänskliga rättigheter, kampen mot förtryck, kampen för kvinnors rättigheter, frihet från våld och arbetet mot sexuellt våld i konflikter, inte minst i Kongo, inte ska fortsätta att vara högt prioriterade. Sedan tror jag säkert att Désirée

Pethrus, som är en erfaren utrikespolitiker, vet att allt man tycker inte får plats i en utrikesdeklaration som ska läsas upp på 20 minuter.

Linjen ligger fast. MR och demokrati fortsätter att vara högt prioriterade områden av regeringen.

Anf. 208 DÉsirÉE PETHRUS (KD) replik:

Fru talman! Jag har full förståelse för att man inte kan få in allt i en utrikespolitisk deklaration. Samtidigt har en utrikesminister stor möjlighet att påverka hur deklarationen ser ut. Utrikesministern har haft en position tidigare i FN där hon jobbade speciellt med frågor om det sexuella våldet. Visst nämns frågan med ett ord, men att inte lyfta upp hela den stora konflikt som har drabbat så många kvinnor i Demokratiska republiken Kongo förvånar mig. Jag vet att utrikesministern har besökt Kongo och träffat kvinnor där.

Här satt många diplomater uppe på läktaren och lyssnade till vad utrikesministern läste upp, och det hade varit oerhört viktigt om hon hade visat engagemanget. Det gäller över huvud taget Afrikas situation. Biståndet fanns nästan inte omnämnt i den utrikespolitiska deklarationen. Hur ska vi hjälpa kvinnor?

Anf. 209 OLLE THORELL (S) replik:

Fru talman! Jag har respekt för Désirée Pethrus synpunkter, men jag vill påpeka att ett stort skifte har skett i och med regeringsskiftet i utrikespolitiken.

Vår regering är kanske den första regeringen i världen som säger att man ska driva en feministisk utrikespolitik. Det är fråga om feministiska strävanden efter jämlikhet. Jämställdhet mellan män och kvinnor ska genomsyra all utrikespolitik. Det gäller allt från särskilda FN-resolutioner, till exempel 1325, till hur biståndspolitiken utformas, hur handelspolitiken utformas, hur vi ser till att ATT får ett genderperspektiv.

Feminism och jämställdhet är en ledstjärna för regeringen i utrikespolitiken.

Anf. 210 DÉsirÉE PETHRUS (KD) replik:

Fru talman! Kristdemokraterna och Alliansen hade tre prioriteringar under den förra regeringen. Det var demokrati och mänskliga rättigheter, jämställdhet samt klimat och miljö. Det lät vi genomsyra all politik.

Jag tycker att i det konkreta arbetet gjorde alliansregeringen oerhört mycket för jämställdhet. Sedan kan man ha en feministisk utrikespolitik, men det viktigaste är ändå vad vi konkret gör.

Jag tror att Olle Thorell känner till vårt SRHR-arbete, att försöka bekämpa mödradödlighet, barnadödlighet och att stärka kvinnornas situation i fråga om sexuellt våld i andra länder. Att kalla sig för en feministisk regering som för en feministisk utrikespolitik kräver inte bara ord utan även handling.

Den utrikespolitiska debatten var härmed avslutad.

§ 2 Justering av protokoll

Protokollen för den 28 och 29 januari justerades.

§ 3 Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Följande skrivelse hade kommit in:

Interpellation 2014/15:267

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:267 Psykisk ohälsa och sjukskrivningar
av Lotta Finstorp (M)

Interpellationen kan tyvärr inte besvaras inom tidsfristen utan besvaras
av statsrådet Gabriel Wikström den 10 mars.

Orsaken är redan inbokade resor och andra åtaganden.

Stockholm den 9 februari 2015

Socialdepartementet

Gabriel Wikström (S)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

EU-dokument

KOM(2015) 45 till miljö- och jordbruksutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den*
6 april.

KOM(2015) 46 till arbetsmarknadsutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den*
7 april.

§ 5 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Utrikesutskottets betänkande

2014/15:UU3 Tillämpning i fråga om Ryssland av lagen (1996:95) om
vissa internationella sanktioner

Arbetsmarknadsutskottets betänkande

2014/15:AU6 Översynen av Arbetsförmedlingen

Kulturutskottets betänkande

2014/15:KrU2 Vissa kulturfrågor

§ 6 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 10 februari

2014/15:273 Förstärkning av jämställdhetsbonusen

av *Johan Forssell* (M)

till socialförsäkringsminister *Annika Strandhäll* (S)

2014/15:274 Flygstrategi

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet *Anna Johansson* (S)

2014/15:275 Flygsäkerhet

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet *Anna Johansson* (S)

2014/15:276 Sysselsättning, antal arbetade timmar, välstånd och produktivitet

av *Jonas Jacobsson Gjörtler* (M)

till finansminister *Magdalena Andersson* (S)

§ 7 Anmälan om fråga för skriftligt svar

Följande fråga för skriftligt svar hade framställts:

den 10 februari

2014/15:207 Moms på ideell second hand-verksamhet

av *Ulla Andersson* (V)

till finansminister *Magdalena Andersson* (S)

§ 8 Anmälan om skriftligt svar på fråga

Skriftligt svar på följande fråga hade kommit in:

den 11 februari

2014/15:189 Nystartsjobb

av *Elisabeth Svantesson* (M)

till arbetsmarknadsminister *Ylva Johansson* (S)

§ 9 Kammaren åtskildes kl. 15.55.

Förhandlingarna leddes
av andre vice talmannen från sammanträdet början till och med § 1
anf. 59 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med § 1 anf. 128 (delvis),
av andre vice talmannen därefter till och med § 1 anf. 184 (delvis) och
av tredje vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

KATHRIN FLOSSING

/Eva-Lena Ekman

Välkomsthälsning

.....	1
Anf. 1 ANDRE VICE TALMANNEN	1

§ 1 Utrikespolitisk debatt

.....	1
Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	1
Anf. 3 KARIN ENSTRÖM (M) replik.....	6
Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	7
Anf. 5 KARIN ENSTRÖM (M) replik.....	7
Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	8
Anf. 7 JULIA KRONLID (SD) replik.....	8
Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	8
Anf. 9 JULIA KRONLID (SD) replik.....	9
Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	9
Anf. 11 KERSTIN LUNDGREN (C) replik	10
Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	10
Anf. 13 KERSTIN LUNDGREN (C) replik	11
Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	11
Anf. 15 HANS LINDE (V) replik.....	11
Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	12
Anf. 17 HANS LINDE (V) replik.....	12
Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	13
Anf. 19 MARIA WEIMER (FP) replik	13
Anf. 20 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	14
Anf. 21 MARIA WEIMER (FP) replik.....	14
Anf. 22 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	14
Anf. 23 SOFIA DAMM (KD) replik.....	14
Anf. 24 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	14
Anf. 25 SOFIA DAMM (KD) replik.....	15
Anf. 26 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	15
Anf. 27 KARIN ENSTRÖM (M).....	15
Anf. 28 JULIA KRONLID (SD) replik.....	18
Anf. 29 KARIN ENSTRÖM (M) replik.....	18
Anf. 30 JULIA KRONLID (SD) replik.....	19
Anf. 31 KARIN ENSTRÖM (M) replik.....	19

Anf. 32 VALTER MUTT (MP) replik	19
Anf. 33 KARIN ENSTRÖM (M) replik	20
Anf. 34 VALTER MUTT (MP) replik	20
Anf. 35 KARIN ENSTRÖM (M) replik	20
Anf. 36 HANS LINDE (V) replik	21
Anf. 37 KARIN ENSTRÖM (M) replik	21
Anf. 38 HANS LINDE (V) replik	22
Anf. 39 KARIN ENSTRÖM (M) replik	22
Anf. 40 JULIA KRONLID (SD)	22
Anf. 41 KERSTIN LUNDGREN (C) replik	25
Anf. 42 JULIA KRONLID (SD) replik	25
Anf. 43 KERSTIN LUNDGREN (C) replik	26
Anf. 44 JULIA KRONLID (SD) replik	26
Anf. 45 HANS LINDE (V) replik	26
Anf. 46 JULIA KRONLID (SD) replik	27
Anf. 47 HANS LINDE (V) replik	27
Anf. 48 JULIA KRONLID (SD) replik	28
Anf. 49 VALTER MUTT (MP)	28
Anf. 50 KARIN ENSTRÖM (M) replik	29
Anf. 51 VALTER MUTT (MP) replik	30
Anf. 52 KARIN ENSTRÖM (M) replik	30
Anf. 53 VALTER MUTT (MP) replik	31
Anf. 54 JULIA KRONLID (SD) replik	31
Anf. 55 VALTER MUTT (MP) replik	31
Anf. 56 JULIA KRONLID (SD) replik	32
Anf. 57 VALTER MUTT (MP) replik	32
Anf. 58 KERSTIN LUNDGREN (C) replik	32
Anf. 59 VALTER MUTT (MP) replik	33
Anf. 60 KERSTIN LUNDGREN (C) replik	33
Anf. 61 VALTER MUTT (MP) replik	33
Anf. 62 HANS LINDE (V) replik	33
Anf. 63 VALTER MUTT (MP) replik	34
Anf. 64 HANS LINDE (V) replik	34
Anf. 65 VALTER MUTT (MP) replik	35
Anf. 66 KERSTIN LUNDGREN (C)	35
Anf. 67 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik	37
Anf. 68 KERSTIN LUNDGREN (C) replik	37
Anf. 69 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik	38
Anf. 70 KERSTIN LUNDGREN (C) replik	38
Anf. 71 VALTER MUTT (MP) replik	38
Anf. 72 KERSTIN LUNDGREN (C) replik	39
Anf. 73 VALTER MUTT (MP) replik	39
Anf. 74 KERSTIN LUNDGREN (C) replik	39
Anf. 75 HANS LINDE (V)	39
Anf. 76 JULIA KRONLID (SD) replik	41
Anf. 77 HANS LINDE (V) replik	42
Anf. 78 JULIA KRONLID (SD) replik	42
Anf. 79 HANS LINDE (V) replik	43
Anf. 80 SOFIA DAMM (KD) replik	43

Anf. 81 HANS LINDE (V) replik	44
Anf. 82 SOFIA DAMM (KD) replik.....	44
Anf. 83 HANS LINDE (V) replik	44
Anf. 84 MARIA WEIMER (FP)	45
Anf. 85 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	47
Anf. 86 MARIA WEIMER (FP) replik	47
Anf. 87 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	48
Anf. 88 MARIA WEIMER (FP) replik	48
Anf. 89 JULIA KRONLID (SD) replik.....	49
Anf. 90 MARIA WEIMER (FP) replik	49
Anf. 91 JULIA KRONLID (SD) replik.....	49
Anf. 92 MARIA WEIMER (FP) replik	50
Anf. 93 VALTER MUTT (MP) replik	50
Anf. 94 MARIA WEIMER (FP) replik	50
Anf. 95 VALTER MUTT (MP) replik	51
Anf. 96 MARIA WEIMER (FP) replik	51
Anf. 97 SOFIA DAMM (KD)	51
Anf. 98 JULIA KRONLID (SD) replik.....	53
Anf. 99 SOFIA DAMM (KD) replik.....	54
Anf. 100 JULIA KRONLID (SD) replik.....	54
Anf. 101 SOFIA DAMM (KD) replik.....	54
Anf. 102 VALTER MUTT (MP) replik	54
Anf. 103 SOFIA DAMM (KD) replik.....	55
Anf. 104 VALTER MUTT (MP) replik	55
Anf. 105 KENNETH G FORSLUND (S)	55
Anf. 106 MARGARETA CEDERFELT (M) replik	57
Anf. 107 KENNETH G FORSLUND (S) replik	57
Anf. 108 MARGARETA CEDERFELT (M) replik	57
Anf. 109 KENNETH G FORSLUND (S) replik	57
Anf. 110 SOFIA ARKELSTEN (M).....	58
Anf. 111 KENNETH G FORSLUND (S) replik.....	59
Anf. 112 SOFIA ARKELSTEN (M) replik	59
Anf. 113 KENNETH G FORSLUND (S) replik.....	59
Anf. 114 SOFIA ARKELSTEN (M) replik	60
Anf. 115 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik	60
Anf. 116 SOFIA ARKELSTEN (M) replik	60
Anf. 117 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik	61
Anf. 118 SOFIA ARKELSTEN (M) replik	61
Anf. 119 JOHAN NISSINEN (SD).....	61
Anf. 120 OLLE THORELL (S) replik	63
Anf. 121 JOHAN NISSINEN (SD) replik	63
Anf. 122 OLLE THORELL (S) replik	63
Anf. 123 JOHAN NISSINEN (SD) replik	64
Anf. 124 GÖRAN PETTERSSON (M) replik	64
Anf. 125 JOHAN NISSINEN (SD) replik	64
Anf. 126 GÖRAN PETTERSSON (M) replik	64
Anf. 127 JOHAN NISSINEN (SD) replik	64
Anf. 128 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP).....	64
Anf. 129 CHRISTIAN HOLM (M) replik	66

Anf. 130	PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik	66
Anf. 131	CHRISTIAN HOLM (M) replik	66
Anf. 132	PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik	67
Anf. 133	MARGARETA CEDERFELT (M) replik	67
Anf. 134	PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik	67
Anf. 135	MARGARETA CEDERFELT (M) replik	67
Anf. 136	PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik	68
Anf. 137	LOTTA JOHNSON FORNARVE (V)	68
Anf. 138	MATHIAS SUNDIN (FP)	69
Anf. 139	ROBERT HALEF (KD)	70
Anf. 140	ANNA-LENA SÖRENSON (S)	72
Anf. 141	MARGARETA CEDERFELT (M) replik	73
Anf. 142	ANNA-LENA SÖRENSON (S) replik	73
Anf. 143	MARGARETA CEDERFELT (M) replik	74
Anf. 144	ANNA-LENA SÖRENSON (S) replik	74
Anf. 145	MARIA WEIMER (FP) replik	74
Anf. 146	ANNA-LENA SÖRENSON (S) replik	74
Anf. 147	MARIA WEIMER (FP) replik	75
Anf. 148	ANNA-LENA SÖRENSON (S) replik	75
Anf. 149	GÖRAN PETTERSSON (M)	75
Anf. 150	KENNETH G FORSLUND (S) replik	76
Anf. 151	GÖRAN PETTERSSON (M) replik	77
Anf. 152	KENNETH G FORSLUND (S) replik	77
Anf. 153	GÖRAN PETTERSSON (M) replik	77
Anf. 154	KENT EKEROTH (SD)	77
Anf. 155	KENNETH G FORSLUND (S) replik	79
Anf. 156	KENT EKEROTH (SD) replik	80
Anf. 157	KENNETH G FORSLUND (S) replik	80
Anf. 158	KENT EKEROTH (SD) replik	80
Anf. 159	AMINEH KAKABAVEH (V)	81
Anf. 160	FREDRIK MALM (FP) replik	82
Anf. 161	AMINEH KAKABAVEH (V) replik	82
Anf. 162	FREDRIK MALM (FP) replik	82
Anf. 163	AMINEH KAKABAVEH (V) replik	83
Anf. 164	OLLE THORELL (S)	83
Anf. 165	HANS WALLMARK (M) replik	84
Anf. 166	OLLE THORELL (S) replik	85
Anf. 167	HANS WALLMARK (M) replik	85
Anf. 168	OLLE THORELL (S) replik	85
Anf. 169	FREDRIK MALM (FP) replik	86
Anf. 170	OLLE THORELL (S) replik	86
Anf. 171	FREDRIK MALM (FP) replik	86
Anf. 172	OLLE THORELL (S) replik	87
Anf. 173	HANS WALLMARK (M)	87
Anf. 174	KENNETH G FORSLUND (S) replik	89
Anf. 175	HANS WALLMARK (M) replik	89
Anf. 176	KENNETH G FORSLUND (S) replik	89
Anf. 177	HANS WALLMARK (M) replik	90
Anf. 178	MARKUS WIECHEL (SD)	90
Anf. 179	OLLE THORELL (S) replik	92
Anf. 180	MARKUS WIECHEL (SD) replik	92

Anf. 181 OLLE THORELL (S) replik	92
Anf. 182 MARKUS WIECHEL (SD) replik.....	93
Anf. 183 ANNIKA LILLEMETS (MP).....	93
Anf. 184 FREDRIK MALM (FP) replik.....	94
Anf. 185 ANNIKA LILLEMETS (MP) replik.....	95
Anf. 186 FREDRIK MALM (FP) replik.....	95
Anf. 187 ANNIKA LILLEMETS (MP) replik.....	95
Anf. 188 ARON EMILSSON (SD).....	96
Anf. 189 PHIA ANDERSSON (S) replik	97
Anf. 190 ARON EMILSSON (SD) replik	97
Anf. 191 PHIA ANDERSSON (S) replik	98
Anf. 192 ARON EMILSSON (SD) replik	98
Anf. 193 FREDRIK MALM (FP) replik.....	98
Anf. 194 ARON EMILSSON (SD) replik	98
Anf. 195 FREDRIK MALM (FP) replik.....	99
Anf. 196 ARON EMILSSON (SD) replik	99
Anf. 197 KRISTER ÖRNFJÄDER (S)	99
Anf. 198 FREDRIK MALM (FP) replik.....	101
Anf. 199 KRISTER ÖRNFJÄDER (S) replik.....	101
Anf. 200 FREDRIK MALM (FP) replik.....	101
Anf. 201 KRISTER ÖRNFJÄDER (S) replik.....	102
Anf. 202 PHIA ANDERSSON (S).....	102
Anf. 203 FREDRIK MALM (FP).....	104
Anf. 204 PYRY NIEMI (S).....	105
Anf. 205 MARGARETA CEDERFELT (M).....	106
Anf. 206 DÉsirÉE PETHRUS (KD).....	106
Anf. 207 OLLE THORELL (S) replik	107
Anf. 208 DÉsirÉE PETHRUS (KD) replik.....	108
Anf. 209 OLLE THORELL (S) replik	108
Anf. 210 DÉsirÉE PETHRUS (KD) replik.....	108
§ 2 Justering av protokoll	108
§ 3 Anmälan om fördröjt svar på interpellation	109
§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott	109
§ 5 Ärenden för bordläggning	109
§ 6 Anmälan om interpellationer	110
§ 7 Anmälan om fråga för skriftligt svar	110
§ 8 Anmälan om skriftligt svar på fråga	110
§ 9 Kammaren åtskildes kl. 15.55.	111

Tryck: Elanders, Vällingby 2015